

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

18 december 1996

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

ACTUELE VRAGEN

MIDDELENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1997

UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1997

PROGRAMMADECREET VLAAMSE GEMEENSCHAP 1997

Inhoud

Nr. 16

Woensdag 18 december 1996
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Actuele vragen (Regl. art. 78)	
Actuele vraag van de heer Johan Sauwens tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de concurrentiepositie van in Vlaanderen gevestigde bedrijven en de werkgelegenheid	1
Actuele vraag van de heer Peter De Ridder tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ondersteuning van de rock- en popmuziek en de 40 miljoen extra voor de klassieke ensembles	2
Actuele vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de terugnameplicht voor papier	4
Actuele vraag van de heer Filip Dewinter tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19 Brussel-Antwerpen	
Actuele vraag van de heer Ward Beysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19	5
Actuele vraag van de heer Joachim Coens tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de betrokkenheid van Vlaanderen bij het beleid van de NMBS	8
Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997	
– 13 (1996-1997) – Nr. 1	
– 14 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
– 17 (1996-1997) – Nr. 1	
Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997	
– 13 (1996-1997) – Nr. 1	
– 15 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15	
– 16 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
– 17 (1996-1997) – Nr. 1	
Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997	
– 428 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 31	
Algemene bespreking (Voortzetting)	9
Sprekers : de heren Georges Cardoen, Herman De Loor, Christian Verougstraete, Tuur Van Walleghem, Carl Decaluwé, Jan Penris, Etienne Van Vaerenbergh, Emiel Verrijken, Johan De Roo, John Taylor, Paul Van Grembergen, mevrouw Vera Dua, de heer Francis Vermeiren, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, mevrouw Nelly Maes, de heren Jaak Gabriels en Johan Malcorps, minister Leo Peeters, minister Wivina Demeester-De Meyer en minister Theo Kelchtermans	
Motie van orde	
Voorstel tot spoedbehandeling	31
Spreker : de heer Leo Cannnaerts	

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997

– 13 (1996-1997) – Nr. 1

– 14 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

– 17 (1996-1997) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997

– 13 (1996-1997) – Nr. 1

– 15 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

– 16 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

– 17 (1996-1997) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997

– 428 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 31

Algemene bespreking (Voortzetting)

32

Sprekers : de heren Christian Van Eyken, Tuur Van Wallendael, Ward Beysen, Emiel Verrijken, Bruno Tobback, Carl Decaluwé, Patrick Lachaert en Jan Penris, mevrouw Vera Dua, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Marc Olivier, Jos Geysels, André Kenzeler, Leonard Quintelier, Jaak Gabriels, Michel Doomst, Freddy De Vilder, Joachim Coens, Jean-Marie Bogaert, Robert Voorhamme, minister Eddy Baldewijns, minister Leo Peeters, minister Wivina Demeester-De Meyer, minister Theo Kelchtermans en minister-president Luc Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden

67

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.19 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Kathy Lindekens en Gracienne Van Nieuwenborgh : gezondheidsredenen ;

Leo Cannaearts en Patrick Hostekint : ambtsverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 78)

Actuele vraag van de heer Johan Sauwens tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de concurrentiepositie van in Vlaanderen gevestigde bedrijven en de werkgelegenheid

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de actuele vraag van de heer Sauwens tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de concurrentiepositie van in Vlaanderen gevestigde bedrijven en de werkgelegenheid.

De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de laatste dagen worden we opgeschrikt door een aantal onrustwekkende berichten in verband met de tewerkstellingssituatie in een aantal industriële vestigingen in Vlaanderen. Ik denk hierbij onder meer aan de afvloeiingen in Brugge en Dendermonde. Tevens was er een gerucht over de afvloeiing van honderden werknemers bij Nova. Dit bericht werd later ontkend, maar toch zouden er in dit bedrijf financiële problemen zijn. Bovendien wordt niet ontkend dat de belangrijke herstructu-

ringen bij Bekaert gevolgen zullen hebben voor de gemeenten Langklaar en Aalter.

Mijnheer de minister, welk initiatief zal de regering terzake nemen ? Wat is de houding van de Vlaamse regering in het algemene debat met betrekking tot de brutoloonkost ? We stellen namelijk vast dat de brutoloonkost in België zeer sterk is gestegen, dit voornamelijk in vergelijking met de buurlanden Frankrijk en Nederland, waar het internationaal marktaandeel de jongste tijd is toegenomen. Vandaag is er overigens een bericht verschenen over het verminderd aandeel op de exportmarkt naar Duitsland en Frankrijk. De loonwage met Nederland blijft groeien. Het verschil tussen de aanpak van de Nederlandse regering en deze van de Belgische federale regering is werkelijk zeer groot. In Nederland is men er zelfs in geslaagd om tienduizenden nieuwe arbeidsplaatsen te creëren, dit terwijl er in België alleen nog wordt gesproken over afvloeiingen.

De houding van de Vlaamse regering in het debat over de brutoloonkost is te mak. De belangen van het Vlaamse bedrijfsleven en van de Vlaamse Gemeenschap in het algemeen worden onvoldoende verdedigd. In het parlement houden we ons uren onledig met besprekingen van banenplannen en tewerkstellingsprojecten in de zachte sector, terwijl er in het economische circuit duizenden banen verdwijnen. Uit studies blijkt dat er bij een daling van de brutoloonkost met 10 percent, op korte termijn 80.000 nieuwe arbeidsplaatsen zouden bijkomen.

Mijnheer de minister, wat is de houding van de Vlaamse regering in het loonkostendebat ? Mijn fractie meent dat de loonkosten snel moeten verminderen. Er zijn alternatieve financieringsvormen van de sociale zekerheid mogelijk. We moeten voldoende aandacht besteden aan deze problemen. Het gaat tenslotte om de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en de Belgische federatie, die naar onze mening krachtadiger moeten worden verdedigd.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, het is onmogelijk om in drie minuten de discussie over te doen, die we in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden hebben gevoerd naar aanleiding van de begroting en de beleidsbrief. Beweren dat de Vlaamse economie volledig ineensloot en dat er tienduizenden arbeidsplaatsen verloren gaan, is

Van Rompuy

niet juist. In 1995 en 1996 was er een nettogroei van het aantal arbeidsplaatsen.

Nu is er in het algemeen een probleem wat betreft de concurrentiekracht tegenover een aantal landen. De discussie in verband met Philips is een heel ander debat dan een discussie over Nova of Bekaert. Nova is een onderneming die zich al een aantal jaren in moeilijkheden bevindt, en te kampen heeft met grote concurrentie uit Groot-Brittannië, Zuid-Europa en Turkije. Het probleem van de loonkosten daar is helemaal anders. U wilt toch niet dat we ons loonpeil gaan reduceren tot dat van Groot-Brittannië. Men moet ook rekening houden met de muntpariteiten.

Elk dossier heeft zijn eigen problematiek, we zijn natuurlijk bezorgd om elk van die dossiers. Bij Philips-Brugge vloeien er 800 arbeidsplaatsen af. Dit is geen typisch probleem van Philips-België, want ook in Nederland kent Philips sterke herstructureeringen. In de Nederlandse economie gaat het inderdaad beter, maar ook daar zijn er herstructureeringen.

Hetzelfde geldt voor Bekaert. Het is een bedrijf met 7.000 werknemers in België, in totaal stelt het 17.000 mensen tewerk. Dit is een terugval in de markt van de staaldraad, een herpositionering op de internationale markt. Men heeft een reorganisatieplan van 1,6 miljard frank vooropgesteld. Wat dit teweegbrengt voor de afvloeiingen weten we niet. Het is heel moeilijk om daar een algemene analyse van te maken.

De Vlaamse overheid bekijkt de dossiers elk afzonderlijk. Voor Philips hebben we eigenlijk geen aanvragen gehad van het bedrijf. Hetzelfde geldt voor Bekaert. Voor Nova ligt het anders. Een aantal jaren geleden hebben we via de LPM een kapitaalverhoging doorgevoerd en een gewestwaarborg gegeven. Men heeft mij van verschillende kanten gecontacteerd, onder meer mevrouw Van Cleuvenbergen heeft mij erop attent gemaakt. In de pers heb ik gelezen dat de heer De Wael ook contact zocht, maar van hem heb ik nog niets gehoord.

We moeten in het bedrijf zelf kijken wat er mogelijk is, indien we een dossier hebben, en nagaan of er een nieuwe kapitaalverhoging vanuit de LPM kan worden gerealiseerd. Veel hangt af van het herstructureringsplan en van de toekomstperspectieven van het bedrijf zelf. We voeren een beleid dat gericht is op strategische vernieuwing, aanpassing en groei – niet meer zoals vroeger het

geval was. De overheid is er niet om verliezen af te dekken of om middelen te pompen in bedrijven die niet veel perspectieven bieden. Elk dossier moeten we afzonderlijk bekijken.

Het globaal probleem van de loonkosten moeten we federaal bekijken, met name het probleem van de sociale lastenvermindering, de inkomenspolitiek. In de begrotingsbesprekingen is dit al aan de orde geweest. Het is evident dat iedereen wil dat de sociale lasten verlagen. Ze zouden moeten verlagen met 100 miljard frank. Het debat waar we die 100 miljard frank moeten halen, moet worden gevoerd, maar er bestaat geen consensus over in Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : In Vlaanderen zou op korte termijn een vrij grote overeenstemming kunnen worden bereikt tussen de sociale partners en de belangrijkste politieke groepen, ook in dit parlement, over de noodzakelijke maatregelen.

De frustratie is natuurlijk dat de rol van het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering beperkt blijft tot het spelen van brandweer op de plaatsen waar de zaken fout gaan. Essentieel is dat de belangrijkste saneringsoperatie die een werkgever in Vlaanderen op dit ogenblik kan realiseren, bestaat uit het afdanken van personeelsleden. Op termijn is dit een zeer grote handicap die ons tegenover Nederland, Duitsland en Frankrijk bijzonder zwak positioneert. Ik vraag namens mijn fractie een krachtadiger opstelling van de Vlaamse regering in dit algemene loonkostendebat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Peter De Ridder tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ondersteuning van de rock- en popmuziek en de 40 miljoen extra voor de klassieke ensembles

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Ridder tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ondersteuning van de rock- en popmuziek en de 40 miljoen extra voor de klassieke ensembles.

De heer De Ridder heeft het woord.

Voorzitter

De heer Peter De Ridder (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, minister Martens weet ondertussen al dat ik een van de pleitbezorgers ben voor het uitbouwen van een rock- en popbeleid binnen het cultuurbeleid van de Vlaamse regering. Na hard werken hebben we met de steun van de minister in de commissie een overwinning behaald : een beperkt extra bedrag van 1,5 miljoen frank wordt uitgetrokken voor projectsubsidieering. Dit geld kan dus worden gebruikt voor het toekomstige rock- en popbeleid.

Dat beleid moet op verschillende niveaus worden gevoerd. De Ancienne Belgique kan en zal een internationale functie vervullen. Op een lager niveau vinden we een zevental regionale muziekclubs. Deze leveren nu reeds zeer goed werk, ook al krijgen ze hiervoor bijna geen steun. Dat bedrag van 1,5 miljoen frank zou vooral naar deze muziekclubs gaan. Een degelijk muziekbeleid moet echter veel verder gaan dan het louter ondersteunen van een aantal initiatieven. Het moet veel ruimer in een langetermijnvisie worden geplaatst.

Onlangs is er heel wat heisa geweest rond de bijkomende subsidies voor I Fiamminghi. Ik was toch ook wel verrast dat er opeens op korte tijd 40 miljoen frank extra werd gevonden voor de klassieke ensembles. Ik spreek me niet uit over het feit of deze extra subsidie al dan niet verantwoord is. Daarvoor ken ik de sector niet goed genoeg. Het is ook niet mijn bedoeling om klassieke tegenover moderne muziek te plaatsen. Toch staat de snelheid waarmee dat bedrag van 40 miljoen frank werd gevonden in schril contrast met de moeite die we hadden om 1,5 miljoen frank te vinden voor een beleid inzake moderne pop- en rockmuziek. Zo'n beleid is op dit moment nog steeds onbestaande.

Mijnheer de minister, waar hebt u dat bedrag van 40 miljoen frank voor de ondersteuning van de klassieke muziek gevonden ? Zijn dit extra middelen, of werd dit geld elders weggehaald ? Kan een dergelijke inhaaloperatie eventueel ook niet worden uitgevoerd voor de ondersteuning van het clubcircuit en voor de uitbouw van een degelijk pop- en rockmuziekbeleid ?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik deel met de heer De Ridder zijn sympathie voor de rock- en popmuziek in

al haar facetten. Voor alle duidelijkheid zal ik de huidige stand van zaken meedelen.

Dat bedrag van 40 miljoen frank betreft een inspanningsverbintenis. De Vlaamse regering zal het bijblad van de begroting 1997 bekijken om te zien of dat bedrag daadwerkelijk kan worden gerealiseerd. Ik heb deze inspanningsverbintenis aangegaan na overleg binnen de Vlaamse regering. We hebben samen nagegaan of er inderdaad een draagvlak voor deze subsidie mogelijk was.

Dit was het logische verlengstuk van de inspanningen die werden geleverd met betrekking tot I Fiamminghi. Dit gezelschap heeft immers niet het monopolie op internationale optredens. Er zijn ook nog andere ensembles die in het buitenland optreden. In dat verband wacht ik nog op het advies van de Adviescommissie Muziek. Ik heb straks trouwens nog een ontmoeting met deze commissie. Samen zullen we dan beslissen hoe deze middelen zullen worden besteed. De echte toewijzing kan dus pas gebeuren als deze middelen ook echt zijn verworven.

Ondertussen leveren we een aantal bijkomende inspanningen, ook rechtstreeks voor de pop- en rockmuziek. Ik verwijs niet alleen naar dat bedrag van 1,5 miljoen frank, of naar de 600 à 700 miljoen frank die werden uitgetrokken voor de renovatie van de Ancienne Belgique. De Vlaamse regering heeft onlangs haar goedkeuring gegeven aan het voorontwerp over het regionale jeugdwerk. De heer De Ridder heeft daar zelf naar verwezen. Een aantal van deze clubs bevinden zich precies op dit regionale vlak. Het decreet over het regionale jeugdwerk, dat als voorontwerp door de regering werd goedgekeurd en dat hopelijk ook op niet al te lange termijn door het Vlaams Parlement zal worden goedgekeurd, moet precies het kader bieden om op het regionale vlak een actieve politiek te kunnen voeren. In dit verband verwijs ik naar een aantal initiatieven zoals De Cactus en De Kreun.

Dit voorontwerp van decreet is zo opgemaakt dat inzake deze steun het huidige onevenwicht tussen de verschillende provincies wordt weggewerkt. We proberen de steun op te trekken tot minstens 15 frank per jongere, binnen een welbepaalde leeftijdscategorie. Daarover zal het begrotingsdebat handelen. Zoals afgesproken in de commissie, zullen we bij de totstandkoming van het decreet over het muziekgebeuren het niet alleen over klassieke muziek hebben, maar evenzeer over pop- en rockmuziek.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder : Ik zal de minister aan zijn beloften herinneren bij de bespreking van het muziekdecreet. Het lijkt me een niet te missen kans voor de regering om een nog niet bestaand popbeleid vorm te geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de terugnameplicht voor papier

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Verwimp tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de terugnameplicht voor papier.

Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor de uitvoering van het afvaldecreet wordt er een terugnameplicht ingesteld. Die geldt voor alle uitgeverijen van Vlaamse kranten, tijdschriften, telefoongidsen, folders, enzovoort. Ze zullen worden verplicht om hun drukwerken zelf terug te nemen, ofwel een overeenkomst aan te gaan met de gemeenten of de intercommunales. Die zullen in dat geval op hun kosten zorgen voor de inzameling en de verwerking. De streefdatum voor deze terugname wordt 1 januari 1997.

Tegelijk zou ook een milieubeleidsvereenkomst, een soort convenant, met de geschreven pers van kracht worden. De inhoud van dat convenant kennen we officieel nog niet. Ik heb echter in een respectabel blad, het Maandblad van de Kamer van Koophandel van het arrondissement Halle-Vilvoorde, gelezen dat de uitgeverijen zouden ontsnappen aan de terugnameplicht als ze het milieubeleidsconvenant ondertekenen en zich daarbij engageren om gratis acht advertenties per jaar in hun tijdschrift op te nemen. Op die manier zou de bevolking door de overheid worden gesensibiliseerd.

Ik wil vragen of dit klopt. Is die interpretatie van het milieubeleidsconvenant correct ? Als dat zo is, mijnheer de minister, vindt u dat dan geen uitholling van de terugnameplicht ? De terugnameplicht moest immers de producent verantwoordelijk stellen voor zijn product. Als deze interpretatie fout is, bent u dan bereid om ons en het tijdschrift op de hoogte te brengen van de juiste interpretatie van het convenant ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (Op de tribune) : Mevrouw Verwimp, u vraagt waarom de terugnameplicht niet onmiddellijk is ingevoerd. Er was een eerste poging om deze in te voeren voor kranten, weekbladen, enzovoort, bij toepassing van het, Afvalstoffendecreet.

Waarom hebben we in de Vlaamse regering drie maanden geleden dit voorstel geformuleerd ? De milieubeleidsvereenkomst was al in onderhandeling sinds 10 november 1994, als ik het me goed herinner. Er kwam echter geen schot in de zaak en op die manier wou men een stok achter de deur houden om toch een eenzijdige regeling te treffen. Uiteindelijk heeft de sector zich wel bereid verklaard om de overeenkomst toe te passen. Dan zijn we ook overgeschakeld op de milieubeleidsvereenkomst, en heb ik in afwachting daarvan de bij besluit van de Vlaamse regering verplichte terugname ingetrokken.

Over deze milieubeleidsvereenkomst wordt onderhandeld op basis van een decreet dat dat toelaat. Er zijn gesprekken aan de gang over twee overeenkomsten. De eerste overeenkomst is al het verst gevorderd en gaat over onder meer kranten en weekbladen. De sector neemt een aantal verplichtingen vrijwillig op zich. Dat is de essentie van een milieubeleidsvereenkomst. Op deze manier responsabiliseert men de sector en neemt men zijn eigen verantwoordelijkheden op. Deze eerste overeenkomst kreeg al het advies van de SERV en de Minaraad, ook het advies van het Vlaams Parlement zal worden gevraagd. Vervolgens kan er een definitieve beslissing worden genomen. Een tweede overeenkomst gaat onder meer over reclamedrukwerken en telefoongidsen. De besprekingen daarover zijn nog niet zo ver gevorderd, maar ze evolueren wel in de goede richting.

Mevrouw Verwimp, u stelt zich vragen bij een aantal advertenties die gratis zouden zijn. Dat zouden onderdelen van de overeenkomst zijn. Ik moet

Kelchtermans

daar nu nog niet op reageren, omdat er nog geen definitieve overeenkomst is. De Vlaamse regering moet de overeenkomst nog goedkeuren en ik moet nog het advies krijgen van het Vlaams Parlement. Wanneer ik dit ontwerp zal voorleggen aan het Vlaams Parlement, kunt u nog opmerkingen maken.

U vroeg ook of er geen rechtzetting moet plaatsvinden in het tijdschrift van de Kamer van Koophandel. Als ik alle onjuiste beweringen zou willen rechtzetten, had ik de voorbije dagen en weken niets anders gedaan.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. In het tijdschrift van de Kamer van Koophandel valt wel een hoerageroep af te lezen, omdat ze volgens de milieuconvenant niet zullen worden verplicht om die blaadjes op te halen. Ik meen uit uw verklaring begrepen te hebben dat dat wel degelijk niet juist is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Filip Dewinter tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19 Brussel-Antwerpen

Actuele vraag van de heer Ward Beysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Dewinter tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19 Brussel-Antwerpen en van de heer Ward Beysen tot minister Baldewijns, over de aanplanting van een bos op de middenberm van de E19.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (Op de tribune) : Ik werd vanmorgen wakker met het bericht van de stunt van de minister om in het Guinness Book of Records proberen te komen : de aanplanting van een bos van 24 kilometer lang en 16 meter breed tussen Antwerpen en Brussel. Dit naïef en utopisch idee dat u deelt met pater Versteylen, stichter van Agalev, kan misschien bij sommigen sympathie opwekken, dat laat ik in het midden. Het roept echter vooral veel vragen op van praktische en politieke aard.

In hoeverre vormt deze stunt een politieke prioriteit in uw beleid ? De verkeerscongestie en de mobiliteitsproblemen in Antwerpen, zoals de aansluiting van de E17 op de Liefkenshoek, de problematiek van de grote ring en de diverse verkeersknooppunten, zijn blijkbaar niet meer aan de orde. Wat nu aan de orde is, is het planten van een bos op de middenberm van de autoweg tussen Antwerpen en Brussel. Waarom deze plotse haast ? Worden hierdoor de andere plannen die al jaren bestaan en die de gemeenschap miljarden hebben gekost, naar de prullenmand verwezen ? Zijn er studies uitgevoerd over de bestaande mobiliteitsproblemen tussen Antwerpen en Brussel en over de urenlange files in de ochtend- en de avondspits bij het binnenrijden van Antwerpen en Brussel ? In hoeverre zal dit bos definitief een eind maken aan de plannen betreffende de aansluiting van de E19 op de ring van Vilvoorde en Antwerpen, en betreffende een verbreding van de snelweg met een vierde en een vijfde rijstrook ?

Dit bos, in zoverre het die naam waard is, zou uiteindelijk 30 à 40 miljoen frank kosten en er zouden geen onderhoudskosten zijn. Dat betwijfel ik. Het onderhouden van een bos, zeker van een bos van 24 kilometer lang, kost geld. Dit bos zou zelfs voor heel wat problemen kunnen zorgen op het gebied van de verkeersveiligheid. Het gaat om streekeigen bomen en u zult begrijpen dat mijn fractie dit toejuicht, maar alle gekheid op een stokje : zelfs streekeigen bomen verliezen hun bladeren. Dit fameuze bos zal dus wel wat onderhoud vergen en de verkeersveiligheid ernstig in het gedrang brengen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tegen mijn gewoonte in ga ik bijzonder hard van leer trekken tegen minister Baldewijns. Op weg naar huis, ongeveer ter hoogte van de Kruidtuin, vernam ik via de radio het bericht over de aanplanting van een bos op de E19. Ik ben onmiddellijk teruggekeerd om mijn fractiesecretaris te vragen of ik het wel goed had gehoord. Toen dit inderdaad zo bleek

Beysen

te zijn, heb ik prompt gereageerd en een persbericht gelanceerd.

Mijnheer de minister, dit is de meest idiote beslissing van het jaar. Deze beslissing is te wijten aan het feit dat u een groene kabinetschef hebt die u domineert en die u dingen laat doen die ik niet voor mogelijk acht. U bent toch de minister die bevoegd is voor de mobiliteit, de minister die ervoor moet zorgen dat de weggebruikers op een vlottere manier hun bestemming kunnen bereiken? Daar zorgt u echter helemaal niet voor. Als socialist zou u nochtans de belangen van de werknemer moeten verdedigen. Maar neen, u kiest voor een idyllische oplossing: een bos. Dit zou het smalste bos ter wereld worden over een lengte van 24 kilometer, met alle mogelijke gevaren als gevolg. Dankzij ex-minister De Saegher is dit bovendien de enige weg in Vlaanderen waar nog ruimte is voor de aanleg van een bijkomend rijvak. Daar zou bijvoorbeeld een rijvak kunnen worden aangelegd dat uitsluitend is bestemd voor het vrachtverkeer, om op die manier de mobiliteit van het personenvervoer te vergemakkelijken.

Ik woon vlakbij de E19 in Wilrijk. Ik nodig u uit om samen met mij 's morgens om 7 uur naar Brussel te rijden. U zult dan vaststellen dat men tot in Brussel in de file staat, de ene keer vanaf de afrit Mechelen-Noord, de andere keer vanaf de afrit Rumst. Als men de verkeersprognoses bekijkt, dan zal er bij een ongewijzigd beleid in het jaar 2005 een file staan van Antwerpen-centrum tot Brussel-centrum. Als u denkt deze problematiek op te lossen met de aanleg van een bos, dan hebt u het verkeerd voor. Het gaat om een mensenvriendelijk bos, want ik heb begrepen dat er geen mensen in mogen. Zelfs pater Versteylen, die u heeft aangehouden om dat bos te planten, fulmineert nu tegen dit project. De kinderen mogen de bomen niet eens aanplanten. Dat verbod is eigenlijk nog het enige positieve aan dit project, want het is levensgevaarlijk.

Ik had van u graag vernomen wat dit project zal kosten. U zegt dat het onderhoud goedkoper zal zijn. Ik betwijfel dat. U zegt dat de veiligheid zal toenemen. Ik betwijfel dat ook. Hoe denkt u te beletten dat de bladeren op de E19 vallen? Men zegt dat de kijkfiles zullen verminderen. Dat is toch een lachertje, als we rekening houden met het feit dat het om de breedste strook van de snelweg tussen Antwerpen en Brussel gaat?

U hebt een unieke kans gemist om iets te doen aan de oplossing van de mobiliteitsproblematiek. Ik raad u dus ten stelligste aan om uw beslissing te herzien.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik verheug me over de grote belangstelling die deze beslissing geniet. Dit betekent dat dit initiatief dus zeker niet onopgemerkt is voorbijgegaan. Ik ben echter verwonderd over de verbazing van sommige collega's over het feit dat deze beslissing zogenaamd plotse-ling werd genomen.

U weet dat aan dit initiatief al enkele maanden wordt gewerkt. Dat hoort ook zo. Beleidsverantwoordelijken moeten op een zorgvuldige wijze het nodige advies inwinnen alvorens een beslissing te nemen. Dat advies werd gevraagd aan de eigen administratie Wegen en Verkeer, en aan de afdeling Bos en Groen. Sommigen vinden wat volgt verwonderlijk; anderen vinden het daarentegen vanzelfsprekend. Over dit project hebben we unaniem positieve adviezen ontvangen.

Wat de grond van de zaak betreft: ik heb nooit gezegd dat zo'n initiatief met een beperkte budgettaire impact tot de topprioriteiten van het beleid behoort. We hebben het uitvoerig over de beleidsprioriteiten gehad, laatst nog bij de bespreking van de beleidsbrief en de begroting in de commissie. Dit is geen absolute prioriteit, maar het initiatief wijst toch op een nieuwe trend.

Sommige collega's zeggen dat het terrein te smal is. Terzelfder tijd zeggen ze dat omwille van de breedte van de strook de mogelijkheid bestaat bijkomende rijstroken aan te leggen. Soms zegt men ook dat het mogelijk is daarop ook andere vervoersmodi uit te bouwen. Mensen die dit dossier volgen, weten dat na een onderzoek de aanleg van het HSL-tracé op die plaats afgewezen is. Andere onderzochte mogelijke initiatieven werden eveneens verworpen.

Het is al te gemakkelijk te stellen dat de aanleg van bijkomende rijstroken – zo niet het creëren van een bijkomende bijzondere expresweg tussen Antwerpen en Brussel – een oplossing zou zijn. Tot mijn spijt moet ik daarop antwoorden dat zo het probleem van de aansluiting met de ring rond Brussel niet zal worden opgelost. Het aantrekken van nog meer wagens op ons autowegennet zal zeker niet de verkeerscongestie oplossen.

Baldewijns

Welke zijn dan wel de effecten van dit initiatief ? In de eerste plaats verwijs ik naar een voorbeeld uit het recente verleden, toen er op de E40 een indrukwekkende kijkfile tot stand kwam. Wel, de huidige open vlakke ligt er uiterst uitnodigend bij voor kijkfiles. Collega's hoor ik ook al eens klagen over het veelvuldig voorkomen van dergelijke files op deze autoweg. Als wij dan inderdaad dit open gezichtsveld kunnen onderbreken, zullen we in elk geval de kans op kijkfiles doen afnemen. Dat mag ik, zij het uiterst voorzichtig, toch zo stellen.

Met betrekking tot de kosten terzake, lijkt het me vanzelfsprekend dat, wat men ook doet, het uiteraard geld zal kosten. Ook vandaag kost het maaien van dit weiland geld. Ook vandaag geven we jaarlijks bijna 2 miljoen frank uit voor het onderhoud van het weiland op deze strook. Waarom zouden we dan niet proberen een minder dure, en zeker een duurzame oplossing te creëren ? Wat de keuze van beplanting betreft, zullen de bladeren u niet voor de wielen vallen, achtbare autobestuurders. We voorzien inderdaad in een vrije strook van minstens zes meter, ook bruikbaar voor de dienstvoorzieningen. De dwarrelende bladeren, zoals u zelf zo idyllisch hebt proberen te schilderen, zullen dankzij deze reservestroken geen gevaar opleveren.

Mijnheer de voorzitter, het is goed dat men de wereld eens op een andere manier bekijkt en dat men zelfs, indien het de veiligheid dient, het idyllische kader hierdoor kan verbeteren. Als dit de onderhoudskosten op termijn op een duurzame manier binnen de perken kan houden, dan denk ik dat dit een goed voorstel is. Daarom heb ik geprobeerd dit met het oog op de toekomst in praktische termen om te zetten.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat niet heel de Vlaamse regering in retraite gaat bij pater Versteylen. God weet wat we dan te horen krijgen van beleidsbeslissingen. Ik blijf erbij dat het naïef-idealistische karakter van deze beslissing, die misschien enige sympathie kan opwekken bij diegenen die vanop veilige afstand het politieke gebeuren volgen, uiteindelijk toch wel heel wat vragen oproept.

Ik blijf er ook bij dat deze beslissing uiteindelijk nefast zal blijken te zijn. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag in hoeverre er studies zijn voorafgegaan aan de beslissing wat betreft uitbreiding naar het vierde en vijfde rijvak om de ver-

keersproblemen op te lossen. Ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag wat nu de precieze kostprijs zal zijn van het onderhoud van dit fameuze bos, integendeel. Dat betreur ik. Ik meen dat u daar geen kerstbomen zult aanplanten ; alle andere bomen zullen, zelfs met een vrije strook van zes meter, hun blaadjes verliezen en dat zal zonder meer veiligheidsproblemen en andere moeilijkheden met zich meebrengen. Ik hoop voor u dat dit niet het geval is, maar ik vrees voor de weggebruiker dat dit spijtig genoeg wel zo zal zijn.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik heb vastgesteld dat tijdens het antwoord van de minister zijn collega van Leefmilieu de plaat heeft gepoetst. Ik denk dat hij het ook niet meer kon aanhoren. Hij was weg, nietwaar ?

De voorzitter : Laat ons bij het antwoord blijven.

De heer Ward Beysen : Toen ik de minister hoorde zeggen dat hij er ook voor zou zorgen dat de windkracht op de E19 gegarandeerd op een bepaald peil blijft en dat hij zou zorgen voor een vangnet voor het opvangen van de bladeren, wel, dan werd het ook minister Kelchtermans al te gortig. Dat bewijst dat men hier eigenlijk aan het discussiëren is over een volkomen ondoordacht project.

Ik stel vast dat de minister op de prioritaire vraag die hier werd gesteld, niet antwoordt. Ten eerste, wat is eigenlijk de kostprijs van het geheel ? Ten tweede, wanneer u beweert dat het om een unaniem besluit gaat, wie hebt u dan om advies gevraagd ? Alvast niet de duizenden automobilisten die dagelijks gebruik maken van deze belangrijke weg. Ik denk dat dit een vergissing van formaat is. Bovendien gaat u ervan uit dat het verkeer zal moeten afnemen, maar u weet net zo goed als ik dat er geen alternatieven zijn. Ik zal daar straks tijdens mijn uiteenzetting met betrekking tot de begroting nog uitvoerig op terugkomen. Het verkeer zal niet afnemen. Alle verkeersprognoses wijzen erop dat het volume zal toenemen. Dus u hebt de plicht, in het bijzonder als minister van Openbare Werken, ervoor te zorgen dat vooral om economische redenen de as Antwerpen-Brussel gevrijwaard wordt.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, wat het beleid betreft, leid ik uit de uiteenzetting van de heer Beysen duidelijk af dat hij het tot

Baldewijns

stand brengen van een trendbreuk in het mobiliteitsbeleid steunt. Mijnheer Beysen, in de commissie hebben we een hele reeks bouwstenen aange-reikt, beschreven en bestudeerd, die – zij het soms kleinschalig – mogelijke oplossingen kunnen bieden voor het toch wel immense mobiliteitsprobleem.

Mijnheer de voorzitter, betreffende de overige punctuele opmerkingen wil ik erop aandringen dat we elkaar goed moeten begrijpen, zodat we het niet over andere zaken hebben. In de replieken had men het over de windkracht en over vangnetten, terwijl ik daarover niet eens met één woord heb gerept. Ik denk ook niet dat er een vraag was in dat verband.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Joachim Coens tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de betrokkenheid van Vlaanderen bij het beleid van de NMBS

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Coens tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de betrokkenheid van Vlaanderen bij het beleid van de NMBS.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, daarnet werden de mobiliteitsproblemen even aangehaald. Toen ging het over de wegmobiliteit. Het is echter onze overtuiging dat een belangrijk deel van deze mobiliteitsproblemen kunnen worden opgelost door het spoorwegennet.

In mei van dit jaar keurde het Vlaams Parlement unaniem een resolutie goed betreffende het investeringsprogramma van de NMBS. Een laatste punt van deze resolutie was de eis dat u zou worden betrokken bij een breed overleg met de federale overheid betreffende de nieuwe met de NMBS af te sluiten beheersovereenkomst. Normaliter had men dit akkoord op het einde van dit jaar moeten afsluiten, omdat we dit probleem zeer belangrijk achten en opdat op zijn minst die aspecten die ons

na aan het hart liggen, zouden worden uitgewerkt. Deze ochtend om tien uur stelde federaal minister Daerden echter de nieuwe beheersovereenkomst voor in de betrokken commissie van het federale parlement.

Werd u, voorafgaand aan deze nieuwe overeenkomst, betrokken bij dit breed overleg ? Zo ja, kunt u ons dan even inlichten omtrent de inhoud ervan ? Wordt erin verwezen naar een eventuele mogelijkheid om regionale beheersovereenkomsten af te sluiten ? Wij voelen duidelijk dat daaraan een dringende behoefte is. Bevat de overeenkomst ook verwijzingen naar de door u opgestelde mobiliteitsconvenanten ? Ik neem immers aan dat dit toch ook uw bezorgdheid is. Mijn algemene vraag luidt dus : op welke manier heeft dat overleg plaatsgevonden en hoe wordt er verder aandacht aan besteed ? Deze besprekingen worden volgend jaar voortgezet. Ik hoop dan ook dat we daarbij zullen worden betrokken. Dezelfde vragen gelden voor de nieuwe treindiensten voor 1998, die blijkbaar al gekend zijn en werden gepubliceerd. Werd dit besproken op de interministeriële conferentie of overlegvergadering van de ministers van Verkeer en Infrastructuur ? In welke mate werd u daarbij betrokken en verdedigt u daar onze belangen ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank de heer Coens voor deze zeer belangrijke vraag. De bevoegdheidsverdeling in dit land is bekend. Mijnheer Coens, dit betekent dat het Vlaams Gewest niet betrokken is bij het opstellen van de beheersovereenkomst tussen de federale overheid en de NMBS. Zo was de federale overheid evenmin betrokken bij de voorbereiding van de beheersovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn. Daarmee heb ik duidelijk geantwoord op een aantal van uw vragen. Nochtans is uw zorg, die werd verwoord in de motie van dit parlement alsook in het regeerakkoord, ook de mijne.

Zoals het regeerakkoord aangeeft, heb ik ongeveer een jaar geleden de nodige contacten gelegd om een regionale beheersovereenkomst tot stand te brengen tussen de NMBS, de Vlaamse Vervoersmaatschappij en het Vlaams Gewest. Hoe ver staan we nu met deze gesprekken ? Ik mag vandaag zeggen dat we zowat in de eindfase aanbeland zijn. Over de ontwerp-beheersovereenkomst is gediscussieerd. De raad van bestuur van de Lijn heeft

Baldewijns

zich hier al over gebogen en tijdens de eerste vergadering van de raad van bestuur van de NMBS zal deze ontwerp-overeenkomst ook ter sprake worden gebracht.

Waarover gaat het ? Het betreft een reeks thema's die ons gezamenlijk aanbelangen. Het gaat onder meer over de organisatie van het voorstedelijke vervoer en de voorstedelijke vervoersassen, de informatieverstrekking en de coördinatie hiervan, de gezamenlijke bezorgdheid voor de inrichting van de stationsomgevingen en vele andere zaken. Het is een vrij lange lijst. Ik zal het gesprek in de commissie opnieuw op gang brengen zodra we de geëigende weg doorlopen hebben en zodra het document opnieuw is voorgelegd aan de Vlaamse regering.

De beheersovereenkomst die wij op het regionale vlak wensen af te sluiten, houdt zowat dezelfde methodiek in als het mobiliteitsconvenant. Het spreekt dan ook vanzelf dat wij al gesprekken voeren met de partners. Deze gesprekken vinden plaats op een eerder niet-gestructureerd niveau. Dit gebeurt vooral in het kader van het mobiliteitsconvenant en dan vooral in het kader van regio's, steden en gemeenten die sterk betrokken zijn bij het NMBS-gebeuren. Ik mag tot mijn genoegen vaststellen dat de coöperatieve ingesteldheid van alle partners zeker het onderstrepen waard is. We zullen ook op het terrein zelf tot resultaten komen.

Mijnheer de voorzitter, tot besluit wil ik nog zeggen dat, zodra deze regionale beheersovereenkomst tussen de VVM, de NMBS en het Vlaams Gewest gestalte heeft gekregen, ik een inhoudelijk gesprek wil opstarten in de commissie.

Ik wil nog even reageren op de vraag van de heer Coens over dienstregelingen die bij de NMBS vanaf 1998 zullen worden ingevoerd. Op dat vlak vindt er overleg plaats tussen de NMBS en de regionale vervoersmaatschappijen. Ik ben daarvan op de hoogte en wil u dat graag meedelen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u – gezien de bevoegdheidsverdeling – niet betrokken bent bij de federale beheersovereenkomst en dat betreur ik. U spreekt dan wel over regionale beheersovereenkomsten, maar als de mogelijkheid niet wordt gecreëerd in de federale overeenkomst, dan kan dit gewoon niet. Dit is dus essentieel.

Bovendien wordt daar ook gesproken over het minimum aantal treinkilometers, over het onderhoud van de stations en over de dienstverlening. Ik weet dat dit belangrijk is voor een aantal problemen waarmee we hier in Vlaanderen te kampen hebben. U ontwikkelde in het Structuurplan Vlaanderen een spoorwegvisie over welke lijnen belangrijk zijn. Ik vermoed dat wij met een blijvend probleem zitten als er in die federale regeerovereenkomst geen opening wordt gecreëerd om regionale beheersovereenkomsten af te sluiten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997

– 13 (1996-1997) – Nr. 1

– 14 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

– 17 (1996-1997) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997

– 13 (1996-1997) – Nr. 1

– 15 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15

– 16 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

– 17 (1996-1997) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997

– 428 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 31

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997.

In een derde en laatste gedeelte bespreken we nu de materies die werden behandeld in de commissies voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting, voor Leefmilieu en Natuurbehoud en voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.

Voorzitter

De heer Cardoen heeft het woord.

De heer Georges Cardoen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, als voorzitter van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting en als burgemeester van een kleine landelijke gemeente neem ik graag de kans te baat om ook enkele beleidsklemtonen te leggen, waarnaar onze speciale zorg en continue aandacht zou moeten uitgaan het volgende jaar.

Ik benadruk drie zaken. Allereerst moeten we dringend werk maken van een grotere doorzichtigheid en eenvoud van alle beslissingen van dit parlement, beslissingen die uiteindelijk dikwijls verre gaande gevolgen inhouden voor onze plaatselijke besturen. Het mag dan misschien al meerdere keren gezegd zijn in dit halfroond, het wordt de hoogste tijd dat we er samen echt werk van maken. Voor de burger zijn de gevolgen niet meer te overzien.

Heel wat plaatselijke besturen zitten met de handen in het haar. Vooral in kleine gemeenten – en dat zijn er heel wat : 233 van de 308 Vlaamse gemeenten tellen géén 20.000 inwoners, dit is meer dan 75 percent – brengt de concrete uitvoering van wat in dit halfroond wordt beslist, niet zelden onoverkomelijke moeilijkheden teweeg. Kleine gemeenten zijn sowieso beperkt in de omvang van hun personeelsbestand. Dit betekent automatisch dat niet voor elk bestuursdomein de nodige specialisatie bij de gemeentelijke administratie voorhanden is. De overvloed en onoverzichtelijkheid van de vele omzendbrieven, uitvoeringsbesluiten, convenanten en reglementen die op de gemeentelijke diensten afkomen, leiden daar vaak tot een erg hoge werkdruk en onmogelijke toestanden.

Ik selecteer één voorbeeld uit de vele beleidsdomeinen. Op het vlak van het milieubeleid is de reglementering zo uitgebreid, dat het voor de meeste gemeenten die het moeten stellen met één milieuambtenaar, die overigens zelden een universitair is, een quasi onbegonnen zaak is een optimaal beleid in deze materie te ontwikkelen. Ik denk concreet aan het beheer en advies inzake milieuvergunningen, controle van vergunningsplichtige bedrijven, inventariseren van grondwaterwinnings, opvolgen van de huisvuilophalingen en werking van het containerpark, opzetten van preventieve acties, verzorgen van het secretariaat van de gemeentelijke milieuvadvisoren, schrijven van artikels voor infobladen, opstellen van een jaarlijk-

se milieubeleidsnota, en nog zoveel meer. Als het zo is dat een aantal kleine gemeenten administratief blijven draaien, dan is dat omdat de burgemeester en de schepenen bijspringen. Waar blijft dan in godsnaam de ruimte om een beleid te voeren ? Wat baat het mooie milieubeleidsnota's te schrijven die noodgedwongen dode letter blijven door de veelheid aan andere verplichtingen en administratieve rompslomp ?

Een gelijkaardige opmerking kunnen we maken inzake de veelheid aan verplichte adviesraden waarmee onze plaatselijke bestuurders, direct of indirect, rekening moeten houden. Al deze raden vereisen een secretariaat dat wordt waargenomen door een personeelslid, voldoende vergaderingen per jaar, en een continue opvolging en verantwoording door de plaatselijke bestuurders van het gevolg dat al dan niet aan de adviezen werd gegeven. De te dragen last door de kleinere gemeenten ingevolge deze verplichting is, in verhouding tot de grotere gemeenten, reusachtig.

Wordt het niet stilaan tijd dat we de impact van onze beslissingen en van de uitvoeringsmodaliteiten ervan toetsen aan de dagdagelijkse realiteit in onze plaatselijke besturen ? Ik pleit dus zeer sterk voor minder regulering en grotere mogelijkheden qua personeel, vooral dan voor de kleinere gemeenten. Ik pleit ook voor een permanente zorg voor de draagwijdte en uitvoeringsmodaliteiten van alle beslissingen. Ik hoor vele stemmen in dit parlement opgaan over het feit dat we te veel aan wetgeving doen en dat we meer dan ooit moeten streven naar een betere, doorzichtige en hanteerbare wetgeving.

Ten tweede kunnen onze gemeenten ook een belangrijke rol spelen in de tewerkstelling van onze mindervaliden. Dit is misschien een probleem voor minister Kelchtermans. De huidige hoge werkloosheidsgraad maakt dat het voor heel wat fysisch of geestelijk gehandicapten quasi onmogelijk is een aangepaste betrekking te vinden. Ze dreigen langdurig, zo niet voor altijd, in de kou te blijven staan. Ze kunnen echter perfect worden ingezet in aangepaste betrekkingen in onze gemeentebesturen en OCMW's. Zo vinden ze werk dicht bij huis en tussen mensen die hen bekend zijn.

In die optiek heb ik samen met de heer De Roo en de heer Vandendriessche een voorstel van resolutie ingediend, naar analogie met wat al bestaat in de privé-sector, dat ertoe strekt ook een verplichting in te bouwen voor alle gemeentebesturen en OCMW's in Vlaanderen om een quotum van minimaal 2,5 percent mindervaliden tewerk te stellen,

Cardoen

berekend op de vaste personeelsformatie. Een tewerkstelling dicht bij huis is voor hen de enige aangewezen mogelijkheid.

Ten derde lijkt het me essentieel te benadrukken dat gemeenten een actiever en beter beleid kunnen en moeten voeren gericht op het kind, en dat wij als Vlaamse overheid de gemeenten daartoe kunnen stimuleren en hen de nodige kansen moeten bieden. Ik denk dan meer specifiek aan allerhande vormen van voor- en naschoolse kinderopvang, meer en betere recreatiemogelijkheden en initiatieven voor de jeugd, weerbaarheidsverhogende initiatieven en nuttige en opvoedende ontspanningsmogelijkheden tot 18 jaar. Ook binnen de Vlaamse regering dient men hier ernstig werk van te maken. De maatschappelijke situatie van heel wat gezinnen doet de problemen in deze materie sterk toenemen. Het is de opdracht van dit parlement om ook hierop, in samenwerking met de plaatselijke besturen, afdoende antwoorden te bieden. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, in mijn betoog wil ik het over een zestal onderwerpen hebben : de autonomie van de gemeenten, het statuut van de lokale mandatarissen, de financiering van de pensioenen in de lokale sector, depolitisering van het personeelsbeleid, de bestuurskracht van onze gemeenten en het toezicht door de provincies en het Provinciefonds. Ik kan er niet verregaand op ingaan, maar wil er wel de aandacht op vestigen.

De autonomie van de gemeenten vormt mijn beginpunt. Daarover is de jongste tijd al heel wat inkt gevloeid en zijn er veel discussies gevoerd. De regionalisering heeft de verhouding tussen centrale en gedecentraliseerde besturen er immers niet eenvoudiger op gemaakt. Meestal zonder voorafgaand overleg met elkaar of met de decentrale besturen nemen federale en regionale overheden vaak afzonderlijke initiatieven die gevolgen hebben voor de organisatie van de lokale besturen. Voor deze besturen betekent dit over het algemeen een toename van regulering en een toename van administratieve last en werkdruk op de lokale administratie en politici. Net zoals de heer Cardoen wil ik de regering dus waarschuwen om niet te betutte-

lend op te treden en dit enkel te doen wanneer het echt noodzakelijk is. Ik vraag dus om niet in details te vervallen, zodat de gemeentebesturen de kans hebben om een deel zelf lokaal in te vullen. Ik zou zelfs durven suggereren dat de federale en regionale overheden in de toekomst op voorhand overleg zouden plegen met de lokale besturen, vooraleer zij nieuwe richtlijnen en regelingen uitvaardigen.

Als tweede punt zou ik het willen hebben over het statuut van de lokale mandatarissen. Iedereen is het erover eens dat het in deze tijd niet meer kan dat gemeentelijk beleid louter op basis van vrijwilligheid en amateurisme wordt gevoerd. Gemeentebeleid vraagt vandaag meer dan vroeger deskundigheid, vorming, en grote inzet en verantwoordelijkheid van de mandataris. Door het feit dat een aantal aspecten tot de federale bevoegdheid behoren, vraag ik de minister om samen met de federale minister naar een oplossing te zoeken. Aan de mandatarissen dient eindelijk eens een volwaardig statuut te worden gegeven dat ook voldoende bescherming biedt voor diegenen die in de privé-sector zijn tewerkgesteld. Bovendien moet er een voldoende beloning aan worden verbonden, zodat er nog valabele mensen kunnen worden gevonden die actief willen zijn in de lokale politiek. Eindelijk moet eens de moed worden opgebracht om het sociale, financiële, juridische en fiscale statuut van de lokale mandatarissen aan te pakken. Dit steeds maar uitstellen en beweren dat het in het huidige klimaat niet past, getuigt van een gemis aan respect voor onze gemeentemandatarissen. Ook hierover is de voorbije jaren en maanden al heel wat gepraat, maar een wezenlijke aanpak bleef jammer genoeg steeds uit. Ik hoop, mijnheer de minister, dat er volgend jaar vooruitgang zal worden geboekt in deze prangende kwestie.

Hoewel ik weet dat ik mij met de financiering van de pensioenen in de lokale sector op het terrein van de federale regering begeef, wil ik toch even uw aandacht voor dit onderwerp vragen. Er wordt wel eens beweerd dat de pensioenen voor de gemeenten niet langer betaalbaar zijn. Als hoofdoorzaak wordt het stijgend aantal gepensioneerden aangehaald, terwijl het aantal vastbenoemde ambtenaren steeds maar daalt. Hoewel het statutaire verband in de lokale sector als principe naar voor wordt geschoven, moet men vaststellen dat dit principe in de praktijk meer en meer wordt uitgehouden door de aanwerving van contractuelen. Verschillende mechanismen spelen in dit proces een rol. Er is in de eerste plaats de problematiek van de vervangingstewerkstelling. Deze vervangingen kunnen beperkt zijn in de tijd, bijvoorbeeld in

De Loor

geval van ziekte en bevallingsverlof. Vaak moeten in het bestuur ook statutaire personeelsleden worden vervangen. Zij maken gebruik van het stelsel van loopbaanonderbreking of van een verlofstelsel voor verminderde prestaties. Gelet op de verschillende combinaties die wettelijk en reglementair mogelijk zijn, moeten sommige jobs gedurende vijf à tien jaar worden ingevuld door contractuele personeelsleden. Deze vervangers krijgen dezelfde functionele taken opgelegd als de vastbenoemde titularis van de functie. Het toewijzen van een contingent Gesco's aan de gemeenten heeft ertoe geleid dat in vele gevallen voorziene formatieplaatsen van vast benoemden niet werden ingevuld omwille van de Gesco-premie en de grote flexibiliteit inzake rekrutering en ontslag. Daarenboven hebben allerlei recente maatregelen van de federale en de gewestelijke overheden, zoals de veiligheidscontracten en het jongerenbanenplan, de tewerkstelling van jongeren gestimuleerd. Dit alles heeft uiteindelijk een spiraaleffect. Door het steeds duurder worden van de vaste ambtenaren kiest men meer en meer voor goedkopere contractuele aanwervingen, waardoor de statutairen juist nog duurder worden. Hierdoor ontstaat een pervers effect. Mijnheer de minister, welke maatregelen overweegt u om de pensioenen van de lokale ambtenaren in de toekomst veilig te stellen ?

De laatste maanden was het thema depolitisering niet van de lucht. Ik wil het hier meer specifiek over de depolitisering van het personeelsbeleid hebben. Sommige gemeenten hebben op dit vlak al inspanningen geleverd door de objectivering van de personeelsaanwerving en -bevordering. Tot voor kort hadden de gemeenten de mogelijkheid om via het VWS examens te organiseren. Ze maakten daar meer en meer gebruik van. Het VWS kon de werkdruk echter niet aan en heeft noodgedwongen afgehaakt. Dat is te betreuren. Ziet de minister enig alternatief om de gemeenten te helpen bij de objectieve aanwerving en bevordering van het personeel ?

Mijn volgend onderwerp is de bestuurskracht van de gemeenten. Twintig jaar geleden werden in ons land fusieoperaties doorgevoerd en werd aan de gemeenten een grotere bestuurskracht verleend, om hen in staat te stellen een eigentijds beleid te voeren en een betere dienstverlening aan de bevolking te verzekeren. Van de 308 Vlaamse gemeenten hebben er nog steeds twee derde minder dan 15.000 inwoners. Niemand zal tegenspreken dat het

samenvoegen van de gemeenten heeft geleid tot een nieuwe dynamiek in de uitbouw van voorzieningen en dienstverleningsvormen die voordien in de talrijke kleine gemeenten onhaalbaar waren. Zijn kleine gemeenten die op het vlak van fiscale opbrengsten zeer zwak staan, bij machte om het noodzakelijke en geschikte personeel aan te werven ?

Alhoewel grotere gemeenten niet noodzakelijk bestuurskrachtiger zijn, vind ik dat de tijd rijp is om te onderzoeken of onze lokale besturen nog beantwoorden aan de maatschappelijke evoluties die we sinds de fusie van 1976 hebben ondergaan. Hoewel het inwonersaantal niet de enige factor kan zijn om uit te maken of een gemeente te klein of te groot is, vind ik dat we moeten evolueren naar gemeenten met minstens 15.000 tot 20.000 inwoners om een behoorlijke werking die beantwoordt aan de eisen van de 21ste eeuw, aan de dag te kunnen leggen. Dit thema kwam ook aan bod in de hoorzitting in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting op 2 juli met een delegatie van de commissie voor Bestuurlijke Organisatie. We moeten er verder grondig over nadenken. Tijdens de commissievergadering werden nogal wat opmerkingen geformuleerd over het toezicht dat de provincies uitoefenen. Het blijkt immers dat dit van provincie tot provincie verschilt. Dat heeft wellicht te maken met het feit dat het toezicht wordt uitgeoefend door vijf gouverneurs. Dat soort verschillen moeten worden vermeden en de gouverneurs mogen niet betuttelend optreden. Ze moeten zich bij het toezicht niet inlaten met details, maar met de controle op de naleving van de algemene principes. Het algemeen belang moet de doorslag geven.

Tot slot nog iets over de niet-indexering van het Provinciefonds. Het decreet van 29 april 1991 voorziet in de indexering van het Vlaams Provinciefonds. Desondanks werd dit Provinciefonds in 1996 bij decreet niet geïndexeerd, en dat zal evenmin het geval zijn in 1997. Deze ingrepen betekenen voor de provincies een minderopbrengst van bijna 112 miljoen frank. We dringen erop aan dat in de toekomst de decretale bepalingen worden nageleefd en het Provinciefonds vanaf 1998 terug de indexaanpassing zal volgen. Het is immers niet orthodox te beweren dat de provincies aan herwaardering toe zijn en hen tegelijkertijd financiële middelen te ontzeggen waarop ze bij decreet recht hebben.

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het namens mijn fractie hebben over het stedelijk beleid, met bijzondere aandacht voor het Sociaal Impulsfonds en de bestrijding van het druggebruik.

Het Sociaal Impulsfonds werd bij decreet goedgekeurd in mei 1996, en is de opvolger van het Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen. Het moet het gemeentelijk beleid ondersteunen op twee punten : ten eerste inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en steden, en ten tweede in de bestrijding van de kansarmoede. Dit fonds, waarvoor dit jaar 4,428 miljard frank werd samengebracht, krijgt in 1997 voor 1 miljard frank extra middelen.

Het verwondert het Vlaams Blok dat het Sociaal Impulsfonds er kwam zonder dat de werking van het VFIK, waaraan sedert 1990 in totaal meer dan 6,5 miljard frank werd uitgegeven, grondig werd geëvalueerd. De beleidsvoerders hebben nochtans herhaaldelijk verklaard dat diverse VFIK-projecten mekaar overlaptten en niet het beoogde resultaat hebben gehaald. De werkelijke stadsproblemen worden natuurlijk niet opgelost door enkele projecten via politiek gekleurde v.z.w.'s een paar miljoen frank toe te stoppen.

De problematiek van de achteruitstelling is het meest nadrukkelijk aanwezig in de grote steden en in de verstedelijkte gebieden. Deze verdienen dan ook de meeste aandacht. Het Sociaal Impulsfonds zal echter zijn doel voorbij schieten doordat de middelen, die duidelijk onvoldoende zijn, verdeeld worden over een veel te groot aantal steden en gemeenten. De problemen waarmee de steden vandaag te kampen hebben, zijn veroorzaakt door een gebrek aan beleid in het verleden en door het noodlottig aantrekken van niet-Europese vreemdelingen naar deze wijken, die uiteindelijk getto's zijn geworden en geen deel meer uitmaken van onze grootsteden. Zelfs de politie durft er zich niet vertonen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Verougstraete, u beweert dat de middelen over te veel steden worden verdeeld. Betekent dit dat aan een aantal andere gemeenten, waar er eveneens problemen zijn, geen middelen zouden worden gegeven ?

De heer Christian Verougstraete : Mijnheer de minister, ik stel gewoon vast dat we niet over voldoende middelen beschikken. Het is dan ook het beste om de middelen te verdelen over een beperkt aantal steden. De grootsteden beschikken over te weinig middelen om een efficiënt beleid te kunnen voeren. In bepaalde steden is het toegekende budget werkelijk een peulenschil.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Verougstraete, op een periode van vier jaar heeft Antwerpen meer dan 3 miljard frank ontvangen. U beweert toch niet dat dit een peulenschil is ? Wij willen eveneens middelen geven aan een aantal andere, minder grote steden die eveneens met problemen te kampen hebben.

De heer Christian Verougstraete : Mijnheer de minister, ik kom uit Oostende, een stad waar men van het Sociaal Impulsfonds als het ware een sinterklaasgeschenk ontvangt en waarmee de binnenstad verfraaid wordt, die sinds tientallen jaren verwaarloosd werd.

Minister Leo Peeters : U beweert toch niet dat er in Oostende geen problemen zijn ?

De heer Christian Verougstraete : Ik geef toe dat er problemen zijn, maar ze zijn niet zo groot als in Antwerpen, Gent en Brussel.

Minister Leo Peeters : Wat dit betreft, hebben wij een uitgebreid debat gevoerd. We moeten eveneens middelen uittrekken voor een aantal middelgrote steden waar er eveneens problemen zijn, dit om grotere problemen te voorkomen.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Verougstraete, kunt u mij de naam geven van een buurt waar de politie niet meer durft komen ?

De heer Christian Verougstraete : In een aantal buurten is dit wel degelijk het geval. Ik denk hierbij onder meer aan de Marollenwijk en de gemeente Molenbeek in Brussel. U kunt dit niet ontkennen.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik ontken dit wel degelijk.

De heer Christian Verougstraete : Er bestaan een aantal wijken waar ik 's avonds zeker niet durf te komen.

De heer Tuur Van Wallendael : U bent niet bij de politie.

De heer Christian Verougstraete : Ik heb vernomen dat een aantal politieagenten zich in bepaalde buurten inderdaad niet veilig voelen en dat ze deze buurten mijden om problemen te voorkomen.

Wat de grootstedelijke problematiek betreft, wordt er op het ogenblik een typisch socialistisch beleid gevoerd. Het stedelijk regeringsbeleid is immers beperkt tot het stedelijk beleid. De belangrijkste prioriteit van de overheid is en blijft de zogenaamde kansarmoede. Van een echt stedelijk beleid is er echter geen sprake. Er wordt namelijk te weinig rekening gehouden met de noodzakelijke economische impulsen.

De bedoeling van het regeringsbeleid inzake de steden ligt voor de hand. Men wil de opkomst van anti-democratische partijen verhinderen en ervoor zorgen dat de broeihaarden van verzet in de multiculturele samenleving worden uitgeroeid. Dit staat overigens in de beleidsbrief. De inspanningen om de kansarmoede te bestrijden, zijn er niet op gericht om schrijnende sociale problemen aan te pakken, maar dienen om het succes van het Vlaams Blok terug te dringen. Onder meer door de massale inzet van straathoekwerkers, sociaal assistenten en begeleiders, wil men een sterk politiek getinte omkadering creëren in de wijken waar veel aanhangers van het Vlaams Blok wonen.

Deze politieke commissarissen hebben als belangrijkste opdracht de kiezers die fout hebben gestemd, opnieuw correct te leren denken. Een aantal belangrijke oorzaken van de verpaupering en de verloedering, namelijk de werkloosheid, de criminaliteit, de concentratie van vreemdelingen en de ontvolking, worden niet aangepakt. Het is typisch hoe de woorden migrant en allochtoon, laat staan de begrippen vreemdeling en gastarbeider, stelselmatig worden geweerd uit alle beleidsdocumenten die inzake het Sociaal Impulsfonds worden verspreid. Heeft het publiek dan zoveel angst voor de doorsnee burger in de straat ?

De grootste problematiek in de steden ligt vervat in meerdere oorzaken. Jarenlang werden de steden namelijk verwaarloosd op het vlak van stadskernvernieuwing, verkeer en veiligheid. Bovendien heeft de druk van de hogere belastingtarieven in de steden de uittocht naar de rand veroorzaakt. Door het ontbreken van een degelijk tewerkstel-

lingsbeleid zijn meer en meer mensen in de armoede of de marginaliteit beland. Door de niet-Europese immigratie hebben volkse stadswijken hun eigenheid en hun charme verloren, wat een uittocht van de plaatselijke bevolking en op zijn beurt een verloedering van de wijken tot gevolg had.

De exponentiële verhoging van de criminaliteit en het druggebruik maken onze grootsteden onveilig en op termijn onbewoonbaar. Ondertussen zal een grote som geld worden versnipperd en ondoelmatig worden besteed door zich op de kansarmoede-problematiek toe te spitsen. Zoals gezegd zal het Sociaal Impulsfonds zijn doel voorbijschieten. De kar wordt voor de paarden gespannen. Er is in een voorlopige planning en een verdeling van de middelen voorzien, zonder dat een volledig uitgewerkt en gedetailleerd algemeen stedelijk beleidsplan is opgemaakt. Voor een degelijk beleid op het gebied van de stedelijke problemen, is er meer geld nodig. Het Sociaal Impulsfonds is maar een druppel op een hete plaat.

De financiële situatie van onze Vlaamse grootsteden verhindert de laatste jaren een echt beleid. De uitgaven van de steden liggen immers heel wat hoger dan die van de kleinere gemeenten. Tevens kampen de grote en middelgrote steden door hun hogere fiscaliteit met een uittocht van kapitaalcrachtige burgers naar de stadsranden. De armere stedelingen blijven alleen achter. Op deze manier komt de grootstad in een neerwaartse spiraal terecht. Doordat de stedelingen, die in het algemeen minder kapitaalcrachtig zijn, nog meer belastingen dienen te betalen om de stadswerking te financieren, verlaten de meer begoeden alweer de stad. Men zit aan een psychologisch en effectief belastingplafond. Er is onvoldoende geld om een beleid te voeren en er dient nog meer te worden geleend. Het Sociaal Impulsfonds kan worden beschouwd als een VFIK-bis. Tot de negatieve kenmerken van het VFIK hoort het promoten van de multiculturele maatschappij via allerlei migrantenprojecten.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Verougstraete, u spuit de hele tijd kritiek op wat er niet gebeurt. Wat is het alternatief van het Vlaams Blok ? Dat krijgen we nooit te horen.

De heer Christian Verougstraete : Wij moeten niet zeggen wat er moet gebeuren. We leggen bepaalde accenten om te zeggen wat er fout loopt. We brengen de oorzaken van de problematiek naar voren. Die oorzaken moeten we bekampen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : De heer Verougstraete leest nu al acht minuten voor uit de beleidsbrief van vorig jaar. Hij heeft onze analyse gevolgd. Er worden ook een aantal oplossingen voorgesteld.

De heer Christian Verougstraete : Het Vlaams Blok is geen beleidspartij, als oppositie moeten we kritiek uitbrengen op het beleid. (*Rumoer*)

Minister Leo Peeters : Mijnheer Verougstraete, het Vlaams Blok nam niet deel aan het debat. Geef nu eens een concrete remedie voor de problemen waarmee het stedelijk beleid momenteel kampt.

De heer Christian Verougstraete : Men moet de grote problemen aanpakken, onder andere de massale aanwezigheid van vreemdelingen.

Minister Leo Peeters : Tijdens het debat werden een aantal oplossingen naar voren gebracht. Geeft u nu eens een bijkomende remedie.

De heer Christian Verougstraete : U moet de mensen stimuleren om opnieuw in de steden te gaan wonen.

Minister Leo Peeters : Hoe zal het Vlaams Blok dat doen ?

De heer Christian Verougstraete : We kunnen bijvoorbeeld premies uitreiken aan jonge gezinnen die opnieuw in de stad gaan wonen. Zo kan de verloedering van de steden worden tegengegaan.

Een aantal elementen uit het Sociaal Impulsfonds zijn zeker positief. Er zijn echter een aantal zaken die u weigert te behandelen, bijvoorbeeld de problematiek van de vreemdelingen. Beter ware het om deze middelen te gebruiken voor injecties in een beperkt aantal steden, daar waar de nood het hoogst is. Men moet aan de hand van de specifieke noden van deze steden op grootschalige wijze via een soort van Marshallplan ingrijpen. In plaats van verschillende fondsen samen te voegen, laat men al deze fondsen naast elkaar een eigen leven leiden.

Het Vlaams Blok vindt dan ook dat er dringend nood is aan een beleid dat de juiste accenten legt. Het Vlaams Blok wil de steden opnieuw in de samenleving en in de volksgemeenschap verankeren. De steden moeten opnieuw aantrekkelijk worden gemaakt. Daartoe moet de immigratietoevloed naar de grote steden worden afgeremd en omgekeerd.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Verougstraete, u pleit voor een geïntegreerd stedelijk beleid. Toch hebt u kritiek op het feit dat een aantal begrotingsposten worden samengevoegd, precies om tot een geïntegreerd beleid te komen.

U vindt ook dat we met het Sociaal Impulsfonds een te groot aantal steden – een dertigtal – proberen te helpen. Als u dat vindt, moeten alle gemeenteraadsleden voor het Vlaams Blok in de kleine steden ophouden met het pleiten voor meer steun. Het Vlaams Blok is niet consequent.

De heer Jan Penris : Mijnheer Decaluwé, over welke gemeenteraadsleden en welke gemeenten hebt u het eigenlijk ?

De heer Christian Verougstraete : De weinige middelen die aanwezig zijn, moeten worden geconcentreerd in bepaalde centrumgemeenten. We ontkennen echter niet dat er ook in kleinere gemeenten problemen zijn.

Voor de stedelijke en gemeentelijke ambtenaren moet de nationaliteitsvoorwaarde, zoals voorzien in de wet op het openbaar ambt, behouden blijven. Bij het toekennen van sociale woningen en appartementen moet voorrang worden gegeven aan de eigen behoeftige gezinnen en personen. Het sociale leven in gemeenten en wijken met zeer grote vreemdelingenconcentraties sterft langzaam maar zeker uit. De ontvolking en de veroudering van de inwoners van deze gemeenten en wijken liggen aan de basis van dit fenomeen.

Uit angst voor negatieve publiciteit wordt de drugproblematiek in de grootsteden door de stedelijke overheden zoveel mogelijk geminimaliseerd. Nochtans zorgt de drughandel en het druggebruik voor heel wat problemen. De stedelijke en nationale overheden schieten duidelijk tekort, zowel inzake preventie als politieel optreden. Het Vlaams Blok zet zich duidelijk af tegen de legalisatie van zowel soft- als harddrugs. Dit doet immers het druggebruik niet afnemen.

Door het legaliseren van drugs wordt het normbesef op zeer ernstige wijze aangetast. Het is en blijft een belangrijke taak van de overheid om de geestelijke en de fysieke gezondheid van de burger te beschermen. Drugspreventie moet vooral worden gericht op scholen en jongeren. Ook in het stedelijke schoolnet moeten informatie- en preventiecampagnes worden opgestart. Deze moeten enerzijds

Verougstraete

gericht zijn op het informeren van de leerlingen, maar moeten anderzijds ook de leerkrachten en de ouders bereiken.

Steeds meer onderzoeken tonen een verontrustende toename van het druggebruik bij jongeren aan. Vooral het gebruik van cannabis lijkt volledig ingeburgerd te raken. In zijn advies nummer 53 over de campagne Opkikker 1996 spreekt de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap zelfs over gewoon en geïntegreerd gebruik. De visie van dit orgaan, dat zagezegd de jeugd vertegenwoordigt, stemt tot nadenken.

Het momenteel in de begroting opgenomen bedrag van 93,2 miljoen frank voor drugspreventie en hulpverlening is weliswaar een verhoging, maar blijft ruim onvoldoende. Een bijna verdubbeling van de middelen voor drugspreventie is noodzakelijk om tot een kentering te komen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, binnenlandse aangelegenheden is een interessant thema. De heer De Loor hield een betoog over de lokale besturen. Ik zal het hebben over lokale democratie.

Ongeveer zes maanden geleden hebt u alle Vlaamse gemeentebesturen een omzendbrief gestuurd in verband met de begeleiding van de begroting 1997. Het ging onder meer om de schuldherschikkingen die ze kunnen toepassen. Volgens artikel 22 van het decreet over het toezicht op de gemeenten, zijn schuldherschikkingen besluiten van de gemeenteraad, waardoor de financiële lasten uit leningen worden herschikt.

In onze interpretatie ging het steeds om lokale besturen, en zo werd het ons ook uitgelegd tijdens de bespreking in de commissie. De bedoeling was de schuldherschikkingen te onderwerpen aan de goedkeuring van de hogere overheid, als ze bijvoorbeeld over een langere periode werden gespreid. Ik geef een voorbeeld. Een gemeente die een leninglast van 100 miljoen frank binnen vijftien jaar moet terugbetalen, zal om het volume van de werking te vergroten, de betaling willen spreiden over twintig jaar.

Nu schrijft u in uw omzendbrief dat alle schuldherschikkingen – van welke aard dan ook – zijn onderworpen aan de goedkeuring van de hogere overheid. Toen we die brief kregen, hebben we er verder geen aandacht aan geschonken. We dachten immers dat u waarschijnlijk alleen bedoelde wat er in de commissie besproken was bij de stemming over het decreet. Ik was eigenlijk ontgoocheld. Intussen heeft de minister in juli een akkoord gesloten met de federale overheid over de manier waarop de gemeenten met de opbrengst van de Gemeentekredietaandelen moeten omspringen. Volgens dat akkoord mocht de opbrengst uitsluitend dienen voor de schuldafbouw van de gemeenten, dus eigenlijk voor de Maastrichtnorm. Uiteindelijk besliste de Vlaamse regering op 1 oktober dat 80 percent was bestemd voor schuldafbouw en 20 percent voor vrije besteding.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Van Vaerenbergh, u vergist zich. Wij hebben dat akkoord niet afgesloten met de federale overheid. De federale overheid had ervoor gepleit dat 100 percent zou dienen voor schuldafbouw. De Vlaamse regering opteerde echter voor 80 percent. We lieten in tegenstelling tot de federale regering een beleidsruimte open van 20 percent.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik betwist dat niet. Ik haal alleen de feiten aan om dan tot een conclusie te komen. Mijnheer de minister, ik constateer dat u een beslissing neemt over de hoofden van de gemeenten heen. De federale regering legt aan de lokale besturen op hoe ze hun gelden moeten aanwenden. Recent hebt u daarenboven nog gezegd dat gemeenten geen aandelen van de Gemeentekredietholding mochten kopen, omdat dat speculatie was. We weten allemaal dat de gemeentelijke holding van het Gemeentekrediet volledig eigendom is van de gemeente. Het bezit van die gemeentelijke holding is voor 70 percent van die Gemeentekredietholding. We zouden niet mogen beleggen met onze eigen aandelen omdat dat speculatie is. Kunt u me dat uitleggen ?

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Door de beursgang is dit een soort risicobelegging geworden. De wet laat niet toe deze risicobeleggingen te doen.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, u weet toch ook dat die hele discussie

Van Vaerenbergh

daarover en de privatisering van het Gemeentekrediet van België juist de beursgang heeft moeten realiseren en dat we als gemeente mede-aandeelhouder geworden zijn via de gemeentelijke holding, via de Gemeentekredietholding, via een lucratieve onderneming en via het Gemeentekrediet van België. Twee zijn er op de beurs genoteerd, niet alleen de bank maar ook de gemeentelijke holding. En nu komt u zeggen dat dat allemaal speculatie is en voordien liet u het wel allemaal gebeuren.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Van Vaerenbergh, u weet net zo goed als eender wie, en ook iedere gemeente die aandeelhouder is, weet dat dit niet door de wet is toegelaten. Het is de opdracht en de plicht van een minister om dit ook te melden aan de gemeentebesturen. Ik heb dus niet meer gedaan dan erop gewezen dat de wettelijke beschikking niet aangewezen is voor de gemeentebesturen, omdat het altijd een risico kan inhouden.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik stel vast dat u twee maten en twee gewichten hanteert. U gaat wel akkoord met de beursgang en met de constructies van holdings, met de beursgang van het Gemeentekrediet, met de verdeling en verspreiding van dat bezit dat eigenlijk het onze is. Als we daartoe enig initiatief nemen, merkt u voor de eerste keer op dat het speculatie is. Daarvoor, toen het u goed uitkwam in het kader van de Maastrichtnorm, in een poging andere doelstellingen te bereiken dan het belang van de gemeente, ging u wel akkoord. Dat wilde ik aantonen.

Minister Leo Peeters : Laat ons niet overdrijven, er waren twee gemeenten geïnteresseerd. Ik heb gewezen op de wettelijke beschikkingen. Nog voor de omzendbrief er was, hadden ze al afgezien van de mogelijkheid om erop in te gaan. Eigenlijk is op dit ogenblik geen enkele gemeente geïnteresseerd.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik som nog even op wat ik heb willen aantonen met mijn verhaal. U stuurt een omzendbrief waarin u een verruiming geeft van het decreet van het toezicht op de gemeenten en u stelt dat elke schuldherschikking van de gemeente moet worden onderworpen aan de goedkeuring van de hogere orde, in casu uzelf, zelfs wanneer die schuldherschikking zou inhouden dat er zou worden terugbetaald aan het Gemeentekrediet.

Minister Leo Peeters : De schuldherschikking waartegen ik me verzet, is de mogelijkheid om dit over te hevelen naar de toekomstige generaties. Ik ben van oordeel dat men alle mogelijke middelen moet gebruiken om dat te vermijden. Een aantal gemeentebesturen hebben inderdaad gepoogd de schulden af te wenden op de toekomstige generaties.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, u zegt in uw omzendbrief dat u louter de bedoeling had de lasten in de toekomst te spreiden. Waarom verplicht u dan de gemeenten 80 percent in te schrijven teneinde de schuldverlaging te realiseren ? Waarom mogen zij slechts beschikken over 20 percent van wat uiteindelijk eigendom is van de lokale besturen ?

Ik lees in uw regeringsverklaring de volgende titel : Pact met de gemeenten. De Vlaamse gemeentebesturen zijn de bevoorrechte partners van de Vlaamse regering. Tussen de regering en de gemeenten moet een pact worden gesloten waarin ze samen hun taken en hun middelen zodanig herverdelen dat ze een betere dienstverlening aan de Vlamingen kunnen verzekeren. Binnen haar beleidsdoelstellingen zal de Vlaamse regering, met respect voor de gemeentelijke autonomie en de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel, beslissen via het laagst mogelijke bestuursniveau en haar beleid maximaal richten naar het gemeentelijk niveau.

Conclusie van mijn partij aangaande deze hele zaak is dat u meewerkt aan een economische norm, opgelegd door de federale regering. U laat geen enkele autonomie aan de gemeenten. U hebt iets in handen dat u niet toebehoort en dat ook de federale regering niet toebehoort. Dat is in strijd met uw regeringsverklaring.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Geachte collega, mijnheer de minister, we weten allemaal dat de dwang die de federale regering uitoefent op de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse regering past in een absoluut hopeloos schema om de 11.000 miljard frank staatsschuld af te bouwen. Dit is een karikatuurale poging om de norm van Maastricht te halen, voor wie die schuld onaanvaardbaar is. Dit is natuurlijk totaal onbegonnen werk, of window-dressing, zoals men in het Engels zegt.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Het is een autonome beslissing van de Vlaamse regering in het kader van het overleg om op die manier de medeverantwoordelijkheid te dragen met het oog op de stapsgewijze vermindering van de geconsolideerde schuld. De 80-percentmarge hebben we zelf goedgekeurd. Het is heel belangrijk dat elk niveau met zijn eigen autonomie, zowel het gemeentelijke als het Vlaamse als het federale niveau, de lasten niet afwentelt op de komende generaties. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik stel vast dat u zich de mogelijkheid toeëigent om over de gelden van de lokale besturen te beschikken en over de besteding ervan te oordelen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : De Vlaamse regering heeft samen met het Vlaams Parlement een decreet goedgekeurd waarbij in het kader van het Gemeentefonds middelen aan de gemeenten worden gegeven, hoger dan de inflatie, hoger dan de 1,2 percent groei. U spreekt over het afwentelen van of het niet toekennen van een zekere autonomie. Als die autonomie dan zo belangrijk is, waarom zouden we dan niet een aantal inspanningen leveren voor die gemeenten ? We dragen volgens de normen van Maastricht inderdaad mede de verantwoordelijkheid voor de gezamenlijke schuld. Grijpen we in de autonomie van de gemeenten in door hen te vragen ook mede-verantwoordelijkheid te dragen ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, mijn betoog doelde niet op het Gemeentefonds en andere fondsen. Ik heb het hier over het Gemeentekrediet van België en de houding van de Vlaamse regering ten aanzien daarvan. Als lokaal bestuurder heb ik geen inspraak gehad in deze zaak. U beschikt en beslist gewoon over middelen die u niet toebehoren. U zegt dat wij de regeringslijnen moeten volgen. U hebt zich geëngageerd in uw regeringsverklaring dat te doen middels overleg, in het kader van een pact met de lokale besturen. Hebt u met de lokale besturen daarover onderhandeld ?

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Ik betwist de bewering van de heer Van Vaerenbergh dat hij geen inspraak heeft gehad in dit dossier. Hij was de eerste die mij daarover een vraag heeft gesteld. Ik heb hem toen het standpunt van de federale regering uiteengezet. Ik heb hem toen ook gezegd dat we geen voorstander zouden zijn van een volledige schuldafbouw,

maar wel van het creëren van een stukje beleidsruimte. Mijnheer Van Vaerenbergh, u was op dat ogenblik erg tevreden over de mogelijkheid voor de gemeenten om op die manier enige beleidsruimte te verwerven. Dit alles werd in de commissie grondig besproken. Ik begrijp dan ook niet dat u zegt geen inspraak te hebben gehad.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik zou deze discussie willen afsluiten, gezien de beperkte spreektijd waarover ik beschik. Ik dacht dat het belangrijk was om dit hier te verwoorden.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, in het kader van de gemeentelijke autonomie hebben we allemaal belangrijke principes te verdedigen. Het regeringsstandpunt is echter, en zeker voor tal van gemeenten, een goede bewarende maatregel met het oog op de schuldafbouw. Die schuldafbouw is noodzakelijk, zowel in het kader van de werking van de lokale besturen, als in het kader van de realisatie van de Maastrichtnorm. Voor een aantal gemeentebesturen is het een goede zaak dat van bovenaf een richtlijn wordt opgelegd om mee te werken aan de schuldafbouw. Anders zou dat misschien niet gebeuren.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer De Roo, wij hebben gezien wat de gevolgen zijn van een beleid dat alles richt op het bereiken van de Maastrichtnorm. Dat volstaat als antwoord, denk ik.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer Van Vaerenbergh, u voert hier een theoretische discussie. Welke bestemming stelt u voor voor deze gelden ? Wat is uw alternatief ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer Taylor, de discussie gaat niet over de vraag wat er met die gelden moet gebeuren. De discussie gaat wel over de wijze waarop de Vlaamse regering de gemeenten behandelt. Dat is het thema dat ik hier wil bespreken.

De heer John Taylor : Het probleem rijst enkel voor die gemeenten met een te zware schuldgraad. Gemeenten zonder abnormale schuldgraad zullen met dat geld een gedeelte van hun schuld aflossen. Die hebben daar geen problemen mee. Door deze toestand zijn de gemeenten echter een deel van hun autonomie kwijtgespeeld. Hun financiële pro-

Taylor

blemen leidden er immers toe dat ze om hulp hebben gevraagd aan de Vlaamse overheid.

De beste wijze om de autonomie te garanderen, is het voeren van een gezond financieel beleid. Voor de gemeenten die zich daaraan hielden, vormt de richtlijn dus geen probleem. Zij kunnen immers gemakkelijk, in plaats van 20 percent te besteden aan bijvoorbeeld buitengewone uitgaven, nieuwe leningen afsluiten aan de huidige interessante voorwaarden. Voor 90 percent van de gemeenten is het dus een louter fictief probleem.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Het is duidelijk dat de heer Van Vaerenbergh hier pleit voor de verdediging van het principe van de autonomie. Het geval waarvan sprake, is slechts een voorbeeld ter staving van zijn stelling.

Er zijn veel gemeenten die in het verleden hun verantwoordelijkheid op het gebied van de gemeenteschuld beter hebben opgenomen dan de federale overheid. De volksvertegenwoordigers met verantwoordelijkheden op gemeentelijk vlak zullen dat beamen. Het is dus nogal vreemd dat uitgerekend de federale overheid, in overleg met de Vlaamse regering, de gemeenten de leviëten komt lezen. Zij doet dat ook ten aanzien van gemeenten die steeds hun verantwoordelijkheid hebben opgenomen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we stellen vast dat de lokale besturen verzuipen in de regels die over hun hoofden worden gestort. Lokale mandatarissen zijn verbouwereerd door de wijze waarop u hen behandelt. Men verwijt u teveel te willen regelen. U overstelpt ons met een overvloed van wetten, besluiten en omzendbrieven. Op het lokale vlak kunnen we dat niet meer verwerken, omdat we niet alleen een federale minister van Binnenlandse Zaken hebben die iets over de gemeenten heeft te vertellen, maar ook een Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden én nog twintig andere ministers die denken zaken te moeten regelen.

Ik kom terug op het voorstel dat de heer Cardoen tijdens de vorige legislatuur heeft ingediend. Hij stelde hierin voor dat al die zaken door één minister zouden worden behandeld, zodat er één aanspreekpunt is voor de lokale besturen. In de commissie ging men toen akkoord om alles in verband met de lokale besturen toe te vertrouwen aan de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. In de praktijk stellen we echter vast dat dat niet gebeurt. Als de lokale besturen vaststellen dat de overheid zestien keer tussenbeide komt, zelfs voor lokale besturen die niets krijgen van het Sociaal Impulsfonds, dan is er toch een probleem. Deregulering dringt zich op.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Van Vaerenbergh, wilt u nu toch eens ophouden te zeggen dat een aantal gemeenten totaal niets krijgt uit het Sociaal Impulsfonds. Alle gemeenten krijgen geld, alle gemeenten worden driejaarlijks gevraagd om in samenwerking met het OCMW te werken aan een preventief beleid door de opstelling van een beleidsnota. Dit toont aan dat ze met die problematiek bezig zijn en daar staan natuurlijk ook middelen tegenover. Het is toch niet teveel gevraagd om daar een heel kleine en korte beleidsnota van te maken ?

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik hoor u graag zeggen dat de gemeenten zoveel werk krijgen. Ik stel echter vast dat in het Vlaams Parlement 23 burgemeesters en 20 schepenen zitten, ongeveer een derde van deze vergadering. Daar is dan toch wel genoeg tijd voor. Als er zoveel werk zou zijn op het lokaal niveau, dan zou men zich beter beperken tot één mandaat.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mevrouw Dua, als de burgemeesters of schepenen onder ons hier geen mandaat zouden hebben, zouden ze ergens anders moeten gaan werken. In een kleine gemeente is een mandaat iets voor na de werkuren of in het weekend.

De voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer Georges Cardoen : Ik nodig mevrouw Dua uit om vanavond om tien of twaalf uur eens te komen kijken op het gemeentehuis. Dan kunt u vaststellen wie daar nog aan het werk is.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : We hebben het daarnet al gehad over het statuut van de lokale mandatarissen. Dit is de enige regeling.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, het verwondert mij dat we opnieuw de discussie van in de commissie voeren. Ik was één van diegenen die hebben aangeklaagd dat de gemeentelijke autonomie wordt beknot. Ik richtte me daarbij tot de minister, maar het gaat niet om zijn departement alleen. Daarmee is alles gezegd.

Mevrouw Dua, de heer Van Vaerenbergh vestigt de aandacht op de administratieve molen en dit heeft eigenlijk niets te maken met de aanwezigheid in het Vlaams Parlement van een burgemeester of schepen. Ik heb gisteren heel de dag gehoord dat we moeten dereguleren, niet alleen op het gebied van het bedrijfsleven, maar ook van de gemeenten. We moeten allemaal bewust zijn van het feit dat we de regulering moeten afbouwen.

We moeten echter duidelijk vaststellen dat het centralisme, het Jacobijnse model, gedurende de voorbije tien jaar sterk is toegenomen. Mijns inziens is dat wat de heer Van Vaerenbergh aanklaagt. Het spreekt vanzelf dat de gemeenten ook zonder betutteling, zonder dat men hen dat moet zeggen, hun schuld kunnen delgen met de verkoop van de aandelen van het Gemeentekrediet. De gemeenten waar men logisch nadenkt, zullen dat ongetwijfeld wel hebben gedaan. Ik weet derhalve niet of het noodzakelijk is nog veel langer daarover te praten.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, wat moet er nu gebeuren ? Ten eerste moet er, zoals reeds gezegd, een deregulering worden doorgevoerd. Worden er nieuwe regels ingevoerd, dan moet men een aantal andere regels afschaffen. Ten tweede : centraliseer alles bij de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, als men het nodig acht dat de andere ministers initiatieven nemen inzake de lokale besturen. Ten derde : geef inzake toezicht de gemeentebesturen de mogelijkheid om in deze besturen meer gebruik te maken van ambtelijke deskundigheid, om er meer mensen met niveau aan te werven. Ten vierde : wij vragen een professioneel statuut voor de mandatarissen, wat meteen een pleidooi voor de federalisering van de Gemeentewet impliceert. Daarvan moet dringend werk worden gemaakt. Kunnen we dit verwezenlijken, dan zullen we iets kunnen doen voor de Vlaamse mandatarissen op gemeentelijk vlak.

Mijnheer de minister, ik herinner u eraan dat een schepen van uw gemeente, Kapelle-op-den-Bos, een tijdlang staakte omdat hij het niet eens was met zijn statuut als schepen. Waarschijnlijk omdat hij bruggepensioneerd was, kreeg hij af te rekenen met een aantal ongelijkheden en nadelige gevolgen. Dat wijst op de gevoeligheid van het probleem : daaraan moeten we iets doen. Op dat ogenblik zullen het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering een initiatief hebben genomen dat ingrijpt in de werking zelf van dit belangrijk orgaan. Mijnheer de minister, hoewel u wel het belang van dit orgaan erkent, weigert u daar de gepaste conclusies uit te trekken. (*Applaus bij de VU en het VB*)

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijne heren ministers, dames en heren, ik wil duidelijk verklaren dat ik vandaag spreek in mijn hoedanigheid als Vlaams volksvertegenwoordiger.

Als ik me niet vergis, is een begroting een werkinstrument waarbij in middelen wordt voorzien om beleidsopties uit te voeren. De uitgangspunten van mijn uiteenzetting zijn enerzijds het in de Vlaamse regeringsverklaring gehuldigde subsidiariteitsbeginsel en anderzijds de noodzaak van het beleid om bevolkingsgericht en sociaal te zijn. In die context zal ik even drie voorbeelden aanhalen : het Vlaams Provinciefonds, het sociaal aspect van de gratis drinkwaterlevering en de heffing op de leegstand.

Ten eerste is er dus de niet-indexering van het Vlaams Provinciefonds. Het decreet van 29 april 1991, dat nog steeds van kracht is, stipuleert de jaarlijkse indexering van dit fonds. Zoals u weet, besliste de Vlaamse regering vorig jaar al om dit fonds niet te indexeren, wat een verminderde ontvangst van ongeveer 56 miljoen frank betekende. Tijdens het laatste begrotingsconclaaf werd beslist die indexering in 1997 opnieuw niet toe te passen, zodat dit alles voor de provincies resulteert in een vermindering aan ontvangsten ten belope van ongeveer 112 miljoen frank in twee jaar tijd. Welnu, in eerste instantie stel ik vast dat de Vlaamse regering trekjes van incivisme vertoont en dat ze, door het zomaar naast zich neerleggen van de decretale bepalingen, weinig respect opbrengt voor dit parlement. Wat de inhoud betreft, menen wij dat, ter bevestiging van de rol van de provincies, het herstel van de indexering van de dotatie aan het Provinciefonds minimaal is aangewezen. Ik wil

De Maght-Aelbrecht

beklemtonen dat de beslissing om niet te indexeren in elk geval van weinig getrouwheid ten aanzien van de diverse met de provincies gemaakte afspraken getuigt. Bovendien is ze volledig in tegenspraak met de in de Vlaamse regeringsverklaring beklemtoonde principes van overleg en partnerschap. Deze principes zijn ook aanwezig in de beleidsbrief van minister Peeters, die het heeft over de uitbouw van een volwaardig middenveld, en in een voorwoord van onze voorzitter bij een brochure omtrent de Vlaamse provincies.

Het is belangrijk om daar een paar zaken uit te citeren. Ik neem even de tekst om zeer duidelijk te zijn. Ook de provincies hebben hier een rol. Ze kunnen vandaag meer dan ooit hun nut als intermediaire structuur bewijzen. Ze kunnen ingeschakeld worden – en dat vind ik prachtig – in de zoektocht naar zuurstof en financiële middelen voor de centrumsteden. Behalve op het gebied van de afvalverwerking kunnen de provincies ook ingeschakeld worden in beleidsdomeinen als openbare ziekenhuizen, culturele centra, musea, kinderopvang en industrieterreinen. Einde citaat.

Collega's, toen ik dat las, en tevens de beleidsverklaring van een minister en van een regering, dacht ik dat ik dat ten minste mocht geloven. Niets is minder waar. Daarenboven wil ik er in de rand op wijzen dat in vergelijking met het aandeel van de provincies van het Waals Gewest, de evolutie van het Vlaams Fonds werkelijk nefast is.

Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, de conclusie is zeer eenvoudig : ik stel mij vragen. Waar gaan we naartoe ? Hoe is het mogelijk steeds over partnerschap te spreken ? Ik heb het opgezocht omdat ik dacht dat ik misschien de woorden niet begreep. Bij het woord partnerschap staat deelheberschap. Deelheberschap betekent deel hebben in zowel de lasten als de lusten.

Ik constateer dat er een kolonialisering van de provincies is ingezet en ik zal het nog sterker uitdrukken. Men gaat in koelen bloede over tot de wurging van de provincies. Dat is onbegrijpelijk en zeker onaanvaardbaar als we een samenwerking met en een toekomst voor die provincies wensen. Het is aan u om daarover te beslissen.

Een tweede element is het sociaal aspect van de gratis waterlevering. Elke burger heeft zonder meer recht op de noodzakelijke energievoorzieningen zoals gas, water en elektriciteit. Daarin zijn we héél principieel. Over de modaliteiten – hoe, hoe-

veel en door wie – zullen we echter met sommigen van mening verschillen.

Wat nu het sociale aspect van de drinkwaterlevering betreft, vertrekt de Vlaamse regering van het standpunt dat de sociale correctie die vervat zit in de aanrekening van de heffingen op het verbruik van drinkwater, moet worden afgeschaft. Men vangt dit door de verplichting vijftien kubieke meter drinkwater per jaar gratis af te leveren. Op het eerste gezicht lijkt dit heel mooi. De sociale correctie wordt nu verleend aan alle kleine verbruikers. Door dit programmadecreet wordt dit stelsel vervangen door een vrijstelling voor specifieke doelgroepen. Dit zijn onder meer bestaansminimumtrekkers en personen met een minimumpensioen.

Collega's, dit impliceert een drastische afbouw van de sociale correcties in absolute bedragen. Dit komt neer op een verkaptte verhoging van heffingen, die aan alle gezinnen wordt opgelegd. Om vermindering op de heffing te krijgen, zal men veel meer bewijzen moeten voorleggen. Hierdoor zal het aantal personen die minder heffing betalen, dalen. Dit brengt voor deze categorie niet-te-bestgeïntegreerden weer een hoop administratieve rompslomp mee om deze bewijzen te verzamelen.

Het totale heffingsbedrag doet de inkomsten voor de Vlaamse regering beduidend stijgen. Het cijfer is gekend : 1,7 miljard frank. Dat valt niet zomaar uit de lucht. Het is weer zo dat de lusten weer voor de Vlaamse regering zijn en de lasten voor de bevolking en voor de watermaatschappij.

Om deze stijging van de heffingen te compenseren, voert men dan de verplichting in om vijftien kubieke meter gratis leidingwater per persoon, per jaar te leveren.

Een aantal kleine verbruikers verbruikt gemiddeld minder en nu ze iets gratis krijgen, zullen ze ongetwijfeld een poging doen om zich een beetje beter uit te rusten. Ze zullen dat gratis aantal liters ook benutten. Wat ze niet hoeven te betalen, speelt toch nog altijd een rol bij de mensen. Dit zal aanleiding geven tot een substantieel meerverbruik en dat is precies de bedoeling. Dan kan men meer heffingen opleggen. Zoals gezegd worden de kosten van deze operatie afgeschoven op de drinkwatermaatschappijen die al duidelijk hebben verklaard dat ze de meerkost zullen moeten doorberekenen in het verbruik boven de vijftien kubieke meter gratis leidingwater.

De Maght-Aelbrecht

Men gaat er van uit dat meerverdieners een hoger welvaartspeil hebben bereikt, wat dan weer gepaard zou gaan met een hoger waterverbruik. Op die manier zou men een sociale correctie doorvoeren en het waterverbruik afremmen. Het verhoogde verbruik ten gevolge van die gratis vijftien kubieke meter water voor iedereen, is mijns inziens een utopie.

Over die sociale correctie kan ik blijven doorbomen. Er zijn tientallen elementen die bewijzen dat het eigenlijk maar een doekje voor het bloeden is. Ik illustreer dit aan de hand van een voorbeeld : men heeft het over de gemeente gehad. Een bepaalde kleine gemeentelijke regie in Vlaanderen die 40.000 mensen bedient, heeft nu al berekend dat de gemeentekas 20 miljoen frank moet uittrekken als ze inderdaad aan dezelfde tarieven wil werken. Als men niet aan dezelfde tarieven wil werken, wie betaalt het dan ? Dat is natuurlijk weer de verbruiker.

De VLD is net zoals de VMM en het VEV steeds van mening geweest dat waterheffingen er niet zijn om sociale correcties uit te voeren maar dat die via de inkomstenbelastingen moeten gebeuren. Het is duidelijk dat de regering meent dat het aandeel van de industrie in de globale heffingsfactuur te groot was. Het aandeel van de gezinnen zou dan maar moeten stijgen. Wat een aanslag !

Wat nu gebeurt is een ware aberratie van dit standpunt. De sociale correcties worden niet afgeschaft, maar hervormd. Dit komt neer op een verhoging van de bijdrage van de gezinnen. Het geld moet toch ergens vandaan komen.

Vrijstellingen van heffing kunnen nog bekomen worden door bestaansminimumtrekkers en personen met het minimumpensioen. Dit doet afbreuk aan het globale principe dat men op waterverbruik geen sociale correcties zou mogen toestaan teneinde de effectiviteit van het heffingsinstrument, dat gericht moet zijn op dat regulerende effect, niet te verminderen.

Ik blijf er ook van overtuigd dat deze manier van werken helemaal niet te vergelijken is met het principe van een minimumlevering van gas en elektriciteit. Daar gaat het enkel om een maatregel die wordt toegepast indien een gebruiker in de onmogelijkheid verkeert om zijn rekeningen te betalen. Het gaat hier om een aantal uitzonderingen die men letterlijk niet in het donker of in de kou kan en mag laten staan.

Bij de gratis levering van vijftien kubieke meter drinkwater gaat het om een algemene maatregel ten gunste van alle burgers, wat hun economische positie ook is. Die maatregel wordt niet gemotiveerd door de bekommernis dat een persoon tijdelijk door economische omstandigheden zonder water zou zitten. De bekommernis hier is verhoogde inkomsten te genereren en het waterverbruik te doen dalen.

Minister Theo Kelchtermans : Voorzitter, ik denk toch dat er hier enigszins correcties moeten worden aangebracht. Mevrouw De Maght stelt de zaak hier eenzijdig voor. Het doorsnee waterverbruik per persoon is ongeveer veertig kubieke meter. Die vijftien kubieke meter is de laagste schatting van wat het jaarlijkse verbruik in normale omstandigheden kan zijn. Men gaat ervan uit dat het een elementair recht is van elke burger, zoals men eigenlijk recht heeft op zuivere lucht. Wat dat betreft, is de discussie gevoerd. De sociale correctie die wordt ingevoerd, houdt in dat deze van de waterzuivering naar het waterverbruik wordt verschoven. U isoleert deze twee groepen, u vergelijkt ze afzonderlijk, binnen waterindustrie en gezin, terwijl de totale waterfactuur moet worden bekeken. Het begint allemaal bij het waterverbruik. Daar brengen wij de correctie aan dat een doorsneegezin met vier personen met een verbruik van veertig kubieke meter water, per hoofd per jaar nog altijd minder betaalt dan nu voor waterverbruik en waterzuivering samen. Dat kan ik met cijfers aantonen. Zij doen dus essentieel voordeel.

– *De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Als u vertrekt van het scenario dat we daarmee de sociale correctie ten aanzien van de gezinnen hebben afgeschaft, is dat intellectueel niet correct. Er is voldoende over gediscussieerd. Hier hebben we het over het kleinschalige waterverbruik. De discussie over waterzuivering bij de industrie handelt over de grootverbruikers. Om die berekening te maken, moeten we een heel andere formule hantieren. Daar begint de discussie over de coëfficiënten.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : U vergeet één zaak, die niet mag worden verdoezeld, namelijk dat men aan de ene kant de mensen een aantal liter water zagezegd gratis aanbiedt. Daarvan vonden we cijfers in het dossier bij de bespreking. Er bestaan echter andere cijfermatige gegevens, andere berekeningen door de watermaatschappij die er al jaren mee werkt. Enerzijds pretendeert men vijftien kubieke meter gratis weg te geven – wat toch schitterend is, want dat moet voor iedereen toch

De Maght-Aelbrecht

voldoende zijn. Anderzijds verhoudt de heffing zich evenredig tot het totale verbruik. Men haalt die 1,7 miljard frank bij de burgers. Zij betalen daarvoor. De inkomsten komen bij u terecht. Wat u ermee doet, is nog een andere discussie. Waarom heeft de watermaatschappij zo fel gereageerd en erop aangedrongen om meer besprekingen te voeren? Aan hun voorstellen kon geen gevolg worden gegeven. Zij hebben erop gehamerd dat dit geen goed systeem was omdat ze de waterprijzen die ze nu hanteren, zullen moeten verhogen, nee zelfs verdubbelen. Dat betekent dat de winst die de mensen maken op de vijftien kubieke meter die ze gratis krijgen, verloren gaat. Boven de vijftien kubieke meter zullen ze toch moeten bijbetalen aan de watermaatschappij. Dat is bewezen, cijfers tonen het aan. Zij worden ertoe aangezet meer te verbruiken omdat ze het zagezegd gratis krijgen. Men zal dus meer betalen uit eigen zak. De watermaatschappijen zien zich ertoe verplicht meer te vragen. De prijzen verdubbelen. De mensen worden twee keer getroffen.

Minister Theo Kelchtermans : De vraag is : wie betaalt in feite de vergoeding voor de gratis levering? Zij die veel water verbruiken. Zij die overmatig verbruiken, betalen de meerwaarde. U doet alsof die mensen voor de waterzuivering meer moeten betalen omdat de sociale correctie wegvalt als ze ook een compensatie moeten betalen voor meer waterverbruik. Dat is een andere categorie. Hier komt men tot een rationeel waterverbruik. De meerverbruikers komen relatief vlug in een hogere tariefklasse waardoor een overmatig waterverbruik ontmoedigd wordt. Het normale gebruik zal goedkoper zijn. Dat is precies de bedoeling van deze wijziging.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de minister, als men alles zo rationeel doet en als het echt geen meeruitgave maar een verbetering voor elke persoon in kwestie inhoudt, hoe komt men dan aan die 1,7 miljard frank meer inkomsten?

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Als een persoon veertig kubieke meter nodig heeft en hij krijgt er vijftien, betekent dat hij voor die andere 25 meer zal moeten betalen dan vroeger. Praktisch gezien komt het erop neer dat men vandaag het water aan 21 frank per kubieke meter verkoopt. De prijsaanvragen die nu binnen zijn, bedragen 57 frank per kubieke meter. Dat betekent dat men voor alles wat men

boven de 15 kubieke meter verbruikt 57 frank zal moeten betalen.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Dat is duidelijk. Toch heeft men nog 1,7 miljard frank meer. Het zijn dus nog altijd de mensen die het zullen moeten betalen – en dat is erg. Het zal hun worden aangerekend door de watermaatschappijen, en de gemeenten zullen meer moeten bijdragen.

Minister Theo Kelchtermans : De eerste schijf wordt niet hoger. De verrekening voor die vijftien kubieke meter gratis zit niet in de schijven boven de 15 kubieke meter per persoon.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik ben tevreden dat wij deze discussie hier opnieuw voeren zoals zij in de commissie ook uitgebreid aan bod is gekomen. Wat blijkt hieruit? Wij discussiëren over de prijs. Hier wordt dus niet meer over dat sociale element gesproken. Een sociaal element is het immers. In alle mogelijke gemeenten, in alle mogelijke intercommunales zijn er op dit ogenblik systemen die er juist voor zorgen dat de mensen niet zonder water geraken.

Minister Theo Kelchtermans : Het algemene recht op een minimale hoeveelheid gratis waterlevering komt uit het rapport van de kansarmoede. Wij hadden aanvankelijk tien kubieke meter voorgesteld. In de commissie is daar uitvoerig over gediscussieerd en is zelfs vijftien kubieke meter gesuggereerd.

De echte sociale correctie zit in de waterzuivering. De bestaansminimumtrekkers en gelijkgestelden zijn volledig vrijgesteld. Men moet een en ander voortdurend bekijken in die context van waterverbruik en waterzuivering.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Natuurlijk, maar u moet ook zien waar het geld vandaan komt. Dat geld komt altijd van dezelfde.

Minister Theo Kelchtermans : Het is dezelfde groep, dat is juist, maar het zijn andere individuen die het zich kunnen permitteren.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de minister, wij en ook u hebben zich geëngageerd voor een evaluatie. Wij zullen inderdaad de cijfers zien. Die berekeningen zijn gemaakt door veel mensen in de verschillende watermaatschappijen. Men kan dus niet zeggen dat het de tendens is van één watermaatschappij.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, het valt me op dat de minister al twee keer heeft gezegd dat mevrouw De Maght intellectueel oneerlijk is.

Ik heb ondertussen een berekening gemaakt en ik meen dat een wiskundige benadering leert dat het de minister aan intellectuele eerlijkheid ontbreekt. Excuseert u mij, mijnheer de minister, maar ik zal u een typisch voorbeeld geven.

U zegt dat de anderen gaan betalen. Het komt erop neer dat de regering ervan uitgaat dat diegenen die door de conjunctuur of door welke omstandigheden ook deel uitmaken van de minst-begoeden in de maatschappij, moeten worden geholpen. Vandaag stelt men vast dat het waterverbruik daalt met 9 percent. Wat is de reden van die gemiddelde daling ? Waarschijnlijk ligt die daling aan de conjunctuur en aan de verbetering van de apparatuur, die een zeer grote rol heeft gespeeld. Als u nu zegt, mijnheer de minister, en ik vertaal hier uw woorden, dat de rijkere gaan betalen, is dat niet correct. Ik neem uw voorbeeld van een huisgezin van een vader, een moeder en drie kinderen. Dat huisgezin krijgt 75 kubieke meter gratis. Hoe zal de watermaatschappij dat berekenen als er ondertussen drie kinderen trouwen of als de vader sterft ? Dat is catastrofaal en dat schrijven de watermaatschappijen ook.

Ik kom terug op mijn wiskundige benadering. Vroeger bedroeg de kostprijs van water ongeveer 50 frank per kubieke meter. Het door u berekende gemiddelde verbruik bedraagt 40 kubieke meter per hoofd. Dat betekent 50 frank maal 40 kubieke meter : kostprijs 10.000 frank. Vandaag de dag krijgen zij 60 kubieke meter gratis wat betekent dat de maatschappij zal moeten verrekenen op 140 kubieke meter.

Maar men weet nu al dat de prijs geen 50 frank per kubieke meter bedraagt, maar zal schommelen tussen minimaal 80 en 90 frank. Dat hebben de watermaatschappijen berekend. Als ik met die gegevens een kleine berekening maak op de boord van mijn hemd, dan kom ik tot de conclusie dat het huisgezin dat u probeert te sparen 12.600 frank moet betalen in plaats van 10.000. U schiet uw doel voorbij.

Dan wil ik nog niet eens spreken over het feit dat dit als dusdanig niet realiseerbaar is. Dan wil ik het nog niet hebben over het feit dat dit een federale

materie is. Dan wil ik het nog niet hebben over de vereiste goedkeuring aan die prijsevolutie van het ministerie van Economische Zaken.

Als men gedurende jaren inderdaad de mensen aanzet tot minder waterverbruik omdat dat beter is voor het milieu, dan moet u mij nu eens uitleggen wat u hiermee wilt bereiken. Gezinnen met vier, vijf kinderen weten dat ze niet direct moeten betalen, maar weten ook niet dat ze een waterverbruik van 40 tot 50 kubieke meter hebben bereikt. Welke impact zal dat hebben op het milieu ? Bestaan daar statistieken over ?

Verder zou ik graag uw reactie horen op de brieven van de intercommunales. Ik heb hier toevallig een brief bij me van een intercommunale in Vlaams-Brabant, maar dit speelt zich ook in de andere provincies af. In die provincie heeft de algemene vergadering unaniem, over de partijgrenzen heen, een correctie gestemd. In bepaalde gemeenten voert men die correctie van 15 kubieke meter al dertig jaar door. Ik kan u desbetreffend beraadslagingen toesturen. De gemeente moet hier zelf over beslissen. De regering moet niet zo betuttelend optreden.

Hoe gaat u dat wiskundig en administratief in de hand houden ? Een bevolking wijzigt zich voortdurend. Een postbestand wijzigt per jaar met 15 percent. Dan gaat het alleen nog maar over adreswijzigingen. Daar komt nog de familiale samenstelling bij. Hoe gaat u dat berekenen ? Welke kosten gaat dat met zich meebrengen ? Hoe goed uw bedoelingen ook zijn, dit heeft geen zin. Mijn geestelijke vader, minister Vanderpoorten, zei aan de toenmalige regering – het ging over Voeren : u moet uw huiswerk overdoen. Men moet voor dit dossier opnieuw praten met de betrokkenen. Uw systeem is niet uitvoerbaar en zal nefaste gevolgen hebben.

U zegt dat de industrie zal betalen. Wat bedoelt u met industrie ? Zijn dat kleinhandelaars, de slager of de kruidenier op de hoek ? Of zijn dat de grote fabrieken ? In uw systeem betaalt iedereen. Ik denk oprecht dat u uw huiswerk moet overdoen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het huiswerk is gemaakt en beoordeeld door de meerderheid der watervoorzieningsmaatschappijen. Het milieubeleid impliceert duidelijk dat er meer uniformiteit moet komen in het waterbeleid, dat we naar een rationeler waterverbruik moeten streven en dat we de klemtoon moeten verschuiven van grondwater-

Kelchtermans

winning naar oppervlaktewaterwinning. De bestaande systemen zijn zo gevarieerd dat ze een rationeler en uniformer watervoorzieningsbeleid verhinderen. Dat heeft voor een deel te maken met de autonomie van de watervoorzieningsmaatschappijen, de productiemaatschappijen, de intercommunales enzovoort. Sommige hebben geen tarifiering met meters en werken gewoon op basis van de kranen, andere passen nog een ander systeem toe, al dan niet met aansluiting van het rijksregister.

Dat er bij de maatschappijen weerstand bestaat, begrijp ik, maar de grotere hebben zich alleszins geëngageerd om het systeem van gratis watervoorziening door te voeren. Ik verwijs naar pagina 19 van het verslag. De cijfers vermelden het aantal gezinsleden en het verschil in waterverbruik per persoon, variërend tussen twintig en zestig kubieke meter. De prijs bedraagt 40 frank, zonder gratis levering, en 59 frank met gratis levering. Telkens vergelijkt men dus de prijs met en zonder gratis levering. De laagste prijs vinden we stevast bij gezinnen met vijf personen en een verbruik van 40 kubieke meter per persoon. Zij betalen 7.375 frank, tegenover 8.000 frank in het huidige systeem. Alleen bij een verbruik van 60 kubieke meter per persoon veranderen de zaken. Daar komen we bij het element van rationeel waterverbruik. Er wordt een rem geplaatst op het verbruik. Bij de meeste watervoorzieningsmaatschappijen geldt het principe dat water goedkoper wordt als men er meer verbruikt. Dat moet veranderen, wat we overigens al jaren geleden hebben opgemerkt. Nu is het eindelijk zo ver. Het invoeren van de norm van 15 kubieke meter is trouwens ook op sociaal vlak belangrijk.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, u vergeet dat onder de grote waterverbruikers ook bakkers, kleine snackbars enzovoort, worden gerekend. Weet u welke gevolgen dat voor hen gaat hebben ?

Minister Theo Kelchtermans : Het gaat hier over drinkwater. We willen vermijden dat men voor om het even wat drinkwater gebruikt. Het kost enorm veel om water drinkbaar te maken. Er zijn ook alternatieven, zonder prijsverhoging.

De heer Francis Vermeiren : Moeten ze dan de vaat doen met regenwater ?

Minister Theo Kelchtermans : Dat is een mogelijkheid.

De voorzitter : Mevrouw de Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny de Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, de bedoelingen zijn alweer goed, maar de zakken zullen leeg raken.

Ik zal het nog even hebben over de heffing op de leegstand. De voorgeschiedenis is bekend. Iedereen is het ermee eens dat aan de verkrotting in dit land iets moet worden gedaan. Ook daar hebben we weer goede bedoelingen.

Ik verwijs opnieuw naar het feit dat de 155 Vlaamse gemeenten reeds een reglement hadden en dat ze er reeds voor zorgden dat het uitzicht van de gemeenten en de steden verbeterde. Bovendien werden er inspanningen geleverd om het leefmilieu te verbeteren. Dit initiatief is nadelig voor de gemeenten.

De gemeenten weten nog niet wat er precies zal gebeuren als het systeem wordt ingevoerd. Men zal opcentiemen vragen, wat betekent dat bepaalde mensen twee maal zullen moeten betalen. Omdat we tegen de verkrotting zijn, menen we dat dit een goede maatregel is. Nu hebben de gemeenten echter niet meer de zekerheid dat het resultaat van de eigen inspanningen naar de herwaardering in hun eigen gemeente zal gaan. Tot nu toe was dit wel het geval, aangezien de gemeenten dit bedrag zelf mochten inschrijven op hun begroting. Nu moest men reeds wachten op het geld van de overheid. Men was dan ook verplicht om leningen aan te gaan bij het Gemeentekrediet of elders. Er wordt gezegd dat de gemeenten initiatieven moeten nemen, maar intussen raakt men aan hun financieel werkinstrument.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Het is juist dat er in 155 gemeenten reeds een reglement bestaat. Ik wil er evenwel op wijzen dat het gemeentelijk reglement in het algemeen minder stringent is dan wat de Vlaamse regering nu voorstelt.

Tevens wil ik erop wijzen dat de heffing op leegstand en verkrotting niet wordt ingevoerd om geld in het laatje van de gemeenten of van de Vlaamse regering te brengen, maar wel om de verkrotting en de leegstand tegen te gaan.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Dit heb ik niet beweerd.

De heer Herman De Loor : U vraagt zich wel af wanneer de gemeenten hun geld zullen ontvangen. In de gemeente waar ik woon heeft men steeds geprobeerd om de leegstand en de verkrotting tegen te gaan. Na het tweede en het derde jaar zullen de eigenaars die hun woning laten verkrotten, overigens zwaar worden belast.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mevrouw De Maght, mag ik u erop wijzen dat dit één van de eerste reglementen is waarin er sprake is van een vergoeding voor de gemeenten ? Zij zullen namelijk een vergoeding ontvangen van 15 plus 6 percent, met andere woorden 21 percent in het totaal, voor iedere geïnde heffing. Bovendien hebben ze de mogelijkheid om opcentiemen te ontvangen.

Het is overigens kras dat u hier verkondigt dat u van het bedrag van de inning niets zou terugkrijgen. Aalst is een van de dertig gemeenten die via de solidariteit alles zullen terugkrijgen wat de andere gemeenten zullen ophoesten. Het is de eerste keer dat we zo'n solidariteitsmechanisme inbouwen. Het zijn de SIF-Plusgemeenten die deze gelden zullen terugkrijgen.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik heb niet beweerd dat we geen geld terugkrijgen. Daarenboven heeft men in de commissie, in verband met het reglement, bepaalde voorbeelden naar voren gebracht. Een aantal steden passen dit systeem al lang uit principe toe, niet uit winstbejag.

Ik heb niet gezegd dat Aalst op een ander vlak geen geld zou terugkrijgen. Ik heb gezegd dat we het wél krijgen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Het verwonderde mij dat mevrouw De Maght daarnet de volgende opmerking maakte. Ze zei dat die belasting op Vlaams niveau wordt geïnd, en ze vroeg zich af wanneer ze dat geld zou terugkrijgen. Uiteindelijk is het niet de bedoeling dat de gemeenten het zomaar terugkrijgen. Het is een vorm van solidariteit tussen een aantal gemeenten en de rest van Vlaanderen.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Natuurlijk.

De heer John Taylor : Heel wat gemeenten zullen dat dus niet terugkrijgen. Ik vind dit maar normaal. Uw vraagstelling is verkeerd. Het gaat hier om een vorm van solidariteit met een aantal steden die met

het probleem van de verloedering van een aantal woonkernen kampen.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Het is duidelijk dat men mij verkeerd heeft begrepen.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : In dit debat stoort mij vooral het volgende. In de regeerverklaring van de Vlaamse regering staat dat ze de autonomie van de gemeenten wil verhogen. Ik stel echter vast dat veel mensen nog steeds een centralistische, jakobijnse reflex hebben, waardoor die gemeentelijke autonomie wordt uitgehold.

De heer John Taylor : De verloedering van sommige steden heeft tot gevolg dat hun autonomie wordt aangetast. In Antwerpen zijn er wel degelijk enorme problemen inzake de autonomie. Hieraan moet dringend worden verholpen. De steden en gemeenten moeten autonoom beslissingen kunnen nemen.

De heer Jaak Gabriels : Dat behoort tot de bevoegdheid van de gemeenten. Het is logisch dat de gemeente zelf voor de veiligheid zorgt en voor het verminderen van de leegstand en de verkrotting.

Mijns inziens dient dit instrument niet om aan solidariteit te doen. Dit instrument dient om de gemeente leefbaar te maken, hoe dan ook. Ik vind dit de zoveelste aanslag op de gemeentelijke autonomie. Ik kan dit niet accepteren.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Als men de redenering van de heer Gabriels volgt, kan men op geen enkele manier nog aan solidariteit doen. Door die heffing in te voeren, wordt de leegstand weggewerkt. Iemand krijgt zo immers de opdracht om die woning opnieuw leefbaar te maken of op de markt te brengen.

Wij zeggen nu dat we het geld dat we hierdoor ontvangen, op een solidaire manier besteden op de plaatsen waar die problemen het grootst zijn. Die plaatsen heeft de Vlaamse regering samen met het parlement geselecteerd. De stad Aalst is een van deze plaatsen.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik kom terug op mijn uitgangspunt. Het probleem van de leegstand is bekend en moet worden aangepakt. Vele gemeenten hebben jaren geleden al initiatieven genomen.

Ik heb een eresaluut willen brengen aan diegenen die zich hebben ingezet om die verkrotting tegen te gaan.

Die mensen zullen inderdaad reageren omdat ze in hun eigen begroting op problemen stuiten. Ze moeten uitzoeken hoe het verder moet.

Van in het begin heb ik gezegd dat de drie punten die ik wilde behandelen, moeten worden bekeken in het licht van twee principes. Ten eerste : hoe zit het met het subsidiariteitsbeginsel dat werd ingeschreven, en wat komt ervan terecht in de realiteit ? Ten tweede : is het beleid echt zo sociaal ? Deze bekommernis mag u beschouwen als de kapstok waaraan ik mijn drie onderwerpen heb opgehangen. Ik durf in alle openheid beweren dat in dat verband niet alles in orde is, want met name het financiële element is er strijdig mee. De 1,7 miljard frank die ik heb aangehaald, ligt niet alleen mij zwaar op de lever. Ze ligt trouwens ook in mijn wc en in het badwater dat we met zijn vieren zullen moeten delen. Ze is ook voor veel anderen moeilijk te verteren.

De voorzitter : Dat zal er niet netjes uitzien, mevrouw De Maght.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, dat zal dan wel zo zijn, maar het blijft in de privé-sfeer.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mevrouw De Maght, de 1,7 miljard frank ligt ook mij zwaar op de maag, vooral omdat ze wordt ondergebracht bij de gewone middelen van de Vlaamse regering. Er wordt dus een milieueffing ingevoerd die terecht komt bij de globale middelen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil het in mijn betoog hebben over de relatie tussen milieu-uitgaven en de begroting. Ik vertrek bij een algemene beschouwing om dan later hetzelfde probleem kort te behandelen. Een volwaardig debat over de financiering van het milieubeleid kunnen

we vandaag niet voeren. Zover zijn we helaas nog niet. De Minaraad voor Vlaanderen en de SERV zijn daarvoor nochtans al lang vragende partij. Vooral de Minaraad toont zich in haar advies over het programmadecreet diep ontgoocheld omdat men er niet in slaagde in de begroting 1997 een duidelijke beleidslijn te trekken. Men blijft zich behelpen met maatregelen ad hoc.

In de commissie Leefmilieu is afgesproken om de discussie over de financiering van het milieubeleid in het voorjaar ten gronde voort te zetten. De bedoeling was om eindelijk een visie mogelijk te maken op de evolutie van de milieukosten op langere termijn. Het gaat niet om een theoretische discussie tussen milieufreaks. Het is een essentieel onderdeel van de discussie over de hele Vlaamse begroting. De huidige discussie over de financiering van het milieubeleid en van de ecologische schuld uit het verleden, doorbreekt immers de onwezenlijke euforie over de vrije beleidsruimte op de algemene-middelenbegroting en het nakend evenwicht in 1998.

Het rapport van de SERV geeft duidelijk aan dat we door de blijvende financieringsbehoefte voor ons milieubeleid, voor een dilemma staan. Ofwel komt er een forse toename van de milieueffingen – wat regelrecht ingaat tegen de sprookjes die men nu vertelt over belastingverlagingen of afcentiemen – ofwel komen er forse besparingen op de milieu-uitgaven. De derde weg is een grotere milieubijdrage uit de algemene middelen. Dat is budgettair de meest orthodoxe weg. Het impliceert wel dat men ingaat tegen de feitelijke debudgettering van een serieuze hap uit de inkomsten en uitgaven van de Vlaamse overheid. In dat geval is het verhaal van de overschotsbegroting definitief van de baan.

Geachte collega's, milieu is op zijn minst een belangrijk deel gaan vormen van de Vlaamse begroting. In 1996 heeft het Vlaams Gewest er een goede 22,8 miljard frank aan uitgegeven. De SERV berekende de te verwachten stijging van de milieu-uitgaven en kwam uit op meer dan 29 miljard frank in het jaar 2001. De jaarlijkse gemiddelde groei van de milieu-uitgaven ligt dan hoger dan de groei van de totale Vlaamse begroting, die op gemiddeld 3,8 percent wordt geraamd. In 1997 zouden we al over de kaap van de 25 miljard frank aan milieu-uitgaven raken door een gelijktijdige verhoging van de toewijzing van algemene middelen via de Minidotatie en de verhoging van inkomsten uit milieueffingen.

Malcorps

Een volwaardig debat over de financiering van het milieubeleid kunnen we vandaag spijtig genoeg niet voeren. Zover zijn we helaas nog niet. De Minaraad en de SERV zijn al lang vragende partij. Vooral de Minaraad betoont zich in haar advies over het programmadecreet diep ontgoocheld, omdat men er niet in is geslaagd voor de begroting 1997 een duidelijke beleidslijn uit te tekenen en omdat men voortgaat op de weg van maatregelen ad hoc.

In de commissie voor Leefmilieu is afgesproken om in het voorjaar de discussie over de financiering van het milieubeleid verder te voeren, dit met de bedoeling eindelijk tot een visie te komen over het verloop van de milieukosten op langere termijn. Dit is geen theoretische discussie tussen milieufreaks. Het is een essentieel onderdeel van de discussie over de hele Vlaamse begroting.

De hangende discussie over de financiering van het milieubeleid en van de ecologische schuld die werd opgebouwd in het verleden, doorbreekt de onwenzelijke euforie over de vrije beleidsruimte op de begroting algemene middelen en het nakend evenwicht in 1998. Het rapport van de SERV geeft duidelijk aan dat we door de blijvende financieringsbehoefte voor ons milieubeleid voor het dilemma staan : ofwel kiezen we voor een forse toename van de milieuheffingen – wat regelrecht ingaat tegen de hoop op belastingverminderingen of afcentiemen – ofwel komen er forse besparingen op de milieu-uitgaven. De derde weg is die van een grotere bijdrage van algemene middelen voor het milieu. Dit is de budgettair meest orthodoxe weg en wil zeggen dat men ingaat tegen een feitelijke debudgettering van een serieuze homp uit de inkomsten en uitgaven van de Vlaamse overheid. Maar dan is het verhaal van de overschotsbegroting definitief van de baan.

Collega's, het minste wat men kan zeggen, is dat milieu een belangrijk aandeel is gaan innemen in de Vlaamse begroting. In het jaar 1996 heeft het Vlaams Gewest een goede 22,8 miljard frank uitgegeven aan milieu. De SERV berekende de verwachte stijging van de milieu-uitgaven en kwam uit op een getal van meer dan 29 miljard frank in het jaar 2001. Dit zou neerkomen op een gemiddelde jaarlijkse groei van de milieu-uitgaven met 5 procent, terwijl de groei van de totale Vlaamse begroting geraamd wordt op gemiddeld 3,8 procent. Voor 1997 zouden we al over de kaap van de 25 miljard frank aan milieu-uitgaven zitten, dit door een gelijktijdige verhoging van de toewijzing van

algemene middelen via de Minadotatie en de verhoging van inkomsten uit milieuheffingen.

De opsplitsing van deze uitgaven per beleidsdomein toont aan dat vooral de uitgaven voor waterzuivering uit de pan swingen. Op dit ogenblik gaat 44 procent van de gelden naar Aquafin en de bijdragen voor gemeentelijke rioleringen. In het jaar 2001 zou dit percentage volgens de SERV oplopen tot 62 procent. Wat de milieu-inkomsten betreft, blijkt dat in 1996 71 procent van de inkomsten afkomstig zijn van milieuheffingen en 21 procent van de algemene middelen.

In feite vertellen deze getallen slechts de helft van het verhaal. Ik moet mezelf corrigeren. Alles samen hebben we dit jaar in Vlaanderen als gemeenschap een slordige 42 miljard frank uitgegeven aan milieu. U hoort het goed : niet 22,8 maar 42 miljard frank. Om een globaal zicht te krijgen op de kosten van het hele milieubeleid, moeten we immers niet alleen de milieu-uitgaven van het Vlaams Gewest berekenen, maar ook die van de gemeenten. Het Vlaams Gewest geeft 22,8 miljard frank uit aan het milieu. De gemeenten zitten daar niet ver onder : zij geven volgens de cijfers van MINA-2 en de SERV 22,1 miljard frank uit aan milieu. Als men daarvan de ongeveer 2,9 miljard frank aan middelen overgedragen van de milieubegroting van het Vlaams Gewest naar de gemeenten aftrekt, komt men uit op 19,2 miljard frank aan middelen die de gemeenten zelf mogen ophoesten.

In de hele discussie over de financiering van het milieubeleid worden deze zware inspanningen op lokaal vlak maar al te dikwijls onderbelicht. Daardoor raakt ook onze inschatting van verhoudingen gemakkelijk vertekend. Als we de gemeentelijke milieu-uitgaven integraal verrekenen, blijkt ineens dat er in Vlaanderen meer uitgegeven wordt aan afvalbeleid dan aan waterzuiveringsbeleid. Om de afvalberg onder controle te krijgen, geven we jaarlijks in Vlaanderen bij benadering 16 miljard frank uit : een forse 3 miljard frank op niveau van het gewest en een goede 13 miljard frank op het niveau van de gemeenten en intercommunales. Voor waterzuivering lopen de gezamenlijke kosten op tot om en bij de 14 miljard frank : een goede 10 miljard frank op gewestniveau en een bijkomende 4 miljard frank op het niveau van de gemeenten. De kosten voor waterzuivering exploderen op gewestelijk niveau, de kosten voor afvalverwerking exploderen op gemeentelijk niveau. Op vijf jaar tijd zijn de kosten voor het beheer van afval van de gemeenten bijna verdubbeld.

Malcorps

Ook aan de inkomstzijde krijgen we dan een ander plaatje. In de gemeenten is maar 33 percent van de inkomsten afkomstig van milieubelastingen; dit zijn vooral de huisvuilbelastingen. 13 percent van de middelen komen van het Vlaams Gewest en maar liefst 54 percent van de middelen zijn afkomstig uit de algemene gemeentebegrotingen. Dit leidt tot eenzelfde verhouding tussen gewest en gemeenten. Samenvattend kunnen we stellen dat het gaat om 42 miljard frank milieu-uitgaven, als we de uitgaven van gewest en gemeenten samen tellen. Daarbij wordt bijna evenveel uitgegeven aan afval als aan waterzuivering en is bijna evenveel geld afkomstig uit speciale milieubelastingen als uit algemene middelen.

Hiermee is de kous nog niet af. In het kader van een volledige milieukostenanalyse zouden ook de milieukosten voor bedrijven, huishoudens en het verkeer moeten worden berekend. In Nederland stelt het Centraal Bureau voor Statistiek tweejaarlijkse rapporten op over de globale kosten van het milieubeleid. Ook in de Nederlandse milieubeleidsplanning is dit opgenomen. Bij ons dringt de SERV terecht aan op een aparte rapportering terzake. Toch wil ik hierbij ook enig voorbehoud aantekenen. Bij de berekening van de kosten van milieu-uitgaven moet men eerlijkheidshalve ook de kosten berekenen van de milieuvervuiling zelf, of de baten van de sanering.

Een formele kosten-batenanalyse lijkt weinig geschikt om deze klus te klaren. Dan moet men immers appels met citroenen vergelijken. Hoe vergelijkt men enerzijds bijkomende milieu-investeringskosten of kosten door een eventuele verminderde productie met anderzijds baten inzake leefbaarheid en gezondheid voor mens en natuur? Het ene is perfect te monetariseren, het tweede is veel moeilijker of volgens sommigen principieel niet in geld uit te drukken.

Er dringt zich dan ook veeleer een multi-criteria-analyse op, waarbij verschillende doelstellingen op een evenwaardige wijze tegen mekaar worden afgewogen: milieu-, economische en sociale doelstellingen. Complementair daarmee is de keuze zoals die gemaakt werd in MINA-2, niet voor een monetaire waardering van milieu of natuur, maar voor een opsomming van belangrijke functies die natuur en milieu vervullen.

Dit zijn geen theoretische gedachtenspingsels, het gaat over heel concrete en actuele projecten. Ik verwijs naar de evaluatie van het MAP, van eventuele

ecotaksen en vooral de opdracht van de CEM, de Commissie voor de Evaluatie van Milieu-uitvoeringsreglementering. Meer dan 42 miljard frank dus voor milieu, als we de milieu-inspanningen van bedrijven en van andere doelgroepen, los van milieuheffingen of -retributies, niet meerekenen.

We spreken met andere woorden over een orde van grootte van heel de Vlaamse begroting voor werkgelegenheid, economie en landbouw of de integrale begrotingspost openbare werken en verkeer. De vraag naar de sociaal-economische effecten van deze uitgaven is dan ook zeer relevant. Of om het met andere woorden te zeggen: wat is de kost van een niet-preventiebeleid? Op ecologisch vlak is dit duidelijk. Maar wat is de parallelle kost op sociaal en economisch vlak?

Laten we even wegdromen: stel dat we deze milieu-uitgaven niet moesten doen, of dat we ze konden beperken tot de noodzakelijke hygiënische investeringen, omdat we anders zijn gaan leven en produceren, omdat we echt kiezen voor een preventieve aanpak. Stel dat we een groot deel van die 42 miljard frank anders konden besteden. Ik heb hier de voorbije uren al massa's zinvolle voorstellen voor herbesteding gehoord.

Uiteraard wil ik niet zeggen dat er geen geld moet worden uitgegeven voor milieu. Hoe dan ook moet de vuillast uit het verleden nu worden opgekuist. Dat is de opdracht van deze generatie. Voor onze fractie lijkt dit geen twijfel, maar dit moeten eenmalige uitgaven zijn en blijven. De permanente milieu-uitgaven moeten sterk kunnen worden gedrukt, als de vervuiling voorkomen wordt aan de bron.

De hoogte van de milieu-uitgaven heeft immers alles te maken met een economie die teert op bedrijven die veel kapitaal maar ook veel natuur, milieu, grondstoffen en energie als productiefactor inzetten, dikwijls ten koste van de factor arbeid en ten koste van een oplopende milieufactuur die als externe kost wordt afgewenteld op de gemeenschap.

De hoogte van de milieu-uitgaven heeft dan alles te maken met een beleid dat deze milieuverspillende productiewijze in stand houdt, deze permanente vervuiling gedooft en de vervuiling nadien opkuist via peperdure technologieën en de kosten daarvoor doorrekent aan verschillende doelgroepen, onafgezien van hun aandeel in de vervuilingsspiraal.

Malcorps

Het is dweilen met de kraan open, want de kosten van een dergelijk beleid zijn op termijn onbetaalbaar. De sociaal-economische baten zijn relatief beperkt. Investeren in end-of-the-pipe-infrastructuur levert op korte termijn wel heel wat nieuwe bouwjobs op, maar niet op lange termijn. De oplossing is even kapitaalintensief en onvriendelijk voor de werkgelegenheid als de oorzaak.

Het milieubeleid dat wij voorstaan en gericht is op preventie heeft veel meer mogelijkheden in zich om via een nieuwe sector van milieudienstverlening nieuw en zinvol werk te scheppen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de studie die door Arbeid en Milieu en de Fondation Travail-Université gemaakt werd in opdracht van staatssecretaris Jan Peeters. Afvalpreventie, mobiliteitscentrales, collectief stadsvervoer, energiebesparing, waterspaarbeleid, bescherming van kwetsbare waterwingebieden, en dergelijke worden als concrete voorbeelden in de bedoelde studie uitgewerkt en blijken win-win-situaties op te leveren : goed voor het milieu én goed voor de werkgelegenheid. Het Duitse milieuministerie berekende dat er nu al in totaal 500.000 milieudienstjobs gecreëerd zijn in Duitsland.

Collega's, ik meen dat dit belangrijk is om juiste conclusies te trekken uit de begroting en de concrete voorstellen die hier voorliggen. Wat ik wou aantonen is dat niet kiezen voor een preventieve aanpak van het milieuprobleem niet enkel tot een onvermijdelijke ontsparing zal leiden van het milieubeleid, maar op langere termijn ook van ons begrotingsbeleid. De dreigende milieukostenexplosie ligt als een tikkende tijdbom onder het begrotingsoptimisme van deze regering en van mevrouw Demeester in het bijzonder.

Ter illustratie wil ik het nog hebben over twee monster-uitgavenposten, de waterzuivering en het afval.

U kent onze kritiek op Aquafin. Miljarden worden via Aquafin versast om ons oppervlaktewater proper te krijgen. Ik zeg niet dat er geen vooruitgang is. We schuiven op van zeer slechte naar gewoon slechte waterkwaliteit. Maar de grafieken van MINA-2 zijn wel ontvriendelend. We zijn nog ver verwijderd van een ecologische waterkwaliteit. Als we deze grote sprong voorwaarts ook nog op dezelfde wijze moeten financieren, dan ziet de toekomst er voor minister Demeester weinig rooskleurig uit. Misschien kan ze op de LUC alvast een milieuentenschijfje gaan bestellen.

Concreet voor deze begroting stijgen de heffingen voor gezinnen en KMO's met een goede 2 miljard frank via verhoogde waterheffingen en de invoering van een grondwaterheffing voor openbare drinkwatermaatschappijen, die ook zal worden doorgerekend. Ik heb in de commissie uitvoerig betoogd dat deze eenzijdige verhoging niet of onvoldoende gecompenseerd wordt door de basisvrijstelling op de levering van drinkwater. Het schrappen van de vroegere correctiefactoren in de waterheffing komt dus neer op een eenzijdige verhoging van de milieukost voor de gezinnen.

Vorig jaar heb ik tijdens de begrotingsbespreking al uitgelegd waarom we deze waterheffing voor de gezinnen ten gronde verwerpen omdat ze zuiver financierend is en totaal niet regulerend. Dit is nog minder het geval nu de correctiefactoren die ook een ecologische dimensie hadden verdwenen zijn, ook al wordt dit gedeeltelijk ondervangen in de drinkwaterregeling die voorziet in een doorrekening van de kost van de basisvrijstelling naar vooral de grote waterverbruikers.

Wat we missen is een echt regulerende regeling waarbij mensen die milieuvriendelijker producten gebruiken in de huishouding beloond worden. Een rechtvaardige regeling kan maar worden uitgewerkt in samenspraak met de federale overheid, die bevoegd is voor productheffingen. Hoe groot de creativiteit ook is om tot het uiterste te gaan van het product- en prijzenbeleid, uiteindelijk zal men, om een echte preventieve aanpak te realiseren, overleg moeten plegen met de federale minister of staatssecretaris.

De creativiteit om tot de uiterste rand te gaan van het product- en prijzenbeleid, mag nog zo groot zijn, maar voor een echte preventieve aanpak zal men uiteindelijk overleg moeten plegen met de federale minister of staatssecretaris. Ondanks het advies van de Raad van State dat de regering in het gelijk stelt, en het doorrekenen van de prijzen toestaat, hou ik dus mijn hart vast als ik hoor wat de reactie is van de drinkwatermaatschappijen. Als een drinkwatermaatschappij naar het Arbitragehof zal stappen, dan zal misschien blijken dat een en ander toch niet zo eenvoudig is.

Wat krijgen we in deze begroting 1997 voorgeschoteld als de belangrijkste ingreep in de milieubegroting ? De betonning van een zuivere financieringsheffing, zonder enige stimulans voor preventie- of productbeleid. Daarbij worden de gezinnen geïsoleerd, en de bedrijven ongemoeid gelaten.

Malcorps

Agalev vindt het hallucinant dat industriële lozingen en lozingen door gezinnen op één lijn worden geplaatst. Volgens deze redenering loost de industrie meer van hetzelfde. In werkelijkheid wordt een groot deel van de industriële waterzuivering niet in rekening gebracht – met name die van de gevaarlijkste stoffen. We waren dan ook erg blij toen een ambtelijke werkgroep de vorige milieuminister suggereerde om een nieuwe N4-term op te nemen in de berekeningsformule voor de vuillast van de industrie. Die term zou de vervuiling door organische micropolluenten tot uitdrukking moeten brengen. Ik denk dan aan polluenten als benzeen, toluen, chloorstoffen, pesticiden, en andere. Die polluenten worden nu door de andere termen slechts ten dele tot uitdrukking gebracht – onder meer in de COD-component van de NI-term.

Ik zeg dit niet om een beetje te vitten. Het gaat hier immers juist om de grootste boosdoeners. De discussie over de watermilieukwaliteit zal zich de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid ook op deze stoffen toespitsen. Het is fundamenteel oneerlijk om ze zonder meer wit te wassen.

Dan is er de tweede grote stoorzender : het afvalbeleid. De plannen van OVAM voor het huishoudelijk en gelijkgesteld bedrijfsafval liggen ter tafel. Het programmadecreet gaat in dezelfde richting. Storten wordt duurder, wat een goede zaak is. Maar verbranden wordt niet in gelijke mate duurder. Zo wordt in de praktijk afbreuk gedaan aan de roemruchte hiërarchie van afvalverwerkingwijzen. Dat is koren op de molen voor de verbrandingsplannen van OVAM en van de minister.

Over het Dilbeeks alvalpreventiemodel is zeker het laatste woord nog niet gezegd. Gelukkig staat Dilbeek ook niet alleen. Verschillende gemeenten slagen er in om via combinaties van preventie en selectieve inzameling de restfractie te beperken. Dat gebeurt zelfs in die mate dat in de gemeentelijke milieuconvenant tegen het jaar 1999 een restfractie van 150 kilo per inwoner per jaar haalbaar wordt geacht. Als we dit objectief extrapoleren naar heel Vlaanderen, en wat het gelijkgesteld bedrijfsafval betreft het goede voorbeeld zouden volgen van de provincie Vlaams-Brabant, dan blijkt dat de miljardeninvesteringen in nieuwe eindverwerking niet zo dwingend zijn als nu wordt voorgesteld.

De milieukosten bedragen dus 42 miljard frank. In feite gaat het zelfs om meer, zoals ik reeds heb aan-

gegeven. Dit moeten we zoveel mogelijk voorkomen, met het oog op een gezonde begroting, maar nog meer met het oog op een gezond leefmilieu en een gezonde economie. In het licht van de volgende begroting moeten de bakens dringend worden verzet. Bij deze begroting heb ik één bescheiden amendement ingediend, om het wat de waterheffing betreft te laten bij de huidige toestand. Ik doe dat niet omdat we de huidige toestand zo goed vinden, maar alleen om nog meer brokken te vermijden.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Mijnheer de voorzitter, wij vragen bij motie van orde de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van de heren Candries, Voorhamme, Cannaerts, De Vilder, Taylor en Sleecx betreffende sociale subsidies aan de NV Boelwerf Vlaanderen. Het voorstel is bij u deze namiddag neergelegd.

De voorzitter : Ik neem daarvan akte, mijnheer Cannaerts. Ik stel voor dat wij ons daarover voor de stemming van morgen uitspreken.

Gaat iedereen hiermee akkoord ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de mid-

- delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997**
 – 13 (1996-1997) – Nr. 1
 – 14 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3
 – 17 (1996-1997) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997

- 13 (1996-1997) – Nr. 1
- 15 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 15
- 16 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2
- 17 (1996-1997) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997

- 428 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 31

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997.

De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, in de vijf minuten die mij zijn toebedeeld voor de bespreking van dit deel van de begroting zal ik mij enkel toeleggen op het milieu.

Bij de bespreking van de begroting 1996 vestigde ik de aandacht van dit parlement op het gevaar van een afvalheffing op het niet in het Vlaams Gewest verwerkte huisvuil. Enkele dagen daarna sloot het Waals Gewest zijn grenzen voor het afval afkomstig van het Vlaams Gewest. Deze toestand verplichtte talrijke ophalers van huisvuil in Vlaams-Brabant om met hun afval naar de Hoge Maey te gaan, een stortplaats in het Antwerpse. Deze maatregel had tot gevolg dat de factuur voor de ophaling van gewoon huisvuil in Vlaams-Brabant fors is gestegen, omwille van de grotere afstand.

Op 15 oktober jongstleden heeft het Arbitragehof in zijn arrest 55/96 het betrokken artikel van de begroting 1994 vernietigd omwille van het feit dat – en ik citeer : de Belgische economische unie een douane-unie impliceert. Tot het wezen van een douane-unie behoort het verbod van douanerechten en heffingen. In haar belemmerende werking op het intergewestelijke verkeer kan de betwiste belasting derhalve niet verzoend worden met het algemeen normatief kader van de Economische Unie.

Wat stel ik nu vandaag vast ? Om de heffing opnieuw in te voeren werd in de begroting 1997 een nieuw trucje uitgevonden. Een zelfde heffings-

tarief is van toepassing, ongeacht of het afval binnen of buiten het Vlaams Gewest wordt verwerkt. Bijgevolg, wat staat hier voorop ? Men wil een zeker bedrag aan heffingen kost wat kost in het laatje doen terechtkomen, en voornamelijk – dat kan men in de begroting lezen – 4,1 miljard frank.

Terecht wordt een ontradingsbeleid gevoerd inzake het storten van huishoudelijk afval. Maar bij mijn weten werd er geen debat ten gronde gevoerd over de afvalheffing. De huidige argumentatie kan arbitrair lijken. Er wordt aldus geen onderscheid gemaakt tussen het verbranden met of zonder rookgaszuivering, of met of zonder energierecuperatie. Ondanks de tariefverhoging voor verbranding zonder rookgasreiniging en zonder energierecuperatie blijft deze technologisch voorbijgestreefde oplossing relatief interessant ten opzichte van het storten van het afval.

Mijn vraag is dan ook de volgende : wat gebeurt er nu eigenlijk met dat geld van die heffingen, die 4,1 miljard frank ? Slechts 600 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de milieuconvenanten die afgesloten moeten worden met de gemeenten. Dit betekent slechts 14,6 percent van het totaal geraamde heffingsbedrag. Wat gebeurt er met de 3,5 miljard frank die er overblijft van die heffingen ? Mijns inziens zouden er meer middelen moeten terugstromen naar de steden en gemeenten opdat ze een degelijk preventief beleid zouden kunnen voeren, selectieve inzamelingen zouden kunnen organiseren en opdat ze het eigen bereik zouden kunnen aanmoedigen.

En ten slotte, mijnheer de minister, wat de heffingen op het afvalwater betreft, is er in 9,8 miljard frank voorzien. De gezinnen – men heeft het deze namiddag reeds meermaals gezegd – zijn hier de grootste belastingbetalers. Het schrappen van de sociale correctie zal een belangrijke supplementaire last zijn voor de gezinnen. Zou het – en dat is een oplossing die ik u bied – niet logischer zijn dat de gezinnen één keer voor het waterverbruik zouden betalen en dat de aparte heffing als dusdanig zou worden geschrapt ? Zo zou onder andere de heffing kunnen worden berekend in progressieve waterverbruiktarieven.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ongeveer achttien maanden geleden, tijdens de verkiezingsavond, kondigde premier Dehaene aan dat de grootstedelijke problematiek

Van Wallendael

de volgende vijf tot zes jaar de kern zou uitmaken van het beleid in dit land. Zowel ikzelf, als pas verkozen parlements lid, als de andere grootstedelijke inwoners straalden toen we dit hoorden : nu we de ware kanker in onze maatschappij hadden ontdekt, zouden we deze aanpakken. Eindelijk zouden we de moeilijke tijden achter ons laten.

Ook in de verschillende beleidsbrieven wordt deze problematiek telkens een topprioriteit genoemd. Achttien maanden later, terwijl we met rasse schreden op de volgende verkiezingen afstevenen, stel ik echter vast dat er op het terrein weinig te zien is van een dergelijk beleid. Een aantal maatregelen zijn wel in aantocht en ik hoop uit de grond van mijn hart dat ze hun doel ooit zullen bereiken. De eerste steen dient echter nog steeds te worden gelegd, het eerste boompje moet nog worden geplant, en de tijd dringt.

Ik ben nochtans een groot voorstander van de door de minister geschetste werkmethode. Ik denk dat het SIF een zeer goede zaak is. Ik heb reeds vele punten van kritiek op het SIF gehoord en ben het daar grotendeels mee eens, maar zou ze toch willen nuanceren. Het opstellen van rechtstreekse, doelgerichte contracten is een zeer belangrijke stap. Ook de resultaatsverbintenis die werd ingebouwd, is een goede zaak. Vooral het inclusief beleid, als het ooit zou worden gerealiseerd, is zeer positief. Ik zie er echter voorlopig nog weinig van in de praktijk. Ik zou derhalve aan de minister willen vragen of hij ons op dit ogenblik een aantal voorbeelden kan geven van een inclusief beleid waarbij één of meerdere departementen zijn betrokken, en of hij kan zeggen dat dit zich in een voorbereidings- of een uitvoeringsstadium bevindt.

– *De heer De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Ik denk dat de heer Verougstraete reeds wees op het gevaar van het ontstaan van een enorme rompslomp. Ook de heer Cardoen had het over de rompslomp voor de gemeenten en over de taken die hen worden opgelegd. Hij stelt zich de vraag of kleinere gemeenten dat wel aankunnen. Ik stel mij de vraag of grotere gemeenten dit aankunnen : daar is de rompslomp uiteraard nog veel uitgebreider. Er worden hoge eisen gesteld aan de gemeenten.

Als ik een lid van de regering was, zou ik een zekere schroom aan de dag leggen. De regering houdt zich immers zelf niet aan de afspraken. Zo lees ik

dat de SIF-cel geleidelijk aan operationeel zou worden vanaf 1 september 1996, en dat ze vanaf 1 oktober 1996 volledig operationeel zou zijn. Ik stel echter vast dat – indien ik goed ben ingelicht – de coördinator van deze cel, die het convenantenbeleid onder zijn bevoegdheid zou krijgen, nog steeds niet werd aangeduid. De regering slaagt er dus niet in om iemand voor die functie te vinden en aan te duiden, maar stelt tegelijk wel hoge eisen aan de gemeenten. Dat is niet correct. U bent nu reeds een maand of vier te laat, het wordt de hoogste tijd dat u de knoop doorhakt.

Mijnheer de minister, het strategisch plan van de stedelijke problematiek bevat vier centrale doelstellingen die alle gaan over het verhogen van de aantrekkelijkheid, het evenwicht en de kwaliteitsvolle manier van leven in steden. Wie ben ik om het daar niet mee eens te zijn ? Toch zou ik het willen toetsen aan één praktisch voorbeeld. U zult me wel willen verontschuldigen voor het feit dat dit voorbeeld zich situeert in mijn geboortestad Antwerpen. In deze stad zijn er twee straten met een symboolwaarde. Men heeft De Keyserlei en de Meir, dat is de oost-westas. Die as wordt gesneden door de leien. Mijn taalgenoten noemen dit den boulevard. We bemerken een zeer eigenaardig verschijnsel. Het stedelijk niveau heeft een enorme inspanning geleverd voor de oost-westas Meir-De Keyserlei. Men kan vinden dat dit goed of slecht is, maar er is iets gebeurd.

Men is erin geslaagd – en dat is toch niet het minste – om een centrale straat in een betrekkelijk grote stad autovrij te maken en er een centrum voor wandelaars van te maken. Nadat de middenstanders aanvankelijk dachten dat ze ten onder gingen gaan, lijkt het tegendeel te gebeuren.

De heer Ward Beysen : Het zijn allemaal Hollanders ! (*Gelach*)

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Beysen, van het Vlaams Blok mogen het geen niet-Europese vluchtelingen of migranten zijn, van u mogen het geen Hollanders zijn. Wie moeten we er op de lange duur dan nog insteken ! (*Gelach*)

Dat is een levende straat, en ze werkt. Ik denk dat dat het opzet was. De stad heeft daar enorm geïnvesteerd.

De andere straat is een even centrale as, maar ze is echter een openbare stortplaats. De Frankrijklei en alles wat daarbij hoort is een echt schandaal. Dat is een gewestweg, die onder uw bevoegdheid valt, mijnheer de minister. Dagelijks komen daar dui-

Van Wallendael

zenden burgers voorbij. Zij constateren deze te loorgang met eigen ogen. Er staat een stalen brug waarvan we nu denken dat ze misschien gevaarlijk is, maar ze is het misschien ook niet. We vernemen ten slotte dat ze zou moeten worden afgebroken worden om te weten of ze al dan niet gevaarlijk is, want dan kunnen we het zien. Dit is toch al te gek.

Ondertussen komen daar duizenden burgers per dag voorbij. Ik moet – geholpen door mijn collega's – vertellen dat we bezig zijn met een kwaliteitsvolle en evenwichtige verbetering van de stad. Uw en mijn geloofwaardigheid komen daar in het gedrang.

Ik zou u willen vragen om daar eens ernstig over na te denken. De woorden die in de teksten staan, zijn immers heel mooi. Ik moet u echter zeggen dat ik in uw geval niet zou verwijzen naar de afwezige ministers. Inclusief beleid betekent dat jullie allemaal bevoegd zijn. (*Rumoer*)

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Ik kan de heer Van Wallendael hierin bijtreden. Mijnheer de minister-president, het punt is dat hier nooit kredieten worden voor uitgetrokken in de begroting. Ik vind dat men kleur moet bekennen en dat men voor deze belangrijke as de nodige kredieten moet uittrekken. Dit deel van de stad bepaalt sterk het stadsimago. Ik denk dat dit een belangrijke inbreng kan betekenen voor de herwaardering van de stadskern. Alleen moeten hiervoor de nodige kredieten worden vrijgemaakt.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik herinner me heel goed dat we de regeringsverklaring in het debat hebben voorgelegd.

Misschien moeten zij die ermee te maken hebben, verantwoordelijkheid nemen. De reinheid en netheid van steden – of er nu stads- of gewestwegen liggen – heeft ook iets te maken met de mentaliteit. Men moet dus niet alles in supplementaire middelen zien.

De heer Tuur Van Wallendael : Voor mij moeten er helemaal geen supplementaire middelen komen.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Waarde collega en stadsgeenoot, u hebt overschot van gelijk. Maar er is veel meer dan dat. Er is bijvoorbeeld dat kruispunt aan de Teniersplaats. Men heeft Brussel als een spaghettipot vol tunnels gelegd. Dat is één van de oorzaken van de 11.000 miljard frank staatsschuld van de Belgische staat. Er is echter nog nooit één frank uitgetrokken voor die noodzakelijke tunnel. Maar er is meer.

Er is een werkelijke cultuuraanslag gebeurd. Het gaat over het mooiste modernstyle monument dat er in Vlaanderen bestaat : het monument van Peter Benoit, de stichter van de Vlaamse opera. Het staat in alle boeken. Onze partij vraagt nu al acht jaar dat dat monument zou worden teruggeplaatst. Het staat schandalig te verloederen in een verloren park waar de derdewereldjeugd zich botviert.

Minister-president Luc Van den Brande : Het terugzetten van dat standbeeld is de verantwoordelijkheid van de stad.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Het monument van Peter Benoit valt buiten mijn bevoegdheid, en ook buiten uw bevoegdheid.

Ik zou willen besluiten door te zeggen dat ik een fervent voorstander blijf van het SIF. Ik ben ervan overtuigd dat we op de goede weg zijn. Het SIF alleen is echter niet genoeg. We moeten de basisproblemen die de bevoegdheid van deze assemblee overschrijden, grondiger aanpakken. Ik wil spreken over een verdere interne reorganisatie. Op stedelijk niveau moeten de handen uit de mouwen worden gestoken. De reguliere middelen moeten worden herzien. De lokale democratie moet worden aangepakt. Zo kunnen we tientallen punten opsommen. Ik maakte een berekening. In de gemeente van de heer Cardoen zijn er 19 raadsleden, wat betekent dat één raadslid in zijn gemeente verantwoordelijk is voor 396 inwoners. In mijn gemeente is een raadslid verantwoordelijk voor 8.340 inwoners. Dat is een verhouding van 1 op 21. Misschien moeten we daar eens over nadenken. Dat verschil is te groot.

Het grootste probleem blijft de uitbreiding van het financiële vlak van de grote steden. Dat valt volkomen buiten onze bevoegdheid. Ik heb sterk de indruk dat daar nergens anders aan wordt gewerkt. Professor Debrabandere heeft hierover een mooie studie gemaakt. De VUB zou ook aan mijn kant staan : in een radio-interview hoorde ik een verte-

Van Wallendael

genwoordiger van de VUB pleiten voor gemengde fiscaliteit. Men moet fiscaal iets doen waar men woont en waar men werkt. Wij kunnen daar uiteraard niets aan doen, maar hier moet iets aan gebeuren om het SIF, dat een goed initiatief is, te laten lukken.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal mijn betoog kort houden. Ik beschikte vanmiddag reeds over de gelegenheid om een actuele vraag te stellen. Ik wil mijn onvoldaanheid uiten over de wijze waarop dit debat wordt gevoerd. We moeten dit in de toekomst herbekijken. Niemand is gelukkig met de huidige werkwijze.

Het verheugt me dat de minister van Openbare werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening weer in ons midden is. Mijnheer de minister, we staren met scepsis naar uw beleid omdat wij op onze honger blijven zitten. U stelt de begroting op op basis van een grote gok. Er wordt inderdaad extra middelen voorzien voor infrastructuur en voor onderhoud. Maar dit is slechts een eenmalige operatie, want u gebruikt daar in grote mate de opbrengst van de te verhandelen GIMV-aandelen voor. Dit is slechts een eenmalig feit en het biedt geen structurele oplossing voor een probleem dat manifest aanwezig is in onze regio.

Ik maak me daar zorgen over, omdat ik vind dat men op die manier echt gokt. Men biedt geen vooruitzicht voor een meerjarenplanning op dat gebied. U noch ik kunnen zeggen wat er in 1998-1999 gaat gebeuren omdat u geen perspectieven betreffende uw financiële mogelijkheden kan bieden.

De tweede algemene vaststelling is dat de Vlaamse regering op het vlak van mobiliteit een gehandicapte regering is. U verenigt namelijk niet alle elementen van de mobiliteit in uw bevoegdheid. Zo hebt u onvoldoende impact op dat mobiliteitsbeleid.

De heer Coens zei het daarnet ook : één van de belangrijkste elementen is de relatie met de NMBS. Hoe willen wij nu spreken over een algemene globaliteitsaanpak als wij op een van de belangrijkste componenten geen vat hebben. U verwijst naar de interministeriële conferentie, maar hoe dikwijls komt die per jaar bijeen ? Wat zijn de concrete resultaten daarvan ? Dat is quasi nihil. Laten wij ons daar niet aan vasthouden, want het

levert onvoldoende op. De NMBS toont geen bereidheid om ons in enige mate tegemoet te komen. Als de voorzitter van de commissie de mensen van de NMBS uitnodigt, komen die heel graag hun uiteenzetting houden, maar daar blijft het dan ook bij. Wij hebben daar niets in te vertellen. Dit stoort me mateloos.

Minister Eddy Baldewijns : Ter informatie wou ik zeggen dat we ons in een quasi-finaal stadium bevinden van onderhandeling om een regionale beheersovereenkomst af te sluiten tussen de NMBS, de Vlaamse Vervoermaatschappij en het Vlaams Gewest. Dit houdt ook in : het uitwisselen van actieplannen inzake investeringen, exploitatie enzovoort.

Ik wil dit even in het debat brengen om aan te tonen dat er in de rechtstreekse contacten een stap vooruit wordt gezet. We moeten alleen maar trachten om hierin nog verder te gaan.

De heer Ward Beysen : De VLD hield in het voorjaar een mobiliteitscongres. We opteerden voor een niet gemakkelijke benadering. Er werd gezegd dat het Vlaams Gewest integrale bevoegdheid moet hebben voor de inrichting en de coördinatie van het regionaal, gemeenschappelijk vervoer, in samenspraak met de lokale overheden, omdat op die manier alleen het gewest in staat is te beslissen over spoorlijnen die verbindingen mogelijk maken tussen steden en gemeenten op Vlaams grondgebied.

Op die manier alleen kan Vlaanderen de voor haar belangrijke projecten en wensen realiseren, zonder nog verder te worden betutteld of verlamd door de klassieke Belgische wafelijzerpolitiek. Dat is geen gemakkelijk spoor maar we moeten daaraan werken.

Wij houden een krachtig pleidooi voor het demonopoliseren van De Lijn. Laat ons daar nu geen ideologisch debat over beginnen. We zullen toch worden verplicht tot demonopolisatie. Of men het nu graag heeft of niet, vroeg of laat komt er een Europese richtlijn die ons in die richting duwt. Ondanks het feit dat u elk jaar opnieuw meer middelen voorziet voor de Vlaamse Vervoermaatschappij, moeten we vaststellen dat de aantrekkingskracht van de Vlaamse Vervoermaatschappij niet evenredig is met de middelen die daarvoor worden gebruikt. Dat heb ik vorige week nog in Antwerpen gezegd naar aanleiding van een interne enquête. Ik moet zeggen dat wij erg verrast waren door de resultaten. De Antwerpse situatie is toch wel tekenend. 38 percent van onze respondenten

Beysen

beweert nooit de tram te gebruiken, 52 percent beweert nooit de bus te nemen. Dat is samen 80 percent. Ik kan u verzekeren dat die enquête op een professionele manier is uitgevoerd en dat er rekening is gehouden met de representativiteit van de ondervraagden.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Beysen, die rekening klopt niet. De som van die twee percentages is geen 80 percent. Ik kan uw partij alleen maar geluk wensen met het feit dat zij een andere begrotingsspecialist heeft.

De heer Ward Beysen : Ik heb die twee percentages inderdaad opgeteld. Laat dat maar schrappen. (*Gelach*)

In ieder geval neemt 38 percent nooit de tram en 52 percent nooit de bus. Dat betekent dat we niet goed bezig zijn. Ik denk dat we daar toch ook een aantal conclusies moeten uit trekken.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Beysen, of De Lijn nu wel of niet een monopoliepositie inneemt, zal niets wijzigen aan de aantrekkingskracht van ons openbaar vervoer. Laat ons dit niet vermengen in dit debat.

De heer Ward Beysen : Dat zal wel iets aan de aantrekkingskracht van ons openbaar vervoer veranderen. Concurrentie heeft altijd een bijzonder heilzame werking. Ik geef het voorbeeld van Proximus en Mobistar. Vraag eens aan de consument of hij daar niet gelukkiger mee is. Het gemeenschappelijk vervoer is een gelijkaardige situatie. De consument zal zich gemakkelijker vinden in de structuren die men dan uitbouwt.

Minister Eddy Baldewijns : We hebben dit debat al herhaaldelijk gevoerd. Ik zou u toch aanraden om eens te bekijken welke resultaten de concurrentie heeft opgeleverd in bepaalde steden van Groot-Brittannië.

De heer Ward Beysen : Dat is een slecht voorbeeld.

Minister Eddy Baldewijns : Dat zijn nochtans de resultaten van een doorgedreven liberalisering en dat wil ik niet meemaken in Vlaanderen.

De heer Ward Beysen : Wij willen dat ook niet meemaken en daarom moet de overheid een coördinerende bevoegdheid behouden. Ik wil dat rustig in een commissie met u uitpraten. Dit is immers veel te belangrijk. U zei daarstraks dat u er niet

kan aan doen dat er meer auto's rijden. U moet echter een aantal volwaardige alternatieven aanreiken.

Ik zeg u dat als u geen grotere concurrentie inbouwt, inzonderheid in de sector van het gemeenschappelijk vervoer, u er nooit zult in slagen het populairder te maken bij de bevolking.

Minister Eddy Baldewijns : Het heil dat u verwacht van een scherpe concurrentiestrijd, zal worden getemperd de overheid moet blijven instaan voor de coördinatie en organisatie van het gemeenschappelijk vervoer.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik wil even verwijzen naar Groot-Brittannië. Daar heeft men deze discussie ook jaren lang gevoerd. De concurrentie is daar doorbroken. Wat is nu het resultaat, mijnheer Beysen ? U kunt het in alle wetenschappelijke tijdschriften nalezen : de kwaliteit van het openbaar vervoer blijft ongeveer dezelfde, maar de lonen zijn met maar liefst 30 percent gedaald. We kunnen deze discussie misschien morgen hervatten naar aanleiding van een met redenen omklede motie.

Ik wil u waarschuwen voor buitenlandse concurrentie. Denk maar aan Linjebus-Vancom die onze markt komt kapot concurreren. Bovendien zullen de sociale voorwaarden daar onder lijden en als de kwaliteit dan ook niet verbetert, zie ik echt niet wat de meerwaarde van privatisering kan zijn.

De heer Ward Beysen : Men moet zich nooit spiegelen aan slechte voorbeelden.

De heer Carl Decaluwé : Noem dan eens een goed voorbeeld, mijnheer Beysen.

De heer Ward Beysen : Of u het wilt of niet, u zult tot de privatisering worden verplicht ingevolge de Europese richtlijn terzake.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Decaluwé, de intellectuele eerlijkheid gebiedt mij u te herinneren aan uw vraag van vorige week. In Kopenhagen is het openbaar vervoer geprivatiseerd. De kostprijs is met 20 percent gedaald. Dat hebben we u vorige week toch al verteld ?

De heer Ward Beysen : De heer Lachaert heeft gelijk. Waarom verwijst u altijd naar Groot-Brittannië ?

De heer Carl Decaluwé : In de commissie werd toch duidelijk dat men in Kopenhagen ook met sociale problemen kampt ?

De heer Ward Beysen : Ik wil die sociale problemen niet ontkennen. Ik heb er niets op tegen dat de overheid een coördinerende rol blijft spelen om sociale problemen te voorkomen. Ik wil op die manier een waarborg inbouwen.

Tot slot, mijnheer de minister : u moet stoppen met zoveel te studeren. U moet zich doen opmerken door daden te stellen, niet door bomen te planten op de middenberm. U moet zich laten gelden als minister van Openbare Werken. U moet tegemoet komen aan de mobiliteitsbehoefte.

Ik heb het u al zo vaak gevraagd, ik heb het ook al aan uw voorganger gevraagd : hoe zit het met dat fameuze multimodale verkeersmodel in Antwerpen ? Op een bepaald moment hoorde ik de gouverneur van de provincie Antwerpen uitpakken met de resultaten van het multimodale verkeersmodel. Niemand van de commissie was op de hoogte. Volgt dit dezelfde weg als het ontwerp van uw Structuurplan ? Moeten we alles weer eerst in de krant lezen ?

Minister Eddy Baldewijns : Zoals u weet is dit een techniek die wordt gebruikt door onze buitenafdeling. Mocht u geïnteresseerd zijn in een demonstratie, dan is dit mogelijk. Voor de andere gewesten is dit ongeveer op punt gesteld, maar nog niet geoptimaliseerd.

De heer Ward Beysen : Ik neem daarvan akte. Computermodellen kunnen worden vergeleken met opiniepeilingen, iets waarvoor de politieke partijen zeer gevoelig zijn. Tussen het resultaat van een opiniepeiling en het resultaat van de verkiezingen kunnen we helaas meestal een hemelsbreed verschil waarnemen.

Als laatste voorbeeld herhaal ik de noodkreet van een groot stouwersbedrijf in Antwerpen, namelijk de Noordnatie. Dit bedrijf heeft de intentie om binnen enkele maanden de tweede containerkade in te huldigen en te exploiteren. Technisch vormt het laden en lossen geen probleem. Door de verhoogde activiteit op de plaats waar de containerkade wordt ingeplant dreigt men echter met enorme verkeersopstoppingen geconfronteerd te worden, zolang er geen verbindingen worden gerealiseerd tussen de Liefkenshoektunnel en de E17.

Het ligt voor de hand dat elke vrachtvervoerder en bijna elke particuliere bestuurder er de voorkeur

aan geeft om twintig kilometer minder af te leggen en om eventueel een kleine tol te betalen om aldus op een consistente manier de verkeersdruk op de Antwerpse ring te vermijden.

Mijnheer de minister, een verbinding tussen de Liefkenshoektunnel en de E17 kan de verkeersproblematiek in Antwerpen ten dele oplossen. Een dergelijke verbinding is eveneens nuttig voor de verdere ontwikkeling en de economische mogelijkheden van de Antwerpse haven. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit wordt een Antwerps halfuurtje, waarvan ik slechts tien minuten voor mijn rekening neem.

Van de politiek wordt wel eens gezegd dat het een harde stiel is. De hardheid van ons beroep mag ons evenwel niet verhinderen om menselijk te blijven. Die menselijkheid dwingt er mij vandaag toe mijn gevoelens van medelijden over te maken aan de minister van Openbare Werken, Ruimtelijke ordening en Verkeer, de heer Baldewijns.

Minister Eddy Baldewijns : Ik verwacht geen medelijden.

De heer Jan Penris : We kennen de minister als een minzaam man, die probeert zijn departement te besturen met een dosis humor en heel wat verbeeldingskracht. Hij is iemand die de hem toevertrouwde problematiek ter harte neemt en die binnen de beperkte mogelijkheden naar oplossingen zoekt waarvoor een zo ruim mogelijke instemming bestaat.

In de krant van vandaag lezen we dat de minister op de middenberm van de autosnelweg Antwerpen-Brussel een bos wil planten met streekeigen bomen. U zult begrijpen dat mijn fractie daar helemaal wild van wordt – eigen bomen eerst.

Hetzelfde geldt voor het initiatief met betrekking tot de financiering van een eigen bloktreinensysteem. In de commissie heb ik daarover reeds mijn waardering geuit. Het is onbegrijpelijk dat zo iemand door zijn mederegeerders in de kou wordt gezet. Terwijl de globale begroting met 3,7 procent of ongeveer 21 miljard frank stijgt, daalt het relatieve aandeel voor Openbare Werken en Verkeer – van 8 procent naar 7,69 procent.

Penris

Degenen onder u die reeds het genoeg hebben gehad om hier groepen te mogen rondleiden, kennen wellicht het paneel waar onze uitgavenkoek in een taartdiagram wordt voorgesteld. Het spietje dat is voorbehouden voor minister Baldewijns is uiterst smal, en aan dat smalle spietje wordt met de begroting 1997 nog verder geknabbeld door meer vraatzuchtige ministers.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Penris, als u een beoordeling wilt maken en verhoudingen wenst uit te drukken, moet u rekening houden met alle cijfers, niet alleen met die uit de reguliere begroting. U moet ook nagaan waarom er eventueel een kleine vermindering is voor één jaar. Door een eenmalige operatie, in het kader van openbare werken, wordt voor het geheel van de sector toch wel een aanzienlijke inspanning geleverd.

Ik wil ook onderstrepen dat in die sector heel wat omvangrijke projecten een belangrijke aanzet moeten krijgen voor een periode van één jaar. Als men deze projecten over te veel jaren moet spreiden, bereikt men niet het gewenste resultaat.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, u kunt toch niet ontkennen dat het departement meer middelen kan gebruiken.

Iedereen geeft toe dat Vlaanderen wegens zijn ligging, zijn verleden en zijn volksaard een roeping als transportland heeft. Onze havens, waterwegen en verkeersknooppunten zijn daarvan het beste bewijs. Iedereen geeft toe dat Vlaanderen aan die roeping moet blijven beantwoorden. Toch wordt hier door de regering via deze begroting geen – of bijna geen – werk van gemaakt. Men moet nochtans geen Keynesiaan zijn om te erkennen dat investeringen in de verkeersinfrastructuur een dubbel positief effect hebben op de eigen economie. Ten eerste is er de directe positieve invloed die uitgaat van de openbare werken zelf. Ten tweede is er, dikwijls gedurende vele jaren, het blijvende voordeel van de verbeterde infrastructuur.

Op het kabinet van Financiën wordt met de zogenaamde De Meester-paradox geschermd. In het bestel van de onvolkomen staatshervorming komen eigen investeringen dikwijls niet volledig aan Vlaanderen ten goede. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te geven : onder meer het feit dat ook Waalse ondernemers meedingen, en het feit dat er belastingen op de uitgevoerde werken moeten worden betaald, die via de Financieringswet relatief meer opbrengen aan Wallonië dan aan

Vlaanderen zelf. Een en ander mag echter geen schaamlapje zijn om de onvoldoende investeringen in dit departement te verantwoorden.

Ik zal me vandaag beperken tot een viertal onderwerpen uit de begroting Openbare Werken en Verkeer : de havens, de luchthavens, het spoor en het openbaar vervoer. Onze havens en onze luchthavens worden in het nieuwe Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet ten onrechte beschreven als de poorten van Vlaanderen. Wat het luchtvervoer betreft, krijgt overigens enkel de luchthaven van Zaventem die kwalificatie mee. Deurne en Oostende moeten die eretitel jammer genoeg ontberen. Dat onze havens een belangrijke motor van de Vlaamse economie zijn, is algemeen geweten. Dat er door de overheid in deze sector wordt geïnvesteerd, ligt dus voor de hand. We juichen dan ook toe dat van de uitdieping van de Schelde verder werk zal worden gemaakt.

In de vervoerswereld is een algemene tendens van containerisatie merkbaar. Die maakt dat steeds grotere containerschepen onze havens willen aandoen. Antwerpen speelt daarbij nog altijd zijn troef uit van diep landinwaarts gelegen haven. Elke kilometer die als zeemijl kan worden afgelegd, ontlast het baanverkeer, en betekent een aanzienlijke besparing in de vervoerskosten. De Antwerpse haven investeert dan ook sterk in containerbehandelingsinfrastructuur. Zeer binnenkort zal de containerkade Noord worden opgeleverd. Maar nog voor één container is geladen of gelost, wordt al duidelijk dat de bestaande verkeersinfrastructuur die het noordelijke gedeelte van de haven moet ontsluiten, de nieuwe verkeersstroom die hiermee op gang zal komen, niet aankan. Vanuit Antwerpen wordt dan ook eendrachtig aangedrongen op de aanleg van het Grote-Ringgedeelte tussen Wommelgem en Ekeren-Stabroek.

Die laatste gemeente zal daardoor – wij geven dat toe – een bijkomende hinder ondervinden. Daarom pleiten we ervoor om Stabroek niet nog verder te belasten. De uitdieping van de Schelde zal voor extra slib zorgen, dat moet worden verwerkt. Een van de mogelijkheden om dat slib te verwerken, is door het gewoonweg te storten. Stabroek wordt in dat verband als stortplaats geïsoleerd. Het Vlaams Blok is geen voorstander van de stortmethode. Wij opteren resoluut voor de verbrandingsmethode. Die is helaas duurder. Het Vlaamse Gewest dient hier dan ook zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Ook elders zal het gewest zijn steentje moeten bijdragen. Ik sprak u over de voortschrijdende containerisatie. Welnu, deze noopt tot verdere investerin-

Penris

gen in de infrastructuur. Het havenbedrijf bereidt daarom de aanleg van een containerkade west voor. Die zal om en bij de 10 miljard frank kosten. Geen enkel bedrijf kan zo'n last alleen torsen. Daarom is het jammer dat uw kabinetschef – bij de eerste spadensteek van het Verrebroekdok – het ballonnetje van de eigen financiering heeft opgelaten. U hebt zelf op een interpellatie van mij geantwoord dat u laat onderzoeken in hoeverre de aanleg van kademuren niet volledig kan worden afgewenteld op de havenbedrijven. Ik betreur dat. Als Vlaanderen het belang van zijn havens erkent, moet het daarvoor ook de nodige investeringsruimte veil hebben.

Minister Eddy Baldewijns : De verantwoordelijkheid van de overheid spitst zich zeker toe op de maritieme toegankelijkheid in het algemeen en op de noodzakelijke basisinfrastructuur in het bijzonder. Voor de privé-behandeling van goederen is een participatie van de privé-sector echter normaal. Ook in de kosten van de aanleg van kades langs de binnenvaartwegen, participeert de privé-sector gedeeltelijk.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, u zult niet ontkennen dat dat systeem in het verleden anders was. U bewandelt nu wegen die wij liever niet bewandeld zouden zien.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Penris, we hebben nog geen enkele nieuwe maatregel getroffen. Er is ook nog geen enkele andere verdeling van de kosten.

De heer Jan Penris : Over het spoor zal ik zeer kort zijn. Vlaanderen is bevoegd voor het verkeer, helaas met uitzondering van de spoorwegpolitiek. Het gevolg is dat relatief goedkope projecten die voor Vlaanderen van uitzonderlijk belang zijn, zoals de IJzeren Rijn of de spoorontsluiting van Limburg, nodeloos op de lange baan worden geschoven.

Met uw bloktreineninitiatief geeft u aan dat u daar iets aan wilt doen. U staat echter pat, zolang u niet autonoom bevoegd bent voor deze materie. Ik wijs erop dat terzake een motie van onze fractie voorligt, die werd doorverwezen naar de commissie voor Staatshervorming. Ik hoop dat men ze daar niet bevest.

U kent ons standpunt met betrekking tot de luchthavens. In tegenstelling tot u, beschouwen wij Oostende en Deurne wel degelijk als poorten van

Vlaanderen. Vlaanderen moet die poorten onderhouden en breed genoeg maken voor alle verkeer.

Ten slotte juichen we de nieuwe investeringen met betrekking tot De Lijn toe, maar we hopen dat het order in Vlaanderen zelf kan worden geplaatst. Ook hierover ligt een motie ter stemming voor.

Tot zover mijn beknopte appreciatie van de begroting voor Openbare Werken en Verkeer. Deze was kort, omdat we over weinig spreken, mijns inziens over te weinig. Ik hoop dan ook dat volgende begrotingen dit departement niet langer stiefmoederlijk zullen behandelen, en dat betogen als dit met een veelvoud kunnen worden verlengd.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en heren ministers, collega's, mijn betoog gaat over het huisvestingsbeleid en in het bijzonder over de sociale huisvesting.

Deze sector staat de laatste tijd op een vrij negatieve manier in de belangstelling. De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij speelt hierbij uiteraard een cruciale rol. Deze maatschappij beschikt niet alleen over een belangrijk patrimonium, maar krijgt ook jaarlijks een overheidsdotatie van meer dan 5 miljard frank, het urgentieprogramma niet meegerekend. Samen met de erkende maatschappijen is het dan ook de belangrijkste actor op het terrein.

We waren dan ook verbaasd over de onlangs geformuleerde kritieken van het Rekenhof op het financiële beheer van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Uit de brieven van het Rekenhof blijkt dat de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij zich op het vlak van de boekhouding niet houdt aan de wettelijke voorschriften. Er is geen echte begrotingscomptabiliteit en het gevolg is dat er een gebrekkige en ongecontroleerde begroting wordt voorgelegd. Er is dan ook weinig doorzichtigheid in de financiële verrichtingen, wat het voor het parlement moeilijk maakt om een evaluatie te maken.

Daarnaast blijkt dat deze maatschappij zich ook bezighoudt met beleggingen en met handel in afgeleide producten, zonder dat daarop enige controle mogelijk is en zonder dat de risico's die zijn verbonden aan dergelijke operaties, worden ingeschat. Men kan zich natuurlijk afvragen of het sowieso verantwoord is dat een instelling als de VHM risicovolle kapitaalsverrichtingen uitvoert. Het gaat tenslotte om overheidsgeld. Ik zou aan de betrokken minister willen vragen welke maatregelen hij ondertussen genomen heeft om wat meer begro-

Dua

tingsorthodoxie en doorzichtigheid te brengen in deze instelling.

Daarnaast is er de hele discussie over de zogenaamde slapende reserves, ten belope van ongeveer 11 miljard frank. De nood aan sociale huisvesting is enorm groot. Het is dan ook onbegrijpelijk dat belangrijke sommen geld worden opgepot terwijl er nog zoveel kandidaten wachten op een sociale woning. Ook dit is ons inziens een vorm van slecht financieel beheer. Het was een goede beslissing om deze slapende reserves vrij te maken voor renovatieprojecten in de steden. We blijven het echter betreuren dat naar aanleiding van deze discussie de Vlaamse regering heeft toegelaten dat er een soort hold-up werd gepleegd op deze reserves via een merkwaardig verbond tussen de ministers Van den Bossche en Demeester, waarbij gedurende drie jaar telkens 800 miljoen frank uit deze reserves zullen worden vrijgemaakt voor schoolgebouwen.

Er is inderdaad nood aan bijkomende middelen voor de schoolgebouwen, maar het is ongehoord om dat geld te halen bij sociale huisvesting op het moment dat iedereen de mond vol heeft over de noodzaak om te investeren in stadsvernieuwing en sociaal woonpatrimonium. Uit dit alles blijkt dat het financieel beleid inzake sociale huisvesting zeer ondoorzichtig en weinig coherent is, wat toch merkwaardig is voor een sector waar relatief veel geld mee gemoeid is.

Naast het financiële aspect zijn er nog andere en zeker niet minder belangrijke kritieken op het sociale huisvestingsbeleid. Vooral de kwaliteit en het opzet van de recent gerealiseerde projecten in het kader van Domus Flandria liggen steeds zwaarder onder vuur. Bij de projecten van Domus Flandria gaat het in de eerste plaats om massaproductie. Het is natuurlijk positief dat het aanbod aan sociale woningen substantieel zal worden verhoogd, met 10.000 eenheden, op relatief korte tijd.

Naast dit kwantitatieve aspect hoor ik op het terrein meer en meer negatieve opmerkingen over de projecten : te grootschalig, te weinig ingepast in de omgeving, slechte kwaliteit van de nieuwe woningen. Om het met de woorden van een ambtenaar te zeggen : in veel van deze projecten wordt de basis gelegd van de nieuwe getto's van de komende jaren.

Deze kritieken werden bevestigd door de studie van de Leuvense universiteit, die onlangs gedetail-

leerd werd toegelicht tijdens een hoorzitting in de commissie. Een groep architecten en stedenbouwkundigen hebben een representatief staal genomen van reeds bestaande huurwoningen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Dit wil ik tegenspreken. Er is inderdaad een hoorzitting en een studie geweest. De studie moet echter genuanceerd worden. Ze was gebaseerd op de twintig eerste projecten. Het bleek helemaal niet dat veel van deze woningen beneden de kwaliteit waren. Nu het programma zijn voltooiing nadert, stel ik voor dat er een globale studie wordt gemaakt. Ik zal ook aan de leden van de commissie voorstellen ter plaatse op bezoek te gaan.

Vorige week was ik ter plekke en heb ik de projecten kunnen bekijken en kunnen zien wat deze huisvesting voor deze mensen betekent. Het zijn doorgaans zeer goede projecten. Laten we niet veralgemenen, laten we op het terrein kijken wat er werd gerealiseerd.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik ben uiteraard enthousiast om in te gaan op uw voorstel, maar ik heb vastgesteld dat u niet meer aanwezig was tijdens de voorstelling van de Leuvense studie.

Ze hebben vijftien projecten geselecteerd die bestaan uit 700 huurwoningen en hebben dan een evaluatie uitgevoerd op basis van een reeks criteria met betrekking tot het concept van het project en de woningen, de kwaliteit van de individuele woningen en de inpassing van het project in de woonomgeving. Ze kwamen tot een verbazingwekkend resultaat. De prijs-kwaliteitverhouding scoorde zwak tot zeer zwak in zeven van de vijftien onderzochte projecten, en slechts 1 project scoort zeer goed. Dat is een negatieve evaluatie, waarbij ik een aantal kritieken die deze mensen hebben geopperd, naar voren wil schuiven.

De uitvoering en de uitrusting van de huizen stemt dikwijls niet overeen met de plannen. Er is dus geen of onvoldoende controle op de uitgevoerde werken. De afgebakende leefruimtes zijn veel te klein voor het aantal bewoners en er is onvoldoende aandacht besteed aan de buitenruimte. Het totaal gebrek aan stedenbouwkundige visie valt onmiddellijk op. Projecten worden zonder enige samenhang met de buurt neergepoot. Opvallend ook is dat de architecturale kwaliteit doorgaans zeer slecht is.

Minister Leo Peeters : Mevrouw Dua, laten we alles benaderen met enige realiteitszin. U verwijst naar een aantal projecten waarvan de omgevingswerken nog niet voltooid zijn. U weet dat we een beroep doen op artikel 80 om die omgevingswerken uit te voeren. In de meeste dossiers zijn ze nog niet uitgevoerd en kan men er zodoende ook geen studie over maken.

U verwijst naar het feit dat er kleinere wooneenheden worden gebouwd. Het is een algemeen verschijnsel dat er meer éénoudergezinnen zijn en dat er dus meer in die zin aangepaste woningen worden gebouwd. Dat was een zeer bewuste keuze van het beleid. De wetenschapsmensen hebben geen rekening gehouden met die beleidskeuze en het algemeen kader dat door het beleid is aangegeven.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, die argumenten kwamen ook allemaal ter sprake in de commissievergadering. Ik ga daar niet verder op in, maar de onderzoekers hebben al deze argumenten op een vrij gefundeerde manier weerlegd. Ik denk dat we inderdaad op het terrein eens moeten kijken wat ervan waar is. Een positief element is dat er een substantiële verhoging waar te nemen is in het aanbod van sociale woningen. Maar blijkbaar voldoen deze woningen niet aan de verwachtingen en bieden ze niet het noodzakelijke wooncomfort. Zeker op het vlak van stedenbouwkundige inpassing zijn er fouten begaan. Het is belangrijk daar conclusies uit te trekken voor de toekomst.

Als repliek op deze kritieken heeft men het meer en meer over de zogenaamde sociale mix die men moet nastreven. Het is inderdaad duidelijk dat in deze projecten de basis wordt gelegd voor de tweede generatie getto's in de toekomst. Ik heb onmiskenbaar gehoord van zowel de CVP als de huisvestingsmaatschappij dat men deze sociale mix alleen maar kan bekomen door het optrekken van de inkomensgrens. Impliciet betekent dit een selectief weigeren van ongewensten zoals migranten, armen, werklozen, enzovoort. Dit zal het gevolg zijn van de keuze die men maakt ten voordele van hogere inkomens, tenzij men de kredieten substantieel zou verhogen, wat niet het geval zal zijn.

De achterliggende idee, vrees ik, is dat daardoor de sociale huisvestingsmaatschappijen meer kans maken om zelfbedruipend te zijn, vermits ze bij rijkere huurders minder moeten bijpassen in de huurprijs. De vraag is maar of dat een goede oplossing is. Ik haal een studie aan van uw eigen administratie. Hieruit blijkt dat nu al 53 percent van de Vlaamse huishoudens die geen woning bezitten,

een inkomen heeft dat lager ligt dan de wettelijk toegelaten grens. Dus de helft van de Vlaamse gezinnen zonder eigen woning komt nu al theoretisch in aanmerking voor een sociale huurwoning. Als men tegemoet zou willen komen aan deze theoretische vraag, zouden er 227.000 nieuwe wooneenheden bij moeten komen in de sector van de sociale huisvesting.

Wat zou er gebeuren als men die inkomensgrens nog eens zou verhogen? Nu al blijkt dat een groot deel van de mensen die er echt één nodig hebben nooit aan een sociale woning raken en dat bovendien 24.000 gezinnen een sociale huurwoning betrekken terwijl hun inkomen hoger is dan de wettelijke maximumgrens. Dit betekent dat nu al de beoogde doelgroep niet optimaal wordt bereikt. Een verhoging van de inkomensgrens zal een verschuiving naar een beter gesitueerd doelpubliek, dat eigenlijk niet thuishoort in de sociale huisvesting, alleen maar versterken.

Een grotere sociale mix, waar ook wij voorstander van zijn, kan ons inziens alleen maar worden bereikt door gebruik te maken van totaal andere concepten. Niet door grootschalige projecten neer te poten in buurten, maar door bijvoorbeeld in een bepaalde stad verspreid over de diverse wijken individuele huizen op te kopen, te renoveren en te verhuren als sociale huurwoningen.

Op die manier ontstaat automatisch de beoogde sociale mix. Uit een discussie met de directeur van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij bleek dat hij daartoe niet bereid was. Projecten met minimum 25 wooneenheden zijn financieel het meest interessant. Ik ben dus, na wat we vorige week in de commissie van de verantwoordelijken hebben gehoord, vrij pessimistisch gestemd. Ik heb de indruk dat men erg beperkte doelstellingen nastreeft. Het is dan ook de hoogste tijd dat de sociale huisvestingsmaatschappijen hun opties en vooral hun manier van optreden evalueren. Ze moeten zich scharen achter een vernieuwd beleid, gestoeld op inbreiding, kleinschaligheid en kwaliteit.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik wil iets inbrengen over de problematiek van de sociale mix. U zegt dat de CVP enkel de idee van de inkomensgrenzen suggereert. Ik ontken dat. Ook de projecten met betrekking tot de koop- en huursector tonen aan dat er bijkomende elementen worden voorgesteld om de sociale mix waar te maken. Koop- en huurwoningen in kleinschalige projecten zijn een van de middelen om die sociale mix tot stand te brengen.

Heeren

U sprak over de inkomensgrenzen. Naar aanleiding van een interpellatie hebben we daarover een hele discussie gevoerd. De praktijk wijst uit dat vele maatschappijen, die vandaag wettelijk niet de mogelijkheid hebben om tussen kandidaten te kiezen, dat in de praktijk wel proberen. Het is de wet die dat niet toestaat. Dat is een van de zaken die aan de orde zijn gekomen. Het is dus niet zo dat we de sociale mix uitsluitend willen bewerkstelligen door de verhoging van de inkomensgrenzen.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb in elk geval vastgesteld dat de heer Decaluwé toch duidelijk die gedachtegang heeft verdedigd. Wellicht is dit ingegeven door de functie die hij bekleedt binnen de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Hij gaf er een duidelijk signaal, dat uit de CVP-hoek kwam. Ik heb dat goed begrepen.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Men zal om de sociale mix te realiseren een mengvorm, waarbij naast de huursector ook koopwoningen worden ingeschakeld, moeten ontwikkelen. Daarbij moet men kiezen voor vrij kleinschalige projecten. Die richtlijnen zijn aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij doorgegeven. Het is duidelijk dat die moet worden uitgevoerd. Voor de grootste steden – Antwerpen, Gent en Mechelen – hebben we met alle huisvestings- en koopmaatschappijen om de tafel gezeten. We hebben geprobeerd om ons beleid en optreden op elkaar af te stemmen. We kiezen voor die kleinschalige projecten die in combinatie met de SIF-convenanten als hefboom kunnen fungeren in een bepaalde buurt of wijk. Dat is een bewuste keuze. U zei dat de doelgroep niet wordt bereikt, maar het onderzoek heeft precies het tegenovergestelde aangetoond. Ik kan dat illustreren aan de hand van het voorbeeld van Domus Flandria. We kennen aan meer dan 80 percent van de huurders de maximale huursubsidie toe. Dat is een ondubbelzinnig bewijs van het feit dat we de doelgroep wel degelijk bereiken.

Mevrouw Vera Dua : Wat me vooral verontrust, is het antwoord van de directeur van de VHM. Hij zag het denkkader van de renovatie van woonwoningen in diverse buurten van de stad duidelijk niet zitten. Hij vond dat veel te ingewikkeld. Hij blijft zweren bij projecten die minimaal 25 wooneen-

den vooropstellen. Dat is vanuit financieel oogpunt de interessantste oplossing.

Minister Leo Peeters : Daarbij kan men toch een perfecte combinatie van huurwoningen en koopwoningen uitbouwen ? Zo kan men meer dan het beoogde aantal van 25 huurwoningen bereiken. Dan zitten daar immers ook een aantal koopwoningen tussen. Dat moet het uitgangspunt zijn voor nieuwe projecten.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, de waarheid heeft ook rechten. Zou het niet goed zijn om eens de inventaris op te vragen ? In vele gemeenten en steden is het door u gevraagde al van kracht. Op dat ogenblik is men dankbaar dat het beoogde doel wordt bereikt. Waarmee ik wil zeggen dat er op dat vlak positieve dingen zijn gebeurd : de bewijzen zijn er. Het zou misschien goed zijn aan de door u geciteerde verantwoordelijke te vragen of hij de hele inventaris en de bevindingen van de plaatselijke besturen en bouwmaatschappijen eens zelf wil opvragen. Ik denk dat hij in dat geval een andere taal zal moeten spreken.

Mevrouw Vera Dua : Mevrouw De Maght, wellicht is het zo dat een aantal projecten wél vrij goed zijn. Ik stel echter vast dat bijvoorbeeld een project in Antwerpen met honderd eenheden aan huurwoningen een toekomstig getto vormt.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik wil hier zeker niet verdedigen wat ik niet moet verdedigen, maar als men het op een bepaald ogenblik over de verantwoordelijkheid en de autonomie van een gemeentebestuur heeft, dan moet men dat ook op andere vlakken doen. Collega's van mij die over ervaring terzake beschikken, vertellen me dat men in een stad soms niet gemakkelijk zijn verantwoordelijkheid opneemt op het vlak van de stedenbouw. Als een stadsbestuur een advies verstrekt dat er op neer komt dat een project te groot is, dan denk ik dat daar rekening mee wordt gehouden. Ook daarover moet een stadsbestuur dat de zaken ernstig opneemt, zich uitspreken.

Mevrouw Vera Dua : Mevrouw de Maght, u kent de praktijken ook. Wie zetelt er in de lokale huisvestingsmaatschappijen ? Meestal mensen van de gemeenteraad. In die zin liggen de verantwoordelijkheden zeer dicht bij elkaar.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Dan zou ik zeggen dat het enorm verkeerd loopt in Antwerpen.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik hoop in elk geval dat u het beleid van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij zult kunnen bijsturen in de richting van inbreiding, kleinschaligheid en kwaliteit. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en heren ministers, dames en heren. De bespreking van de begroting voor huisvesting was de gelegenheid bij uitstek om een heel interessante discussie te voeren. Vele vragen werden gesteld en er werd grondig gedebatteerd. Bepaalde elementen zijn hier al aan de orde gekomen. Toch wil ik verwijzen naar het bijzonder rijk gedocumenteerde verslag van mevrouw Heeren, dat een antwoord biedt op vele vragen en eveneens het gevoerde en nog te voeren beleid duidelijk illustreert. Zeer grote wijzigingen zijn er in de begroting niet onmiddellijk te merken. Het beleid van de voorbije jaren wordt grotendeels voortgezet. De kleine wijzigingen die er toch zijn, wijzen eerder op een licht bijsturen van het beleid dan op het inslaan van een nieuwe weg.

Bij één bepaald punt heeft onze fractie wel ernstige bedenkingen, namelijk de aanwending van middelen afkomstig van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij voor de renovatie van scholen. Naar de manier waarop deze transactie tot stand is gekomen, hebben we nog steeds het raden. Ik hoop dat er wat dat betreft duidelijkheid zal worden geschapen. Zou die handel geïnspireerd kunnen zijn door diegenen die overal uitbazuinen dat de VHM over een berg geld beschikt, waarmee men niets doet en dat men dus zomaar voor allerlei dingen zou kunnen gebruiken ? Daarbij wil ik wijzen op de toch wel zeer ongelukkige uitspraken die de minister van Onderwijs terzake meende te moeten doen. Dat sommige schoolgebouwen dringend aan onderhoud en grondige renovatie toe zijn, zullen we niet ontkennen. Dat daartoe middelen uit de sector van de huisvesting moeten worden aangewend, blijft bij ons enorm veel vragen oproepen. Dat ik wat dat betreft niet alleen sta, wordt duidelijk bewezen door de eenparige beslissing van onze commissie om terzake een brief te richten aan de commissie voor Financiën en Begroting van dit parlement. In hoeverre is onderzocht of die middelen niet elders konden worden gehaald ? Welke zijn de effecten van die operatie op het normale investeringsprogramma van de VHM ? Het zijn

vragen waarop tot nu toe geen eenduidig en duidelijk antwoord werd gegeven. Het enige dat ik dien-aangaande vaststel, is dat men de indruk wekte dat er bij de VHM middelen voorhanden zijn die niet worden gebruikt. Dat is ten zeerste te betreuren. Mijnheer de minister, mag ik dan ook vragen dat, als de minister van Onderwijs in de toekomst geld nodig heeft, hij zich zou wenden tot de minister die de begroting beheert ? U moet zoeken binnen de algemene middelen en niet meer in de sector van de huisvesting. Is het dan toch waar dat er afspraken zouden zijn gemaakt om in eenzelfde scenario te voorzien voor de volgende jaren ? Als dit klopt, dan verklaar ik aan de Vlaamse regering dat de commissie dit een halt zal toeroepen.

We hebben ons er inderdaad toe verbonden een inbreidingsbeleid te voeren.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Voorzitter, Ik heb echt niet goed begrepen wat de heer Olivier daarnet bedoelde. Ik kreeg de indruk dat u zich onrechtstreeks – ik bemoei me natuurlijk niet met uw huishouden – tot minister Demeester richtte. Ik had de indruk dat u dat niet direct durfde.

De heer Marc Olivier : Uiteindelijk is dat inderdaad zo. We hebben ons ertoe verbonden een inbreidingsbeleid te voeren, de stads- en dorpskernen opnieuw bewoonbaar te maken, meer aandacht te besteden aan sanering en renovatie, naar oplossingen te zoeken voor de grote steden. Dat is duidelijk genoeg gebleken bij de beslissing om een bedrag van 9 miljard frank in te schrijven voor onder meer renovatie en sanering. Iedereen is er immers van overtuigd dat de noden zeer groot zijn, zowel binnen de huisvestingssector zelf als in het kader van het stedelijk beleid. Wil men enig zichtbaar resultaat boeken, dan zullen daar ook de nodige middelen voor moeten worden uitgetrokken.

Ik richt me nu in het bijzonder tot de minister. Een ander nijpend probleem is de voorwaarde van het bezit wanneer woningen toegewezen worden. Alhoewel wat deze voorwaarde betreft, terecht streng wordt opgetreden, zou het toch mogelijk moeten zijn uitzonderingen toe te staan. Denk bijvoorbeeld aan het geval van een bejaard echtpaar dat zijn te groot geworden huis wenst te verkopen om die middelen te herinvesteren in een sociaal appartement of woning. Misschien zou in het kader van de sociale huisvesting de verlaten woning ter beschikking kunnen worden gesteld van een erken-

Olivier

de vennootschap ter realisatie van één of ander initiatief binnen de sector van de sociale huisvesting.

Mijnheer de minister, zoals ik al eerder zei, kent de begroting geen grote wijzigingen. Het beschikbare budget blijft grotendeels hetzelfde. Wat de jongste jaren wel opvalt, is het toenemend aantal betrokkenen dat zich op het domein van de sociale huisvesting meent te moeten manifesteren : gemeenten, OCMW's en intercommunales. Dat is zeker niet de taak van de gemeente en anderen die van dezelfde koek moeten eten. Het komt uiteindelijk hierop neer dat de maatschappijen die zich inzetten voor de echte sociale huisvesting, het met steeds minder moeten doen.

Ter illustratie kan daarvoor worden verwezen naar de middelen opgenomen in artikel 80. Die middelen zijn bestemd voor infrastructuurwerken. Indien de voor die begrotingspost bestemde middelen de voorbije jaren in dezelfde mate zouden zijn gestegen als het aantal initiatiefnemers dat er een beroep op kan doen, dan zou huisvesting ongetwijfeld een sterke klimmer zijn in de begroting. We moeten echter vaststellen dat dit niet altijd het geval is.

Ik wil er dan ook voor pleiten, mijnheer de minister, om het voor eens en voor altijd en voor iedereen duidelijk te maken : sociale huisvesting is in de eerste plaats een taak voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en voor haar erkende vennootschappen. Die instellingen zijn ervoor opgericht. Ze hebben de nodige kennis en ze kennen het veld waarin ze actief zijn.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Olivier, ik wil u even zeggen dat precies voor artikel 80 er een verhoging van het budget is vooropgesteld. Ik denk dat deze begrotingspost dit jaar met 55 miljoen frank is opgetrokken, nadat een herschikking werd doorgevoerd omwille van de nieuwe procedures.

De heer Marc Olivier : Mijnheer de minister, dat is inderdaad zo. Verleden jaar is er echter 750 miljoen frank afgeroomd. Door de uitbreiding van het werkingsveld van artikel 80 naar alle soorten van instellingen zult u de facto de rekening gepresenteerd krijgen.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Olivier, laten we toch eerlijk zijn. De middelen uit artikel 80 zijn de voorbije jaren sterk verhoogd omdat er de speciale inspanning Domus Flandria is geweest. Al die projecten en de omgevingswerken vergden subsidië-

ring. Er was gedurende jaren een verhoging en dit jaar bedroeg deze 55 miljoen frank.

De heer Marc Olivier : Dat is juist.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Olivier, ik ben het er hoege-naamd niet mee eens dat huisvesting de enige aan gelegenheid is die door andere instanties kan worden ingevuld, want u beweert dat alleen de bouwmaatschappijen echte sociale huisvesting kunnen verzorgen. Als op bepaalde plaatsen de gemeenten en de OCMW's niet hadden ingestaan voor echte sociale projectontwikkeling, dan zouden op vele plaatsen krot en compagnie heer en meester gebleven zijn.

De heer Marc Olivier : Ik heb niet gezegd dat de gemeenten daarin geen rol moeten spelen, maar de huisvestingsmaatschappij en erkende vennootschappen primeren hier. Pas als deze in gebreke blijven, kunnen anderen het terrein betreden.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Zo hebt u het daarnet niet gesteld.

De heer Marc Olivier : Ik was zo ver nog niet gekomen. U onderbreekt me altijd zonder te weten waarover het gaat.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik had al lang begrepen waar u op aanstuurde. Me dunkt moet ook u beleefd blijven. Ik dacht dat ik over die sector evenzeer mijn mening mag uiten als u. (*Rumoer. Gelach*)

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik stel mijn vraag beleefd. Uw zin over de gemeenten en intercommunales interesseert me. U weet dat mij dat fascineert. Wat is uw argumentatie om te zeggen dat wij ons daar beter niet mee bezighouden ?

De heer Marc Olivier : Het is niet het werk van de gemeenten, OCMW's en intercommunales. Zij kunnen op alle mogelijke vlakken ondersteunend uit de hoek komen, maar moeten niet zelf het initiatief nemen om gronden te kopen en aan huisvesting te doen.

De heer Jos Geysels : Is dat de mening van uw fractie ? Dit is geen polemische maar wel een informatieve vraag.

De heer Marc Olivier : U stelt een vraag en ik antwoord daarop vanuit een persoonlijk standpunt.

Olivier

We kunnen daarover discussiëren op andere ogenblikken.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Ik wil graag even reageren op een vraag van de heer Olivier. De kredieten van artikel 80 zijn van ongeveer 700 miljoen frank naar zowat 1,4 miljard frank gegaan. U vroeg de cijfers maar ik ken ze niet van buiten. Het is duidelijk dat ten gevolge van het Domus Flandria-project er een enorme stijging is teweeggebracht en dat bedrag blijft behouden. Er worden meer middelen besteed.

De heer Marc Olivier : Mevrouw de minister, we zullen hier verder geen polemieken voeren. Ik wil samen met u de cijfers controleren. Wat vorig jaar is gebeurd en wat nu ontbreekt in de sector, kunnen we even vergelijken. Op die manier zou het resultaat duidelijk worden.

Er zijn uiteraard nog tal van aspecten. Ik wil de tijd van onze collega's niet in beslag nemen. Mijnheer de minister, u legt binnenkort nog een ontwerp van Vlaamse wooncode ter bespreking aan het parlement voor. Ongetwijfeld zullen we bij die gelegenheid de kans krijgen om het globale domein van de huisvesting aan een grondige bespreking te onderwerpen.

De voorzitter : De vergadering wordt gedurende een uur geschorst.

– *De vergadering wordt geschorst om 18.38 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 19.35 uur.*

Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het derde deel van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997.

De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, dames en heren, mijn betoog handelt over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De huidige beleidsvoering zou men op het eerste gezicht als een trendbreuk kunnen ervaren. Al te vaak is in het verleden te lichtzinnig met de beschikbare ruimte omge-

sprongen. De gevolgen zijn bekend. Veelal zijn deze factoren het gevolg geweest van een ondoordacht beleid, in sommige gevallen van een gebrek aan beleid, in combinatie met een beleidsinstrumentarium dat op lange termijn ontoereikend of voorbijgestreefd is gebleken.

In die zin is het huidige beleid een trendbreuk. Er wordt over ruimtelijke ordening nagedacht. Men maakt gebruik van de theoretische beleidsinstrumenten die heel wat garanties opleveren voor oplossingen op lange termijn. Deze droom is echter maar een kort leven beschoren. Daar waar het theoretische model van de structuurplanning wordt beschouwd als een efficiënt en effectief beleidsproces, herleidt de Vlaamse regering dit tot een banale stedenbouwkundige procedure, volledig in de lijn van de bestaande planprocedures.

Met andere woorden, men vervalt in de oude ziekte. Men trekt via het decreet op de ruimtelijke planning een strak keurslijf aan met alle gevolgen van dien. Daarbij rijst in de eerste fase van deze strakke procedure onmiddellijk de vraag : is de zeer dure promotiecampagne met een kostprijs van 137 miljoen frank werkelijk nodig ? In de RSZ vindt zelfs een kat haar jongen niet terug, en nog erger : de burger wordt in de waan gelaten dat hij democratische inspraak heeft. Naar aanleiding van diverse uiteenzettingen betreffende het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen keerden telkens dezelfde opmerkingen terug, zelfs van uw eigen ambtenaren, mijnheer de minister. De grote en tot vandaag onbeantwoorde vraag is : hoe zal het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zich in de praktijk manifesteren ? Hierbij stelt de VLD de rechtszekerheid van de burger voorop, voor wie het uitermate belangrijk is te weten waaraan zich te houden.

De stelling dat het structuurplan weliswaar bindend is voor de overheid maar niet voor de burger, is een schoolvoorbeeld van juridische nonsens en van hoe onzekere toestanden worden geschapen. Het ene is uiteraard gekoppeld aan het andere : wat bindend is voor de overheid is evenzeer bindend voor de burger. Hoe zou het ook anders kunnen ?

Deze gefundeerde kritiek kan ondergraven worden door het nieuw decreet op de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te laten aansluiten. Maar alles laat uitschijnen dat het zeker 1998 wordt vooraleer dit sleuteldecreet kan worden goedgekeurd. Met andere woorden, we hebben een heel lange periode van rechtsonzekerheid voor de boeg. Bovendien

Lachaert

moeten de rechten van de eigenaar en de gebruiker beschermd blijven. De natuur en de open ruimte verdienen meer dan ooit alle respect en aandacht. Ten onder gaan aan een groen droombeeld is nog wat anders. Zeker als de overheid de financiële consequenties ervan niet wil of niet kan dragen. Hierbij is het een interessante werkhypothese om het voorontwerp van decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu naast het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te leggen. Zo is mij tot op heden niet duidelijk waar de oppervlakte van 150.000 hectare natuurweringsgebied, zoals vermeld in het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen terug te vinden is. Is dit in het landbouwgebied van 750.000 hectare ? Is dit in een ander gebied ? In ieder geval, mijn optelsom van de gewenste ruimtelijke invulling kan ik niet terugvinden. Graag had ik hierover enige verduidelijking. Een eenvoudige en degelijke planschaderegeling is een absolute noodzaak en mag niet via allerlei spitsvondigheden worden ontweken.

Bovendien zullen de lagere overheden, provincies en vooral steden en gemeenten, de nodige aandacht en waakzaamheid aan de dag moeten leggen. Bij deze planningsprocedure zitten er immers enkele serieuze adders onder het gras : de financiële gevolgen van de planschade worden door het Vlaams Gewest stommelings naar steden en gemeenten doorgeschoven.

Het Vlaams Gewest zal immers behoedzaam via de herziening van de gewestplannen en eventueel de verordeningen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in concreto vertalen. De lagere overheden zullen even behoedzaam zijn in de aanwending van de algemene en bijzondere plannen van aanleg.

De concretisering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dient ondernemingsvriendelijk te zijn, niet alleen voor de stedenbouwkundige zoning maar ook voor de afwikkeling van de vergunningsprocedure. Dit laatste probleempunt zal zich in het bijzonder bij de totstandkoming van het decreet op de ruimtelijke ordening stellen. De voorziene 500 hectare voor de uitbreiding van de historisch aanwezige bedrijven in de niet daartoe voorziene zones en de ontwikkeling van een ambachtelijke zone buiten de 153 economische knooppunten blijft hoe dan ook een duister punt. Ik drong er vroeger al op aan een inventaris van de

zonevreemde bedrijven aan te leggen opdat men een gefundeerde raming van de behoeften op tien jaar zou kunnen opmaken. Het is immers de bedoeling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een visie te geven op tien jaar, van 1997 tot 2007. Vooralsnog bleef dit echter bij roepen in de woestijn.

De VLD blijft ervan overtuigd dat deze manier van werken van de Vlaamse regering niet de juiste is. Het ruimtelijk ordeningsbeleid moet inderdaad niet alleen van bovenaf worden opgelegd, maar in samenspraak met het gemeentelijke en provinciale niveau worden uitgestippeld en gerealiseerd. Dat moet des te meer aangezien al een aantal uitgewerkte initiatieven tot stand kwamen. Ik verwijs naar het provinciaal structuurplan van West-Vlaanderen, en ook van Oost-Vlaanderen. Dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is opgesteld door twee professoren, de heren Albrecht en Vermeersch. Het kost nu 182 miljoen frank. Het heeft vier jaar werk gevegd, maar brengt uitsluitend een theoretische benadering van het ruimtelijk probleem in Vlaanderen. Bovendien is zelfs dit ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet vrij van enige politieke lobbying, onder meer bij de aanduiding van de economische knooppunten. Sommige daarvan zijn totaal onverklaarbaar vanuit een goed ruimtelijk ordeningsstandpunt. Ik zal u maar zedig de voorbeelden besparen, want ik weet dat u die wellicht ook kent. Dit voorspelt weinig goeds voor onder meer de afbakening van de stedelijke gebieden en de implementatie van de natuurverwevingsgebieden.

De Vlaamse regering kan bij de uiteindelijke goedkeuring van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet aan deze kritiek voorbijgaan. Ik lever nu al kritiek, want het Vlaams Parlement zal ook in deze planningsprocedure achter de feiten moeten aanlopen. Anders mist Vlaanderen een historische kans in een beleidsdomein dat uiterst gevoelig ligt bij iedereen en waarbij men minstens uit de fouten van het verleden kan leren.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Lachaert, in de eerste plaats zou ik u willen danken voor de constructieve algemene beoordeling in uw aanhef. In verband met de campagne citeert u een som. Die som behelst niet alleen de campagne voor de bekendmaking en de sensibilisering. Er zitten bijvoorbeeld ook de studieopdrachten in vervat die worden uitbesteed voor de verfijning van bepaalde inhoudelijke elementen. Ik denk dan onder andere

Baldewijns

aan de afbakening van stedelijke gebieden. Wat de rechtsonzekerheid betreft, kan ik u volgen, in die zin dat het decreet stedenbouw en ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk moet aansluiten bij de definitieve bestemming van het Structuurplan Vlaanderen. Dat is onze intentie.

Wat de verwevingsgebieden aangaat, moet worden aangestipt dat de basisbestemming dezelfde blijft. We krijgen allicht een spreiding over diverse sectoren. Het verwevingsgebied met een nieuw accent op natuur zal terug te vinden zijn, deels als agrarisch gebied, deels als andersoortig gebied.

De problematiek planschade-planbaten is ons overbekend. De administratie heeft terzake een opdracht gekregen en werkt daaraan. Ik ben er mij van bewust dat dit een zeer moeilijke aangelegenheid wordt. Het zal vernieuwend zijn een systeem planbaten te kunnen uitwerken, rekening houdend met de betrokkenheid en positionering van onze steden en gemeenten.

In verband met de zonevreemde gebouwen, namelijk de woningen, werken we op dit moment aan een omzendbrief om duidelijkheid te verschaffen over mogelijke interpretaties van elementen zoals verbouwing. Voor de zonevreemde bedrijven moeten we op zeer korte termijn de toelichting bij de koninklijke besluit-inrichting op de gewestplannen bijsturen. We moeten werk maken van een omzendbrief die aanspoort om sectorale BPA's uit te voeren. Ik wil ook hier benadrukken dat de inventarisatie van de situatie zeker een van de belangrijke voorafgaandelijke spilgegevens is.

Over de economische knooppunten wordt vaak gediscussieerd. We hebben ons daarvoor gebaseerd op een studie die van vroeger dateert, maar geactualiseerd is in het kader van de opdracht van de plangroep. De basiscriteria zijn de reikwijdte en de zorgverstrekking van bepaalde centra. Wat de stedelijke en economische gebieden betreft, hebben we de economische knooppunten laten bepalen door de aanwezigheid – of de mogelijke aanwezigheid – van enige economische bedrijvigheid.

Verder ben ik het met u eens, mijnheer Lachaert, dat de samenspraak tussen gemeenten, steden en gewesten van vitaal belang is.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Ik heb een praktische opmerking in verband met de natuurverwevingsge-

bieden. Uw rekening klopt niet. Als men het GEN en het GENO samenvoegt, komt men aan 125.000 hectare. Dat staat in uw Ruimtelijk Structuurplan. Daarnaast heeft men nog de natuurverwevingsgebieden die 150.000 hectare beslaan. Die 150.000 hectare van het voorontwerp van decreet Natuurlijk milieu en Natuurbehoud is bij u niet terug te vinden. Het kan niet in de groene gebieden gelegen zijn.

Minister Eddy Baldewijns : De aangeduide GEN- en GENO-gebieden houden ook een vork in van 25.000 hectare, waarmee u ook rekening moet houden. We zullen dit evenwel bekijken.

De voorzitter : De heer Kenzeler heeft het woord.

De heer André Kenzeler (*Op de tribune*) : De begroting is altijd een gelegenheid bij uitstek om een evaluatie te maken van de concrete invulling van het regeerprogramma van het voorbije jaar, en om beschouwingen te formuleren bij de beleidsintenties van de regering voor het volgende begrotingsjaar. Binnen de mij toegemeten tijd tracht ik één thema uit de bevoegdheidssfeer van minister Leo Peeters te belichten, namelijk het thema Huisvesting. Wanneer ik er het regeerprogramma over Huisvesting op nasla, springen een aantal actiepunten in het oog.

Ten eerste, er is het creëren van budgettaire ruimte om tot tastbare resultaten te komen inzake de stedelijke problematiek en een globaal ruimtelijk beleid met als centraal principe inbreiding.

Daarnaast zijn er kordaat middelen vrijgemaakt tegen leegstand, verkrotting en sociale verdringing, waarbij de opbrengst van de strijd tegen leegstand voor een belangrijk deel naar het SIF, het Sociaal Impulsfonds, gaat.

De minister heeft een nieuwe dynamiek gegeven aan de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen terwijl de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij zich vooral richt op renovatie van sociale woningen, meer bepaald naar kwaliteitsverbetering van het woonpatrimonium. Er werd een nieuwe Vlaamse wooncode opgesteld, met als voornaamste doelstellingen : vereenvoudiging van de procedure, het kaderen in een ruimtelijk beleid, evenwicht van huur- en eigendomssector en het uniformiseren van leningsvoorwaarden.

Met veel genoegen stel ik vast dat er het voorbije jaar hard werd gewerkt aan de belangrijkste punten van het regeerprogramma met betrekking tot huisvesting. Meer bepaald de maatregelen tegen

Kenzeler

leegstand, de ontwikkeling van een nieuwe dynamiek in de sociale huisvesting, de kwaliteitsverbetering en de Vlaamse wooncode bewijzen de concrete invulling ervan.

Wanneer ik een eerste analyse maak van de begroting 1997, dan stel ik in de eerste plaats de continuïteit in het beleid vast : bestaande programma's worden voortgezet en afgewerkt, zodat ook de kentering in het huisvestingsbeleid van de jongste jaren kan worden doorgezet.

In deze begroting herken ik de prioriteit van het recht op wonen voor huishoudens met de minste maatschappelijke kansen, terwijl blijvende aandacht wordt besteed aan de kwaliteitsverbetering van het bestaande woning- en woonomgevingsaanbod en er gestreefd wordt naar een grotere efficiëntie van het Vlaamse woonbeleid. Deze begroting legt bovendien in vergelijking met de vorige begroting een aantal andere accenten. Zo wordt het krediet met betrekking tot de huursubsidies aanzienlijk verhoogd – van 113,8 miljoen frank naar 180 miljoen frank -, en er wordt opnieuw een inkomensverliesverzekering in gebruik genomen.

Alhoewel dit in de begrotingscijfers van het programma Huisvesting op zichzelf niet tot uiting komt, dient het ook vermeld dat de in 1996 gegeven aanzet met betrekking tot de heffingen op leegstand en verkrotting van gebouwen en woningen, in 1997 tot concrete resultaten zal leiden en invulling geeft aan de beleidsopties die moeten bijdragen tot verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit en de bestrijding van de kansarmoede.

Ook niet onbelangrijk is het mogelijke subsidiekaanaal ten behoeve van lagere overheden voor stadsvernieuwing. En voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij is het belangrijk te weten dat de kredieten voor de gewone investeringsprogramma's gevrijwaard worden.

Op basis van de evaluatie van het beleid van het voorbije jaar en met het oog op de beleidsvisies in de begroting voor 1997, wens ik de minister te feliciteren. Dat betekent nog niet dat hij nu op zijn lauweren kan rusten.

Mijn fractie zal de voorliggende huisvestingsbegroting dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers en collega's, tijdens de bespreking van het hoofdstuk Leefmilieu hebben we in de bevoegde commissie heel wat tijd besteed aan het kostbare element water. We beseffen dat niet alle water naar de zee stroomt. Dagelijks gebruiken of misbruiken we een niet onbelangrijk deel ervan.

Daarna doen we de laatste tijd gelukkig meer inspanningen om het vervuilde water onder een aanvaardbare vorm aan de natuur terug te geven.

Eenzijds wordt in het programmadecreet in de mogelijkheid voorzien om iedere inwoner 15 kubieke meter gratis ter beschikking te stellen, en anderzijds blijft iedere kubieke meter geloosd afvalwater onderworpen aan de afvalwaterheffing, evenwel met uitzondering van de maatschappelijk kwetsbare groepen. Wie het bestaansminimum geniet, wordt namelijk van deze heffing vrijgesteld.

We streven eens te meer naar een geïntegreerd milieubeleid en vooral naar een geïntegreerd waterbeleid. Milieudoelstellingen impliceren het zuinig omspringen met onze grondstoffen. Drinkwater is een kostbaar goed. We moeten dan ook leren om er rationeel mee om te springen. Tegelijkertijd moeten we echter iedere inwoner de garantie geven dat hij een minimum hoeveelheid aan water zal ontvangen. Het recht op drinkwater is namelijk universeel. Dit punt is opgenomen in agenda 21, het internationaal actieprogramma inzake duurzame ontwikkeling.

Met de nieuwe regeling, het gecombineerde effect van de 15 kubieke meter die men gratis ontvangt, en de heffing op de afvalwaterlozing vanaf de eerste kubieke meter, zullen een aantal kleine waterverbruikers minder betalen. Andere verbruikers zullen echter dieper in hun beurs moeten tasten. De vervuiler en de verspiller zullen betalen. We hopen dat dit een eerste aansporing zal zijn tot een rationeel waterverbruik.

Het waterverbruik en de waterverontreiniging zijn met dit systeem beter afgestemd op de persoon. In vergelijking met het vroegere systeem zullen de gezinnen die zuinig met het drinkwater omspringen er beter van worden. Zij zullen hun steentje bijdragen tot de milieuzorg. Mijnheer de minister, de wijze van waterbedeling, het streven naar een uniform waterverkoopreglement en de technische reglementering ervan, zijn belangrijke elementen die normaal in de vergadering van het Vlaams Wateroverleg moeten worden onderzocht. Op het einde van het jaar zal dat Vlaams Wateroverleg

Quintelier

echter niet langer bestaan. De opdracht van deze vergadering is nochtans niet afgerond, integendeel. We dringen dan ook aan op het verderzetten van dit overlegplatform, opdat Vlaanderen zo snel mogelijk enige uniformiteit op het vlak van de drinkwaterbedeling bereikt.

Tevens moeten we meer aandacht hebben voor het gebruik van het hemelwater. We moeten ons niet alleen behoeden voor het te snel afvoeren van de neerslag, maar er eveneens voor zorgen dat het zogenaamd overtollige regenwater kan doorsijpelen in de bodem, zodat de grondwaterlagen beter worden gevoed. Laten we niet vergeten dat we dagelijks een beroep doen op deze volwaardige grondwaterlagen. Tevens moeten we aan de land- en tuinbouwers de nodige impulsen geven om hen aan te sporen om meer regenwater op te vangen, te stockeren en te gebruiken in beregeningsinstallaties, in plaats van hiervoor kostbaar drinkwater te verspillen.

Ook in de woningbouw moeten we opnieuw het gebruik van waterputten aanmoedigen. Regenwater kan perfect als sanitair water gebruikt worden.

Wat de bescherming en de beheersing van de grondwaterlagen betreft, gaat de CVP volledig akkoord met het invoeren van heffingen op grondwaterwinnings. Het is evenwel wenselijk een beter inzicht te verwerven in de verschillende vormen van bestaande grondwaterwinnings, en vooral in hun invloed op het grondwaterpeil en de grondwatervoering.

In verband met de heffingen op grondwaterverontreiniging, wachten we op de resultaten van een diepgaander onderzoek, dat door de minister voor medio 1997 is aangekondigd. Op dat moment zullen we tot een definitieve regeling komen. Op grond van het huidige rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij zijn zowel de SERV als de Minaraad tot de conclusie gekomen dat de bestaande VMM-studie een onvoldoende basis biedt om nu reeds diepgaande conclusies te trekken. Belangrijk is wel dat de oppervlaktewatervervuilers die niet zijn aangesloten op het waterleidingnet, en een eigen waterwinning hebben, nu ook aan deze heffing worden onderworpen. De lat wordt hier terecht gelijk gelegd.

Mijnheer de minister, voor afgelegen woningen en huizengroepen die niet of zeer moeilijk op het rioeringsnet kunnen worden aangesloten, moeten inderdaad impulsen tot zelfzuivering worden gege-

ven. Degenen die de inspanning leveren om een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie te bouwen, moeten worden beloond met een halvering van het heffingtarief. Voor deze minizuiveringsinstallaties moeten evenwel zo snel mogelijk technische normen worden uitgewerkt en ter beschikking gesteld van de particuliere bouwers.

In de afvalsector hebben we een eerste keerpunt achter de rug. Er is nog wel een toename van de totale hoeveelheid afvalstoffen, maar het percentage dat daarvan wordt gestort, wordt wel kleiner. Het percentage dat selectief wordt opgehaald en verwerkt, wordt steeds groter. Ik ben dus zeker hoopvol gestemd.

In de commissie heeft de minister duidelijk gezegd dat het zijn bedoeling is om vanaf medio 1998 een stortverbod van huisvuil op te leggen. Met de huidige heffingstarieven zal de druk naar meer voorkoming van afval nog sterker worden. Dit is dan de volgende uitdaging. Het enorme volume dat we nu nog steeds naar stortplaatsen, verbrandingsovens of recyclagebedrijven brengen, moet worden verminderd. De gemeenten moeten in dit verband nog meer worden geïnformeerd en ondersteund. De gemeente Dilbeek wordt tegenwoordig vaak als voorbeeldgemeente geciteerd. Het is nodig dat de daar getrokken conclusies worden meegedeeld aan andere gemeenten, zodat ze kunnen leren uit de ervaringen in Dilbeek.

Het verheugt ons dat de minister nieuwe instrumenten wil aanwenden in de strijd tegen de afvalberg.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik heb een vraag voor de heer Quintelier, die terecht een pleidooi houdt voor een versnelde preventieve aanpak. Heeft hij enkele suggesties voor de Vlaamse overheid om hier op een snellere en creatievere manier te reageren ?

De heer Leonard Quintelier : Ik wilde dit bewaren voor het slot van mijn betoog, maar ik wil dit punt nu al wel even aanraken. We moeten al in de scholen proberen duidelijk te maken dat ons aankoopgedrag en de keuzes voor bepaalde producten moet veranderen.

De heer Jos Geysels : Neen, dat is sensibiliseren. Ik vroeg iets anders : hoe kan de overheid een vermindering van afval organiseren ? Ik vraag echter naar de preventieve aanpak. Kunt u daar een aantal voorbeelden van opsommen ? Waaraan had u

Geysels

gedacht ? Het woord preventie komt voor in alle communiqués, maar als het erop aankomt tot preventieve daden over te gaan, dan wordt het moeilijk.

Zo kunnen we, bijvoorbeeld, denken aan een productpolitiek. Men kan de mensen vragen om product x of y minder te kopen. De overheid kan de aankoop van bepaalde producten verbieden of ontmoedigen. Is dat uw gedachtegang ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik wil me mengen in het debat, omdat ik hierbij betrokken was in de commissie waar de discussie ook gevoerd is. Ik denk niet dat u er zelf bij betrokken was. Daar heb ik immers ook deze vraag beantwoord, toen ze werd gesteld door iemand van uw eigen fractie. Wanneer men het over preventie heeft, dan heeft men het vooral over de productnormen. Daar is het Vlaams Gewest niet voor bevoegd. We hebben daarvoor een samenwerkingsakkoord tot stand gebracht met de twee andere regio's. Er is, bijvoorbeeld, een samenwerkingsakkoord inzake verpakkingsafval waarin we de preventieve aanpak uitdrukkelijk hebben opgenomen. Een genuanceerdere consensus hebben we bereikt door in het preventieve beleid te stipuleren dat het hergebruik sterker wordt beloond dan recyclage. Bij hergebruik loopt men geen enkel risico op taksen achteraf. Als men bij recyclage bepaalde percentages niet haalt, ontstaan er evenwel zulke risico's.

In het samenwerkingsakkoord over verpakkingsafval is het net zo. Bij preventie wil ik ook de hele problematiek rond selectieve ophaling onderbrengen. De ophaling van GFT is ook een manier om te voorkomen dat er achteraf waardevol afval in het circuit terechtkomt. Dat reken ik ook bij preventie. Er zijn voldoende argumenten om het op die manier aan te pakken. Ik wil nog verder gaan. De heer Quintelier verwijst naar het experiment in Dilbeek. Dat mag best als voorbeeld vermeld worden. Men heeft er ook een evaluatie laten uitvoeren, maar dat moeten we enigszins relativeren. Zelf heb ik immers ook voorgesteld dat men dat voorbeeld niet zo sterk zou accentueren, ook niet in de convenanten – en met reden. Ik ben dat achteraf nagegaan, toen de evaluatie volop bezig was. Toen bleek dat in Vlaams-Brabant alleen al 17 gemeenten het zelfs beter doen. Ik vind dat schitterend.

De heer Jos Geysels : Ik heb het niet over Dilbeek gehad.

Minister Theo Kelchtermans : Ik antwoord op de vraag. Mijnheer Quintelier stelt Dilbeek als voorbeeld. Ere wie ere toekomt : ze hebben er wel goed gewerkt. In die korte tijd zijn er in het afvalstoffenbeleid trouwens enorme stappen gezet. De dynamiek van de provincie heeft daar een grote rol in gespeeld. Maar Dilbeek wordt door 17 andere gemeenten voorafgegaan. Men moet dat ook durven zeggen. Er zijn meer gemeenten die reden hebben tot fierheid. Men zegt dat sommigen de neiging hebben om dat systeem te commercialiseren. Welnu, daar doe ik dus ook niet aan mee. Op die manier denk ik dat we dat wat moeten relativeren.

De heer Leonard Quintelier : De prestieprogramma's die door u zijn opgezet, mijnheer de minister, beantwoorden toch ook sterk aan het begrip preventie. Verder kunnen we ook denken aan het gebruik van de materialen zelf, bij het vervaardigen van bepaalde producten. Als we daar een goede keuze maken, is het best mogelijk dat we diezelfde materialen geschikt kunnen maken voor hergebruik bij een nieuw product. Dat is ook een vorm van preventie. *(Opmerkingen van minister Theo Kelchtermans)*

De heer Leonard Quintelier : De nieuwe generatie gemeentelijke milieuconvenanten doet volgend jaar zijn intrede bij de gemeentebesturen. We zijn het volledig eens met het principe, maar vragen uitdrukkelijk dat de minder uitgeruste gemeentebesturen over de nodige logistieke en technische steun kunnen beschikken om dit tot een goed einde te brengen. Laat hen ook op een volwaardige manier participeren om de doelstellingen te bereiken. Alleen door intense samenwerking tussen gemeenten, intercommunales, provincies en gewest kunnen de vooropgestelde kwaliteitsnormen voor water, bodem, lucht en natuur worden gehaald.

Het eerste convenant heeft ertoe geleid dat er bijna in alle gemeenten milieu-adviesraden zijn opgericht. De deskundigheid van de gemeentelijke milieu-ambtenaren is sterk toegenomen. Ze hebben zich gespecialiseerd. Er werd op vele plaatsen een inventaris van de gemeentelijke milieuproblemen opgesteld. Het gemeentelijk natuurbeleid, dat voordien bijna onbestaande was en vaak stiefmoederlijk werd behandeld, is in vele gemeenten in de vorm van een GNOP in kaart gebracht. Ook daar kan nog veel worden bijgestuurd. Sommige gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen zijn perfect gedetailleerd en getuigen van een visie, maar in vele andere gevallen heeft men zich

beperkt tot het laten bestuderen van een paar elementen.

Minister Theo Kelchtermans : In die zin is het toch goed te weten dat de Vlaamse regering zonet het provinciale convenant heeft goedgekeurd. De coördinatie van die gemeentelijke plannen wordt een van de grote opdrachten van de provincie. De GNOP's die daar ook een onderdeel van zijn, worden meegestuurd vanuit de provincie, als ze tenminste het convenant onderschrijven.

De heer Leonard Quintelier : We zijn verheugd dat het tweede convenant de lat hoger legt dan het eerste. We kunnen ons ook achter de nieuwe formule scharen die de gemeente meer autonomie geeft en een keuze laat maken. In het tweede convenant is een zekere flexibiliteit ingebouwd. Er is een minumpakket maar er zijn ook een aantal aanvullende opties die door de gemeente te nemen of te laten zijn. Er wordt in het tweede convenant ook in een soort van tussentijdse evaluatie voorzien om na te gaan of de overeenkomst behoorlijk werd uitgevoerd. We vinden dit heel normaal. Wie middelen krijgt om iets te doen, moet er ook voor zorgen dat dit behoorlijk gebeurt.

Ik kom bij het MAP en het bodemsaneringsdecreet. De mestbank heeft nu bijna een jaar ervaring met het MAP. Er is ondertussen heel wat goed werk geleverd door de bevoegde ambtenaren. De bereidheid van de ambtenaren en de bevoegden te velde moet worden benut om het overleg voort te zetten. We willen nu al een tussentijdse evaluatie houden om het MAP eventueel bij te sturen. De eerste verwerking van de gegevens moet niet op de lange baan geschoven worden. We moeten nu nakijken of we ons einddoel zullen halen.

Voor de uitvoering van het bodemsaneringsdecreet zijn in de afgelopen periode bijzonder belangrijke inspanningen gedaan om OVAM de nodige mankracht ter beschikking te stellen, maar de ervaring leert ons dat de uitvoering van dit decreet niet zo vlot verloopt en niet zo gemakkelijk is. Na de resultaten van de werkgroep die is opgericht, wenst de CVP-fractie het bodemsaneringsdecreet in bepaalde details bij te sturen. We hebben het afgelopen jaar uitvoerig gedebatteerd, maar moeten nog tot conclusies komen.

Ook de financiering van het milieubeleid stond het voorbije jaar veelvuldig op de agenda. We hebben ons geïnformeerd, maar moeten nog eindconclusies opstellen. Wij wensen in de toekomst te streven naar milieuheffingen met een zuiver regulerend karakter. Tegelijkertijd moet een structurele finan-

ciering van het milieubeleid van de Vlaamse regering worden uitgebouwd. Anders gesteld : wij wensen een groter gedeelte van de algemene middelen daarvoor te gebruiken.

Professor Aviel Verbruggen is ons in de commissie, bij de voorstelling van het tweede MIRA-rapport, komen vertellen dat het milieu nog lang niet proper is, maar ook dat de toestand verbetert. Naar zijn mening gebeurt dat veel te traag, maar men kan wel een verbetering vaststellen. Inzake de waterkwaliteit zijn er meer en meer waterlopen aan de betehand. Er wordt meer en meer afval verwerkt, en minder en minder afval gestort.

Dat bewijst dat de machinerie begint te werken. Die machinerie is sinds 1989 in gang gezet door de huidige minister, en verder aan de gang gehouden door – ere wie ere toekomt – de huidige voorzitter van dit parlement. De trend naar steeds meer vervuiling, die tot het begin der jaren negentig werd vastgesteld, is eindelijk omgebogen.

De vaststelling van professor Verbruggen betekent dus ook dat die machinerie verder verfijnd moet worden. Wat overbodig is, moet eruit. Wij moeten de moed hebben om te streven naar méér eenvoud. Wat moet bijgesteld worden, moet dan ook worden bijgesteld met het oog op meer performantie inzake milieubescherming. Dat is een opdracht voor de komende maanden.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : De heer Quintelier heeft een belangrijke mededeling gedaan. Die mededeling verdient het niet om tussen de mazen van het begrotingsdebat te vallen. Hij heeft twee belangrijke zaken gezegd die ons na aan het hart liggen. Hij wil heffingen regulerend maken. Dat is in tegenstelling met het huidige systeem. En ten tweede heeft hij gezegd dat dit op termijn – ik wil het dan niet over deze begroting hebben – betekent dat er meer middelen van de algemene begroting naar milieubeleid – dus ook in concreto naar het Miliefonds – gaan. Hoe rijmt u deze eis van uw fractie met de tweede meesternorm ?

De heer Leonard Quintelier : U spreekt terecht over een toestand op termijn. Op termijn – en liefst zo kort mogelijk – is dat ons streven.

De heer Jos Geysels : Maar dan is mijn vraag toch terecht. Als dat op zo kort mogelijke termijn moet gebeuren, hoe rijmt u dat dan met de tweede meesternorm ?

De heer Leonard Quintelier : Wij zullen daarvoor keuzen moeten maken. Wij opteren ervoor om ons milieu zo snel mogelijk zo zuiver mogelijk te maken. Dat is onze keuze, en die is duidelijk.

Ik zou mijn betoog graag met enkele wensen beëindigen. Het is immers bijna nieuwjaar. Wij hopen dat er een goed natuurdecreet komt. Dat decreet had er reeds in 1996 kunnen zijn. We zullen er dus in 1997 zeker concreet werk van maken. Volgend jaar moet dat decreet ons op weg zetten naar de langverwachte trendbreuk inzake natuurbeleid, op weg naar meer en betere natuur in Vlaanderen. Mijn tweede wens luidt zo : de inspanningen om onze rivieren weer proper te maken moeten worden verdergezet. Ten derde : ik durf hier de wens uit te drukken dat er een stille mentaliteitsverandering bij onszelf en onze medeburgers komt. Wanneer we de fameuze ladder van Lansink ook in de keuken zullen hangen, met die ladder ook zullen gaan winkelen en dus een ander koopgedrag zullen ontwikkelen, dan zullen we echt aan preventie doen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik wens kort te antwoorden op de concrete vragen van de heer Quintelier, onder andere over het Vlaams wateroverleg. Dat zal dus inderdaad voortgezet worden. Initiatieven daaromtrent zijn genomen.

Wat het MAP betreft : de evaluatie is nu bezig. Dit zal vooral een technische evaluatie zijn, maar ik denk dat u gelijk hebt dat er ook een zekere inhoudelijke evaluatie moet zijn met betrekking tot de objectieven. De grote evaluatie zal dus in 1998 moeten gebeuren. Het bodemsaneringsdecreet zal technisch worden bijgestuurd. Daarvoor is de inventaris momenteel in opmaak, ook naar aanleiding van een voorstel van decreet van de heer Malcorps. Die besprekingen zijn aan de gang.

Wat de vereenvoudiging van het milieurecht betreft, weet u dat er afspraken rond werden gemaakt. Professor Bocken is dit komen toelichten, samen met professor Berghmans en professor Boes, de opdrachthouders van de verschillende deelopdrachten. Een en ander zal op elkaar worden afgestemd.

Wat het natuurdecreet betreft, onderstreep ik nog eens dat er samenhang is met het Structuurplan Vlaanderen. Dat is daarstraks ook gebleken uit de discussie met de heer Lachaert. Het zou mij niet

verwonderen dat we daar precies op dezelfde lijn zitten, wat het geheel – maar ook dat onderdeel – betreft. Dus ook dat zal in januari of februari aan het Vlaams Parlement kunnen worden voorgelegd.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord. Mijnheer Tobback, hebt u na al die antwoorden nog veel vragen te stellen ?

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Ik zal kijken wat ik nog over heb, mijnheer de voorzitter. Ik moet alleszins vaststellen dat, toen ik vorig jaar het woord nam over de begroting, hier één minister en vier collega's waren. We zijn ondertussen al met meer dan het dubbele. Ik wil die pluim niet op mijn eigen hoed steken, maar ik wilde even opmerken dat al dat praten over nieuwe politieke cultuur blijkbaar toch effect gehad heeft. Ik ga hiervan nog een bewijs leveren ook. Ik zal het kort houden.

Ik had namelijk twee uiteenzettingen voorzien voor vanavond, mijnheer de voorzitter. Ik zal iedereen een plezier doen en die twee bundelen in één korte uiteenzetting. Ik zal dan ook in één keer, als men mij dat toestaat, zowel minister Baldewijns als minister Kelchtermans toespreken.

Ik zou graag beginnen met het hoofdstuk leefmilieu, waar in de commissie jaar na jaar een tweeslachtige discussie over plaatsvindt. We stellen vast dat de middelen en de inspanningen voor leefmilieu elk jaar stijgen. Als we het rapport lezen dat ook de SERV daarover gemaakt heeft, zien we dat leefmilieu de grootste groeipost in de Vlaamse begroting is geweest, met uitzondering van financiën. We zouden daar vanuit de commissie voor Leefmilieu blij mee moeten zijn. We gaan de goede weg op. Aan de andere kant stellen we vast dat er te weinig middelen zijn voor een aantal nochtans zeer essentiële inspanningen en inhaalbewegingen die nog altijd op ons liggen te wachten.

Ik wil mij vandaag beperken tot twee punten die in de begroting en het programmadecreet in het oog springen. Dat is, ten eerste, de fameuze discussie die al een paar keer aan bod geweest is, over de afschaffing van de KS-factoren in de waterheffing en de combinatie daarvan met de gratis levering van vijftien kubieke meter water.

Het tweede punt, dat ongetwijfeld ook essentieel is, is dat er – en hier treed ik de vorige spreker bij – een forse verhoging is gekomen uit de bijdragen van de algemene middelen naar het Minafonds. Ik stel vast dat met de afschaffing van de KS-factoren

Tobback

– en dus eigenlijk de verhoging van de waterheffing – de verhoging van de inkomsten uit de waterheffing enerzijds en de bijdragen uit de verhoging van de algemene middelen anderzijds een beetje in evenwicht blijven. Dit zorgt er ook voor dat de verhouding tussen inkomsten uit heffingen en inkomsten uit algemene middelen in het algemene milieubeleid quasi gelijk blijft op dit ogenblik.

Bij de levering van die vijftien kubieke meter water, had onze fractie een aantal vragen, zowel inzake de haalbaarheid als inzake de juridische correctheid. Ik stel vast dat na de zeer goede discussie die daarover in de commissie geweest is, er een aantal garanties zijn geboden inzake die gratis levering van vijftien kubieke meter water – juridische garanties in de eerste plaats. De Raad van State heeft nu toch een duidelijk advies uitgebracht, waarin staat dat deze maatregelen tot onze bevoegdheden horen.

Anderzijds kregen we ook politieke garanties van de minister en we zullen hem daar ook zeer uitdrukkelijk aan houden. In de eerste plaats kregen we de garantie dat deze gratis levering niet zal worden doorgerekend in de abonnementsvergoeding voor de mensen, en in de tweede plaats dat ze ook werkelijk in 1997, samen met het afschaffen van de KS-factoren, zal worden doorgevoerd. We zijn daar zeer tevreden mee, net zoals we zeer tevreden zijn met de goedkeuring van het amendement dat de heer Quintelier en ikzelf hebben ingediend in de commissie. Hierbij werd de vrijstelling van de heffing uitgebreid tot die groepen die een inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten genieten. Dat punt toont aan dat men zich in de commissie hoe langer hoe meer bewust is van het sociale aspect en het effect van een aantal heffingen op het vlak van milieu. In een aantal gevallen beginnen deze heffingen voor sommigen zwaar te wegen. Of deze heffingen nu financierend dan wel regulerend zijn; we moeten behoedzaam zijn en steeds de sociale correctie daarop of het sociale aspect ervan blijven garanderen.

Een ander punt dat ter discussie stond in verband met die vijftien kubieke meter is de reactie van een aantal drinkwatermaatschappijen hierop. Deze hebben er op alle mogelijke manieren voor gezorgd dat iedereen – zeker de commissieleden – van hun mening op de hoogte werd gebracht. Ze beweerden dat dit alles onmogelijk was. Mij vroeg zelfs letterlijk iemand of het Vlaams Parlement dan wel de Vlaamse minister nu gek waren geworden.

Uiteraard heb ik dat, wat de commissie betreft, in alle toonaarden ontkend.

Als ik hoor dat er voornamelijk wordt geklaagd over het risico van de kosten die de gratis levering van die vijftien kubieke meter water meebrengt, dan stel ik me toch vragen. Als ik de prijszetting van die bedrijven bekijk en vaststel dat een groot deel van die maatschappijen aan de grote verbruikers in feite de helft aanrekenen van wat ze aan de gezinnen aanrekenen, dan kom ik tot de volgende vaststelling: als ze zich dat kunnen veroorloven, dan kan dit er ook wel vanaf. Zeker indien we bedenken dat uitdrukkelijk de mogelijkheid wordt geboden om die gratis levering te compenseren via de prijs van wat bovenop die grens van vijftien kubieke meter wordt geleverd. Wat dat betreft, denk ik dus dat we op onze beide oren kunnen slapen: het is aan de mensen aldaar om hun werk goed te doen.

Wel maken ze de correcte opmerking dat dit dreigt te leiden tot een verhoogd gebruik van grondwater: diegenen die nog niet de gelegenheid hadden om meer gebruik te maken van privé-grondwaterputten of die gelegenheid alleszins nog niet hebben aangegrepen, zouden dat wel eens kunnen doen. Ik heb daar mijn twijfels over, omdat ik denk dat heel wat mensen dat sowieso al hebben gedaan, toen ze het konden. Hoe dan ook, ik denk dat er op dit vlak eveneens een duidelijke verbintenis werd aangegaan. De minister heeft immers duidelijk verklaard dat deze privé-grondwaterwinnings ernstig zullen worden gecontroleerd, zowel inzake het betalen van de heffing als inzake een toekomstige, voornamelijk voor grootgebruikers bestemde grondwaterheffing. Deze heffing wordt nu al opgelegd aan drinkwatermaatschappijen. Ik moet eerlijk zeggen: mijn fractie is enigszins teleurgesteld over het feit dat die grondwaterheffing voor bedrijven blijkbaar nog niet mogelijk zal zijn in 1997. We hebben wel begrip voor de technische problemen terzake, maar ik denk dat het signaal ondubbelzinnig moet zijn en dat die heffing er in 1998 – na de nodige studies – ook zal komen. Dit is noodzakelijk vanuit het oogpunt van duidelijkheid, van eerlijkheid in beleid en van eerlijke concurrentie. Alvoers ik de mensen van het VEV op stang jaag: eigenlijk is het feit dat er sprake is van een verhoogde drinkwaterprijs en een heffing, maar voorlopig nog niet van een grondwaterheffing, immers een concurrentievervalsaspect. Diegenen die aangewezen zijn op drinkwater – hetzij omdat ze te klein zijn of omdat ze niet over de mogelijkheid beschikken om zelf grondwater te winnen – zullen uiteraard nadeel ondervinden wanneer de drinkwaterprijs stijgt en wanneer aan de andere kant

Tobback

nog steeds van alle kanten en op allerhande manieren grondwater wordt gepompt. Wat dat betreft, moeten we snel klaarheid brengen door correcte maatregelen te nemen.

Het punt afval is hier al meermaals ter sprake gekomen. Ik denk dat ik het niet helemaal moet hernemen. Op dit moment is er de vaststelling dat de afvalheffing en het afvalbeleid ruimschoots tegen mekaar opwegen. De afvalsector is in het beleid een sector waarmee we zeker geen problemen hebben. Ware het niet dat het nog altijd niet duidelijk is hoe we nu het die 280 miljard frank voor de historisch verontreinigde bodems zullen ophoesten. Ik stel vast dat we – aan het huidige tempo en met de huidige begrotingsinspanning – nog altijd minstens 180 jaar te gaan hebben. Ik denk dat dat een onaanvaardbaar gegeven is voor een beleid dat zowel op het vlak van milieuvriendelijkheid als volksgezondheid duidelijk wil spelen. We moeten daar dringend een oplossing voor vinden.

Ik heb er in de commissie al op gewezen dat op het vlak van nieuwe vervuiling, de creatie van een garantiefonds voor bodemvervuiling een denkkader is dat we moeten onderzoeken en volgen. Ik weet dat er ook aan wordt gewerkt en dring daar ten zeerste op aan. We weten echter dat dit voor historische vervuiling weinig zal bijbrengen.

Dit moet ook gesitueerd worden in de globale visie van de financiering van het milieubeleid. In het komende voorjaar moet er in de commissie een – tot nu niet gevoerde – discussie plaatsvinden. Deze was aangekondigd, maar is om allerlei redenen – waarmee ik wel kon instemmen – telkens uitgesteld. We zijn er nu zeker aan toe, want ik hoor collega's praten over onder meer regulerende heffingen, financierende heffingen en bijdragen uit algemene middelen. Ik kijk naar de heer Geysels en de heer Quintelier en nog enkele anderen die ondertussen de plaat gepoetst hebben. Ik denk echter dat daarover meer duidelijkheid nodig is dan wat vandaag is gezegd. De heer Geysels wenst het woord.

De heer Jos Geysels : Neen. Het was een non-verbale uitdrukking om aan te stippen dat, als u verwijst naar een aantal collega's, u dan ook de geschriften van de vroegere minister van Leefmilieu – nu voorzitter – op dat vlak erop na kunt slaan. *(Gelach)*

De heer Bruno Tobback : Mijn fractie is vragende partij voor die discussie. We willen die discussie

ook voeren met een open ingesteldheid, zonder de quasi-religieuze stellingnames die ik in dit parlement en daarbuiten vaak hoor over de verkiesbaarheid van regulerende heffingen boven regulerende heffingen of over de nood aan bijdragen uit algemene middelen en uit heffingen en het evenwicht daartussen. De discussie moet in de eerste plaats gaan over duidelijkheid in die heffingen en niet zozeer over het karakter ervan. Hiermee sluit ik het hoofdstuk leefmilieu af.

Ik wil het stuk ruimtelijke ordening dat mij door mijn fractie is toegewezen, nog even aansnijden. Ik stel vast dat er in de commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer vrij weinig aandacht is besteed aan het luik ruimtelijke ordening bij de bespreking van de begroting. Daar zijn een aantal evidente redenen voor. Er gaat eigenlijk een veel groter aandeel naar openbare werken. Dat onderwerp is ook veel duidelijker en meer rechtstreeks bespreekbaar. Aan de andere kant heb ik ook de indruk – al wordt dat door sommige collega's tegengesproken – dat men na de discussie over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Planningsdecreet er wat dat betreft een zekere saturatie bestaat en men er niet altijd wil op terugkomen.

We moeten onderstrepen dat er dit en vorig jaar een aantal evoluties te constateren waren. In de eerste plaats denk ik aan het Planningsdecreet en uiteraard het momenteel lopende openbare onderzoek rond dat Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik denk dat dit voor ons hoe dan ook prioritair moet zijn, gezien de rol die aan ons parlement is toebedeeld. In tegenstelling tot wat sommigen hier hebben gezegd, moeten we toejuichen dat er een groot budget is ingeschreven voor een duidelijke voorlichtings- en promotiecampagne voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Mijns inziens is een brede discussie en een informatiecampagne daaromtrent onontkoombaar.

Ik stel vast dat er een ongeveer gelijkaardig bedrag is uitgetrokken voor de studie inzake het afbakenen voor de stedelijke en regionaal-stedelijk gebieden binnen het kader van het Ruimtelijk Structuurplan. Ik moet daar een opmerking bij maken. Het is spijtig dat men in die 30 miljoen frank moest voorzien en het extern moest laten bestuderen. De eigen administratie was daar immers onderbemand of onvoldoende bekwaam voor. Ik denk dat we de situatie van de administratie Ruimtelijke Ordening al voldoende hebben besproken. Uw collega van Ambtenarenzaken heeft het in de commissie nog in niet mis te verstane bewoordingen omschreven

Tobback

als een administratie met problemen. Hij drukte het evenwel anders uit, maar dat herhaal ik niet.

Daarin schuilt een belangrijk probleem voor het beleid inzake ruimtelijke ordening, voor het tot stand komen van het Ruimtelijk Structuurplan en alle volgende fases, namelijk de aanpassing van de diverse uitvoeringsplannen.

Het feit dat er een aantal middelen zijn ingeschreven, een bedrag van 5 miljoen frank, om onderzoek te doen naar aspecten van grondbeleid, is iets wat we toejuichen. Het is net zoals een regeling inzake planbaten, iets dat hier al een paar keer ter sprake gekomen is. Het is net als dat punt een essentieel instrument voor de realisatie en de daadwerkelijke uitwerking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Een en ander is essentieel indien we het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de principes die erin vervat zijn ook in de praktijk willen omzetten. Naar beide is dringend onderzoek nodig. We zijn blij dat de principes en het beperkte bedrag van 5 miljoen frank zijn opgenomen in deze begroting. We hadden natuurlijk liever meer gezien.

Ter afsluiting, ook in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan, verwijs ik naar een actueel punt naar aanleiding van een aantal uiteenzettingen van collega's uit de CVP-fractie, inzake de verkorte BPA-procedure voor een aantal zones en de grond die men daarvoor moet afbakenen. Ik denk dat u affirmatief geantwoord hebt op de vraag. We kunnen het eens zijn. Het is ook mijn mening dat we in dit geval maatregelen moeten nemen in afwachting van het structuurplan, een vorm van bewarende of vooruitlopende maatregel op het structuurplan.

Ik zie de heer Doornik knikken. Naar mijn mening hebben ze gelijk maar het is niet het enige punt waarop men moet anticiperen. Men moet ervoor zorgen dat dat structuurplan uiteindelijk ook nog een inhoud heeft. Ik denk aan het fenomeen dat hier de afgelopen maanden ter discussie is geweest, namelijk de plotse verkavelingsdrang bij een aantal gemeenten waarbij men nu probeert vooruit te lopen op het plan uit schrik dat niets meer mogelijk zou zijn.

Ik denk aan nog heel wat andere dingen. Onze fractie is zich bewust van het feit dat er nood is aan een aantal bewarende maatregelen. Ik kondig dan ook aan dat we, wat de verkavelingen betreft, in de zeer nabije toekomst initiatieven zullen nemen.

Dat zal kaderen in de behoefte om het plan onder een goed gesternte en op een vlotte manier te implementeren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer Jaak Gabriëls (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, de bespreking van de begroting is in principe een belangrijk moment. Vele collega's hebben erop gewezen. Nochtans, en niet alleen doordat dit late uur weinig begeestering opwekt, mogen we stellen dat de algemene politieke en maatschappelijke malaise die in België heerst ook ongetwijfeld uitstraalt naar Vlaanderen.

Het heeft te maken met de achtergronden van de manier waarop het politieke gegeven wordt benaderd en ervaren door de burgers. We mogen stellen, en hier trappen we een deur in, dat de democratische rechtsstaat ziek is om diverse redenen. Ook bij ons zijn een aantal figuren en dossiers in opspraak gekomen. De oorzaken van die malaise zijn ongetwijfeld legio. Zonder volledig te zijn en aan de volgorde een bepaald belang te hechten zou ik er drie willen onderscheiden : de structurele economische problemen in verband met de werkgelegenheid, de malaise in de instellingen en de gebrekkige structuren die ons niet toelaten het beleid ten volle te voeren, wat minister Van Rompuy kan onderschrijven.

Wat de structurele economische problemen betreft, zitten we inderdaad met fundamentele problemen. De te hoge werkloosheid is gisteren al aangehaald. Er zijn te veel faillissementen, te hoge belastingen, een te hoge loonkost en een afnemend concurrentievermogen.

De burger ervaart steeds meer lasten, terwijl de diensten van de overheid niet in verhouding staan tot de lasten die hij inbrengt. De Vlaamse docent aan de Harvard University in de Verenigde Staten, Boston, professor Alberts heeft onlangs in een vrije tribune in De Standaard de vraag gesteld of het geen tijd was voor enige burgerlijke ongehoorzaamheid. Is dit overdreven ? Nemen we nu de problematiek van de tewerkstelling. De burgers worden dagelijks geconfronteerd met bedrijfssluitingen, honderden jobs gaan verloren zowel voor Vlamingen als voor Walen. Vanuit de Vlaamse regering zegt men dat de werkgelegenheid blijft groeien, terwijl de burger dit nauwelijks voelt. Ondertussen hebben ze in Nederland, slechts een boogscheut ver, een systeem dat, hier toegepast de, helpt minder werklozen zou opleveren. Ondanks alle gegoochel met cijfers en ondanks alle statistie-

Gabriels

ken over werkloosheid bleek onlangs uit een duidelijke studie dat hier bij ons 300.000 arbeidsplaatsen te weinig zijn in vergelijking met de ons omringende landen. Loonkostverlaging is daarvoor een belangrijk instrument, dit bewijzen de aanpalende buurlanden. Hier hebben we daar nauwelijks ruimte voor of ze wordt ons niet gegund. Daarbij verwijzen we naar nochtans goedbedoelde pogingen van minister Van Rompuy.

Een tweede fundamentele malaise heerst bij de instellingen. Die straalt ook uit naar wat wij hier doen in de gerechtelijke sfeer, maar ook in de Vlaamse administratie. Durven we van een betere dienstverlening in Vlaanderen spreken omdat de diensten en de ambtenaren Vlaams geworden zijn ? Of is er een fundamentele omschakeling nodig van de dienstverlening ? Hiervoor is ongewijfeld objectivering van benoemingen en bevorderingen noodzakelijk.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Uw vraag is terecht, maar het antwoord luidt dat we met overtuiging mogen vaststellen dat de dienstverlening in Vlaanderen veel beter is. Niet omdat we Vlamingen zijn, maar omdat we zeven jaar als Vlamingen aan een andere dienstverlening hebben gewerkt en aan de administratie hebben gewerkt. Mocht de minister van Ambtenarenzaken aanwezig zijn, hij zou u dit nog beter kunnen uitleggen. U geeft zo de indruk dat we alleen maar geknoeid hebben. We hebben evenwel goede en belangrijke dingen verwezenlijkt. Dit moeten we meer aan de mensen doorgeven. Er is terecht een ontevredenheid. Maar waarom is het dienstbetoon dat zo negatief wordt beoordeeld zo sterk gedaald ? Niet zozeer omdat alle politici dit hebben gewild, maar omdat de dienstverlening in Vlaanderen veel efficiënter is. Ik noem op : bouwvergunningen worden veel sneller afgeleverd, de huisvestingspremies en dies meer. Er is een goede organisatie en dynamiek ontstaan bij de administratie en dit heeft heel wat veranderd. Dit moest me toch van het hart. We werken er ook aan. Het is niet zo gemakkelijk om mensen in een ander systeem onder te brengen. Er zijn ambtenaren die al tien, twintig jaar lang in hetzelfde systeem werken en die nu in een nieuw dynamisch systeem terecht komen. Sommigen doen dat met zeer veel plezier en anderen wat terughoudender, maar er is een enorme verandering opgetreden in de administratie. Die werd zeven, acht jaar geleden opgestart en is op dit moment in volle gang. Dat mag ook eens gezegd worden. (*Applaus*)

De heer Jaak Gabriels : Dank u voor uw pleidooi pro domo. Bepaalde maatregelen zijn inderdaad goedbedoeld. Maar wordt dat als dusdanig aanvaard ? Daar ga ik nu niet op in. Maar ik zeg u wel dat een heleboel mensen de zaken vandaag niet anders ervaren dan gisteren.

U hebt een paar diensten aangehaald. Ik zou met evenveel voorbeelden kunnen bewijzen dat het in die diensten inderdaad niet beter loopt. Daardoor wordt de dienstverlening door de burgers niet als beter ervaren. Ik zeg wel degelijk dat ze zo wordt ervaren, niet dat het zo is. Ik weet wel dat men een aantal noodzakelijke studies heeft uitgevoerd om tot een grondige reorganisatie te komen. Toch voeg ik daaraan toe dat u de malaise zelfs bij de ambtenaren niet moet onderschatten. Die is op sommige diensten zelfs legio. Daarvan kan ik u er onder vier ogen een aantal opnoemen. Dat moet hier niet gebeuren. Daarmee brengen we het debat enkel op een zijspoor.

We bespreken deze begroting tegen de achtergrond van de malaise in de samenleving. Mijn derde punt inzake die malaise gaat over de gebrekkige structuren. Het gaat niet alleen om het incident tussen de minister-president en zijn collega van Wallonië ; het zijn niet alleen de taalperikelen in de Brusselse regering ; het is niet alleen de onmacht van minister Van Rompuy om de vennootschapsbelasting in Vlaanderen te verlagen. Dat we dit probleem niet grondig kunnen aanpakken, heeft niet alleen te maken met het feit dat sommigen dat willen vooruitschuiven tot 1999 omwille van opportuniteitsredenen. In feite wordt dit door de burgers opnieuw ervaren als onmacht. Men kan het niet oplossen zoals men normaal beweert het te kunnen oplossen. Ik geef een voorbeeld : in de regeringsverklaring bij het aantreden van deze Vlaamse regering beweert men de werkloosheid met de helft terug te dringen tegen het jaar 2000. Sindsdien heb ik toch veel voorzichtigere beweringen gehoord. Men weet immers goed met welke beperktheden men kampt. Ik twijfel niet aan de bedoelingen, maar er zijn beperkingen.

De bevolking begrijpt dat niet. Dat kunt u hen niet kwalijk nemen, mevrouw de minister. De bevolking ervaart alleen maar hoe het geheel op haar afkomt, niet hoe de onderdelen dat doen. Dat onderscheid kunnen zij vaak niet maken, ondanks alle reclame die men al voor de eigen instellingen heeft gemaakt. De bevolking moet opnieuw vertrouwen krijgen. Het is belangrijk om de rest van het beleid te kunnen behandelen en een nieuw perspectief aangereikt te krijgen. Ik vergelijk de troonrede van de Nederlandse koningin in naam van de Neder-

Gabriels

landse regering met de State of the Union in het federaal parlement en ziedaar : een verschil als tussen dag en nacht. Geloof, hoop en optimisme contrasteren met somberheid, afzijdigheid en antipathie. De vraag is waarom wij er, ook in Vlaanderen, niet in slagen om de bevolking fundamenteel achter deze politieke lijn te scharen en de betrokkenheid bij de politiek te verhogen. Doen wij functioneel, systematisch aan depolitisering van de ambtenarij ? Durven we de kabinetten, de eilanden van besluitvorming af te slanken ? Met hun vijfhonderd kabinetsleden zijn zij inderdaad belangrijke eilanden van besluitvorming geworden naast de departementen en de administratie. Zo voelt de administratie dit ook aan, mevrouw de minister. In overleg met het Vlaams Parlement zou men inderdaad tot meer objectivering, betrokkenheid en overleg moeten komen. Daardoor zou de betrokkenheid van de burger bij de politiek veranderen. Dan zijn er geen advertenties meer nodig, maar gaat de burger zich vanzelf in politiek interesseren. Om die maatschappelijke lijnen uit te zetten, is er vanzelfsprekend veel meer nodig dan de vraag naar behoud of vermeerdering van bepaalde materiële diensten of voordelen. Dat is in het verleden te veel de politiek geweest. U hebt het daarnet ook even aangehaald, mevrouw de minister. Als daaraan evenwel wordt geraakt, zullen in het dagelijkse beleid heel wat belangengroepen steigeren.

Ik heb het al gehad over de onaangepaste staatsstructuur. Het is een sociaal-economische realiteit die veel verder reikt dan de politieke afspraken die tot nu toe zijn gemaakt. Minister Van Rompuy heeft bepaalde dingen willen veranderen, maar kon dat niet omdat het niet structureel kon worden geregeld.

Of men dat wil, is ook de vraag. Is de Vlaamse regering nog bereid de hoge verwachtingen van haar beginperiode in te vullen ? Gaat men niet te vlug over tot gemakkelijksoplossingen, die overigens zeer goed lijken op de traditionele Belgische orde van de dag ? De Vlaamse regering stond bol van goede bedoelingen. Hoe zit het nu met de nieuwe politieke cultuur, met de kwaliteit van het bestuur, de verdieping van onze autonomie, de kwaliteit van het leven, van onze economie en werkgelegenheid, de vrijheid in plaats van reglementering en betutteling ? Vaak herkennen we de federale ziektes. We hebben hier ook te maken met dossiers zoals dat van de milieuboxen, waarbij de ene minister de andere te hulp snelt vóór er enige juridische duidelijkheid bestaat. Waar blijft die ministeriële verantwoordelijkheid ? Dat heeft te

maken met de visie op de politieke cultuur. In het Boelwerfdossier zegt de Vlaamse regering : wir haben es nicht gewußt. Ik geloof ook dat men geen rechtstreekse betrokkenheid kan bewijzen, maar bij de bevolking leeft de vraag naar ministeriële betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Ook hier mogen we ons niet verschuilen achter antwoorden die elders worden gegeven en die bij de bevolking allesbehalve geloofwaardig overkomen.

Tegen die achtergrond wil ik een paar facetten van de begroting Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Verkeer bespreken. Dit is moeilijk omdat ik al heb gezegd waar de zwakke punten zitten. Een aantal aspecten van de mobiliteit, het havenbeleid en het Structuurplan Vlaanderen zijn door de heren Beysen en Lachaert behandeld. Ik zal me beperken tot een paar algemene opmerkingen.

Minister Baldewijns, deze begroting getuigt van een gebrek aan visie en aan gedurfde maar noodzakelijke ingrepen. U baseert zich te veel op oude gegevens en gewoontes. De begroting is meer een optelsom van de cijfers die er al waren bij de opsplitsing van deze bevoegdheid. Door alleen maar voort te zetten wat toen bestond, bereiken we niets. Degenen die dagelijks de problemen ontwaren, namelijk de verantwoordelijke instanties, de bedrijfsleiders, en de specialisten van alle mogelijke sectoren, zien geen lichtpunt in het huidige beleid en evenmin een verbetering op termijn. Onze hele mobiliteitsstructuur is klemgereden. Waterwegen, autowegen noch regionale luchtwegen worden vernieuwend aangepakt.

Over de waterwegen durft u te zeggen dat u met de huidige middelen een optimale benutting van de binnenwateren kunt bereiken. Die middelen staan niet in uw begroting. Ze waren er vorig jaar niet en nu evenmin. Hoe kunt u uw doelstellingen hardmaken met deze middelen ?

Minister Eddy Baldewijns : Uw inziens wordt dit beleid gekenmerkt door een gebrek aan een langetermijnvisie en is het slechts een voortzetting van de oude politiek.

Mijnheer Gabriels, ik zal op mijn beurt een paar vragen aan u stellen. Denkt u dat het Ruimtelijke Structuurplan er onder een federale regering net zo zou uitzien ? In het mobiliteitsbeleid is er duidelijk sprake van een trendbreuk. Ik erken dat er in het verleden heel wat versnipperde inspanningen werden geleverd door steden, gemeenten, provincies en vervoersmaatschappijen. We zijn nu tot een andere methodiek gekomen om het beleid beter op

Baldewijns

concrete doelen en op de lokale behoeften af te stemmen. We willen zo een verschuiving van het vervoer realiseren : van de weg naar andere vervoersmodi.

In de binnenvaart hebben we het aangedurfd oplossingen te bieden voor belangrijke knelpunten. Ik geef u het voorbeeld van de traverse van de Leie in Kortrijk. Deze waterweg kan een zekere aantrekkingskracht uitoefenen op de economische actoren in de regio. We zaten echter met een bottleneck ter hoogte van Kortrijk. We hebben deze gedeblokkeerd. U doet de waarheid geweld aan als u beweert dat we gewoon verderdobberen op oude beleidslijnen.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uiteenzetting. U stelt mij een aantal vragen. In telegramstijl zal ik mijn antwoorden overlopen. Op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kom ik dadelijk met enkele woorden terug, want de heer Lachaert heeft het er daarstraks al over gehad. Het ging hier in eerste instantie over het mobiliteitsbeleid. Op een aantal niveaus wil ik graag een aantal dingen met voorbeelden bewijzen. Wat de binnenvaart betreft, denk ik dat u zelf goed weet dat de noodzakelijke middelen ontbreken om van de binnenvaart een efficiënt instrument te maken dat het wegennet kan ontlasten. Op dat punt ontmoeten we elkaar, wat tijdens commissie- en plenaire vergaderingen al enkele keren is gebeuren.

Een element dat daarbij aansluit zijn de kades. Ten dele gaat het hier dus om een punt waar privé-initiatief speelt. Onlangs zei u nog dat u maar geld hebt voor één kade. De budgettaire toestand maakt méér niet mogelijk. In de begroting staat nu 25 miljoen frank ingeschreven. U begrijpt dat dit niet voldoende is om aan de meer dan vijftig aanvragen te voldoen. Dit terwijl deze aanvragen toch staan voor milieuvriendelijke projecten die de verbinding tussen waterwegen en industrieparken tot stand zouden kunnen brengen. Het transport zou beter via de waterwegen dan over de nu al oververzadigde autowegen gebeuren.

Minister Eddy Baldewijns : Uitgaande van de reguliere begroting is er inderdaad een gebrek aan middelen. Op dit punt moeten we echter op een korte termijn een stap vooruit kunnen zetten. Daarom hebben we een GIMV-operatie in het vooruitzicht gesteld, om middelen die daaruit kunnen worden gegenereerd aan te wenden om op korte termijn initiatieven te nemen. De vijftig dossiers bestaan

Ze zullen worden getoetst aan de actualiteit van de vraag. Bestaat er ook in de privé-sector evenveel bereidheid om hierin te participeren ?

De heer Jaak Gabriels : Hierover heb ik een concrete vraag. Bent u bereid om eventueel het heffen van rechten te privatiseren ? Ik ben ervan overtuigd dat het probleem dan morgen opgelost zou zijn. Dan zal de privé-sector inderdaad voor de aanleg opdraven, op voorwaarde dus dat deze ook het heffen van rechten naar zich toe mag halen. Als de overheid die mogelijkheid aanreikt, is het probleem van de baan. Als u dat goed lijkt, wil ik hierover trouwens een voorstel van decreet indienen.

Minister Eddy Baldewijns : Dit probleem kan niet snel snel worden opgelost. U weet dat ik graag zie dat de privé-sector mee participeert. Wij gunnen hen ook graag een zekere autonomie. Als we echter toch nog een zekere vorm van uniformiteit willen behouden in de binnenvaart, kunnen we niet zomaar zeggen dat dit allemaal gedelegeerd en versnipperd wordt over eender wie. Het risico is dan groot dat enorme investeringen in een bodemloze put terechtkomen.

De heer Jaak Gabriels : We kunnen dit in de commissie nog verder bespreken. Ik zal een voorstel van decreet indienen, dat het onderwerp van een discussie zal vormen. Wilt u me voor zijn, dan hou ik u aan uw woord. Dan kunt u dus een deel van de GIMV-aandelen die u wilt privatiseren, daarvoor reserveren.

Minister Eddy Baldewijns : Als het erop aankomt de eerste te zijn, dan laat ik de eer graag aan u. Op dit moment heb ik andere prioriteiten.

De heer Jaak Gabriels : Ik kom terug op de problematiek van de waterwegen. De voorbije dertig jaar heeft men 30 miljard frank geïnvesteerd in het Albertkanaal. Bovendien is men erin geslaagd om de betaling van het laatste miljard frank over vijf jaar te spreiden. Dit jaar heeft men 190 miljoen frank geïnvesteerd. Hierbij moeten we rekening houden met het feit dat er op het Albertkanaal nu minder trafiek is dan dertig jaar geleden. Dit is een hallucinant voorbeeld van een probleem dat snel kan worden opgelost. Ik hoop dan ook dat een deel van de opbrengsten waarvan sprake, hiervoor zullen worden gebruikt.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Gabriels, ik kan uw redenering volgen. Ik hoop dan ook dat u,

Baldewijns

op basis van dergelijke belangrijke prioriteiten, deze begroting zult goedkeuren.

In 1997 wordt de aanzet gegeven voor de verbetering van de Royersluis, zij het dan met de overspannende bovenwerken in eerste orde. U zult het echter met mij eens zijn dat een werk van een dergelijke impact niet in één jaar tijd kan worden uitgevoerd.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de minister, dit bewijst dat men hiervoor te weinig middelen heeft uitgetrokken.

Minister Eddy Baldewijns : Zelfs met meer middelen zou men dit project niet in één jaar kunnen realiseren.

De heer Jaak Gabriels : Men had deze werken reeds lang kunnen realiseren.

Minister Eddy Baldewijns : Dat is juist, maar dan is uw kritiek tegenover mij onterecht.

De heer Jaak Gabriels : Wat ik daarstraks heb gezegd, geldt eveneens voor het wegverkeer. Op een maandag, enkele maanden geleden, was er een file van 123 kilometer. Nochtans trekt u 500 miljoen frank minder uit voor het wegverkeer. We vragen ons af welk bedrag u ter beschikking stelt om het probleem van de mobiliteit op te lossen. Door middel van de mobiliteitsconvenanten kunt u het probleem lokaal aanpakken, maar de grensoverschrijdende problematiek kunt u hierdoor niet oplossen.

Wat de NMBS betreft, hebt u een vuist gemaakt in uw broekzak. Uiteindelijk doet minister Daerden alsof hij u niet heeft gehoord. Men heeft nog steeds geen beslissing genomen met betrekking tot de IJzeren Rijn, terwijl men in Nederland 200 miljard frank heeft uitgetrokken voor de Betuwelijn. Daarvoor is maar tien jaar onderhandeld. In Vlaanderen kan men nog geen beslissing nemen voor een bedrag van 2 miljard frank, omdat we er niet voor bevoegd zijn. De Vlaamse ministers kunnen dus – zoals gezegd – inderdaad alleen een vuist maken in hun broekzak.

Mijnheer de minister, er worden te weinig middelen uitgetrokken voor het Transportfonds. In Nederland trekt men op tien jaar tijd 2000 miljard frank uit voor de infrastructuur. In Japan heeft men voor de havens een dertigjarenplan uitgewerkt. De

vraag rijst hoe wij dit gigantische probleem zullen oplossen.

Het hoofdstuk Ruimtelijke Ordening zal ik overslaan. Ik kom alleen even terug op wat de heer Lachaert heeft gezegd. Ik meen dat uw aanpak van het Structuurplan Vlaanderen te centralistisch is en dat het Vlaams Parlement te weinig bij de besluitvorming wordt betrokken. Ik verzoek u dan ook om de opmerkingen over het Structuurplan Vlaanderen ernstig te nemen, opdat de inspraakronde kan worden bijgestuurd. Men speelt te weinig in op de politieke verwachtingen van de burgers en er is te weinig vernieuwing op het vlak van de openbare werken, de ruimtelijke ordening en het verkeer. Er is een gebrek aan visie, aan begeestering. Om die redenen kunnen wij deze begroting niet goedkeuren.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag repliceren op een aantal punten die door de heer Gabriels naar voren werden gebracht. Ik begin met twee banale bedenkingen. Mijn eerste bedenking gaat over dat zogezegde twijfelen van de parlementsleden. Mijns inziens is het een gezond cartesianisme om eerst te twijfelen en dan tot een weloverwogen besluit te komen. Mijn tweede bedenking gaat over de opmerkingen in verband met het RSV. Het spreekt uiteraard voor zich dat deze ernstig moeten worden genomen.

Voorts wil ik nog drie inhoudelijke elementen aanduiden. Ten eerste opteren we er in verband met de mobiliteit natuurlijk voor om de mensen de wagen minder te laten gebruiken. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om een degelijk mobiliteitsbeleid tot stand te brengen. U had het over files. Als er 20 procent minder autogebruikers op de weg zijn, verminderen de files met 40 procent. Nieuwe betonstroken aanleggen, biedt dus geen oplossing. We zullen dit op een andere, quasi-visionaire manier moeten aanpakken.

Ten tweede lijkt het me overbodig om de procedure in verband met de IJzeren Rijn hier nog eens uit de doeken te doen. Ik wil er wel de nadruk op leggen dat we ons momenteel in een zeer vergevorderd stadium van afspraken bevinden, zowel met Nederland als met de NMBS. Ik verwacht dat we in de eerstvolgende maanden klaarheid zullen krijgen in dit dossier. Zeer binnenkort zal een werkgroep hieromtrent een aantal besluiten formuleren.

Baldewijns

Ten derde kan ik natuurlijk niet ontkennen dat elke minister meer middelen wil voor zijn budget. U kunt uiteraard verdedigen dat het VIF sterker zou moeten zijn. Mijns inziens doen we onszelf echter te veel eer aan, indien we inzake haven- en waterbeleid een vergelijking maken met Japan. We moeten naar een meerjarenplanning toewerken voor het havenbeleid en de haveninvesteringen. Dat is de kerntaak van de Vlaamse overheid en het Vlaams Gewest.

De vergelijking met Nederland moet op een genuanceerde manier gebeuren. We moeten zeker rekening houden met de structuur van ons wegennet. We zitten immers met een zeer dicht wegennet. Vergelijkingen met onze buurlanden gaan dus niet volledig op.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de minister, ik zal niet op elk van uw opmerkingen reageren. Ik denk dat we het over een aantal zaken wel eens zijn. Het verbaast me echter wel dat er nog steeds geen beslissing is gevallen omtrent de IJzeren Rijn. Het Vlaams Parlement heeft immers een unanieme resolutie aan de regering overgemaakt waarin gevraagd werd om daar snel werk van te maken. Dit mag niet lang meer aanslepen. Door de uitdieping van de Schelde is het vervoer in Antwerpen toegenomen. Dit vraagt uiteraard een gelijkwaardige uitbreiding van de transportmogelijkheden over land of via de binnenwateren. Indien we deze trein missen, gaan we onze wegen nog meer onder druk zetten.

Mijn tweede opmerking is van fundamentele aard. De VLD wil een fundamentele ombuiging van de middelen naar de rendabele investeringskredieten, om op die manier meer mogelijkheden te creëren om onze toekomst als transitland veilig te stellen. Dat heeft onze fractieleider trouwens al verschillende keren duidelijk naar voren gebracht.

De voorzitter : De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, 1996 was het proloogjaar van de Ruimtelijke-Structuurplanronde, die vanaf januari van volgend jaar definitief op gang zal komen. Het wordt een heel uitgebreide ronde, want elke gemeente van Vlaanderen is in het rittenschema opgenomen. Het is de bedoeling dat het na deze ruimtelijke ronde van Vlaanderen nooit meer zal zijn zoals vroeger. Dit geldt voor de

gemeenten, de provincies en Vlaanderen in zijn geheel. Bij de administratie en de bevolking zal het erop aankomen eens en voorgoed een duurzame kijk op ruimtelijke ordening aan te kweken.

Dat wordt een heel moeilijke opdracht voor lokale, provinciale en gewestelijke besturen : om te komen tot een evenwicht tussen verschillende items als wonen, werken, wegen en recreatie, zullen zij moeilijke knopen moeten doorhakken. Dat wordt een zware taak voor ambtenaren en administraties, die de nodige efficiëntie zullen moeten opbrengen om de dossiers op tijd af te ronden.

Zo zullen soepelheid in contacten, openheid in dialoog en klantvriendelijkheid nodig zijn in de buitendiensten en de administratie van de diverse bestuursniveaus. Ook de gewone burger moet kunnen rekenen op een goed en open onthaal bij de diensten van stedenbouw. Ik denk dat nog te vaak dossiers van achter de bureautafel worden afgehandeld. In een periode waarin openbaarheid van bestuur en goede communicatie met de bevolking eigenlijk niet langer alleen een slogan mag zijn, moeten burger en bestuur open deuren vinden waar ze met hun problemen terecht kunnen.

Daarbij aansluitend zitten we met het Bredero-project, dat via informatisering het tempo van de correcte behandeling van de dossiers wil opvoeren. Blijkbaar woekeren daar nogal wat kinderziektes. We hopen dat in 1997 de nodige bytes-stimulansen kunnen worden gegeven om dat project definitief op het goede spoor te krijgen.

Kleinere gemeenten ontbreekt het vaak aan mankracht, deskundigheid en knowhow om voldoende snel een antwoord te geven en zicht te krijgen op de grote ruimtelijke oefening waar ze moeten aan beginnen. Het zal vrij snel duidelijk worden dat de Vlaamse overheid deze gemeenten mogelijk zal moeten bijspringen tijdens de komende periode. Wij hopen dat u in 1997 oog zal hebben voor de kleinste wagonnetjes achter de locomotief van het Ruimtelijk Structuurplan, want die kleinere gemeenten zullen het nodig hebben.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt in 1997 de hoofdschotel. Het startschot is officieel gegeven, maar de atleten kijken naar elkaar en weten niet of het om een korte of lange afstand gaat. Er heerst onzekerheid. Het is heel waardevol dat er eindelijk een grondplan op tafel ligt, maar de gemeenten zitten op dit ogenblik met de handen in het haar over de manier waarop zij het dossier de komende weken en maanden moeten aanpakken. In onze begroting zijn middelen voorzien voor

Doomst

informatievergaderingen, brochures en spots in de media. Dat zal ongetwijfeld het begrip en het onderwerp van het structuurplan bekendheid verlenen, maar het is geen gemeentelijke strategie om de opbouw van een visie te realiseren, zoals dit wordt gevraagd door het structuurplan. Op dat vlak zal er na 28 februari nog heel wat werk voor ons zijn.

Ten eerste zal Vlacoro een synthese moeten maken en ten tweede zullen de steuntjes op de weg naar een goed gemeentelijk en provinciaal structuurplan desnoods moeten worden bijgestuurd. We moeten goed beseffen dat alleen een stevig maatschappelijk draagvlak de moeilijke evenwichtsoefening van een structuurplan mogelijk maakt. Daarom is het nodig dat de alarminstallatie van het Vlaamse beleid op elk moment mogelijke mankementen opspoot.

Het is ondertussen al een paar keer gesignaleerd : een aantal ruimtelijke gaatjes waar Vlaanderen mee kampt, kunnen niet wachten tot na het jaar 2000 om in het uiteindelijke structuurplan de lang verwachte en verhoopte invulling te vinden. Het werd ook al aangehaald door de heer Tobback. Heel wat bedrijven die zonevreemd zijn in de verschillende landelijke regio's die Vlaanderen rijk is, kunnen niet wachten op een structuurplan dat ergens op een Grieks-Vlaamse kalender staat en waarmee we voorlopig alleen onze goede bedoelingen kunnen voorleggen. We beseffen ook wel dat delocalisatie ondertussen een netelig woord is geworden waarmee men politici tracht op stang te jagen. Als planning echter de moeder is van de bedrijfswinkel, dan kunnen we de bedrijfsleiders niet blijven sussen met het slechtst mogelijke duivenbericht dat steeds weer spreekt over wachten, wachten en nog eens wachten. Onze fractie is ervan overtuigd dat het verkort BPA voor zonevreemde bedrijven perfect in de lijn ligt van zowel het oudere BPA-testament van minister Kelchtermans als het nieuwere testament van het Structuurplan Vlaanderen, zoals we die bijbel hier voor de vakantie op de parlementaire tafels hebben neergeschreven.

Minister Eddy Baldewijns : We willen dit probleem zo snel mogelijk oplossen. We mogen ons geen illusies maken. In ons achterhoofd moeten we blijven denken aan een goede ruimtelijke ordening. Er zijn zeker lokale situaties denkbaar waarbinnen we een oplossing kunnen vinden. Dit komt tegemoet aan uw bezorgdheid, en we zullen dan ook samen een stap vooruit zetten.

De heer Michel Doomst : We zijn in elk geval blij dat we de ministeriële en fractionele instemming kunnen krijgen met dit project. Voor dit soort BPA zal er een handleiding moeten komen. Dat is een grote nood voor gemeenten, ontwerpers en administratie. We hopen dat de Vlaamse regering hier zal achterstaan, want zonder verkondiging door de regering blijft het een BPA-gril. We hopen dus op een stevig onderbouwde campagne die duidelijk zal maken dat wij de werkgelegenheid niet van onze Vlaamse boterham laten eten.

Tot slot nog een woordje over de 303.341 Vlaamse woningen die in het buitengebied staan, en waar vernieuwing door artikel 79 van de Stedebouwwet in 1993 tot een ongewenst transformeel contact is geworden. Hier gaat het niet om bedrijfskapitaal, maar om de portemonnee van de kleine man. We moeten hiermee rekening houden in ons ruimtelijk denken. Op dat vlak rijpen bij onze fractie ideeën, niet om alle bouwremmen los te gooien, maar om te beletten dat mensen in het buitengebied sociaal worden gediscrimineerd. De billijkheid vraagt dat we dit decreet bijsturen.

De nieuwbjaarsbrief die we u toesturen zit vol goede ruimtelijke voornemens. 1997 wordt dus een druk jaar. We hopen dat u uw naam Baldewijns, wat de doortastende en de stoutmoedige betekent, alle eer zult aandoen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder (*Op de tribune*) : Gezien het late uur en om alle aanwezigen tegemoet te komen, zal ik mijn betoog inkorten. De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft zich in de vele vergaderingen die ze aan leefmilieu en de beleidsbrief van de minister heeft besteed, grondig gebogen over de beide problematieken. Dat leefmilieu op veel belangstelling mocht rekenen, bleek ook uit het bezoek aan de commissie van de laatste Coburger die nog geen senator is.

Aangezien een begrotingsdebat een ideaal moment is om alle deelaspecten van een begroting te bespreken, en om niet in herhaling te vallen, zou ik me tot het Mestactieplan en de convenanten willen beperken.

Bij het vorig jaar bediscussieerd en goedgekeurd Mestactieplan kunnen we beter even blijven stilstaan. Ik heb een zestal bedenkingen bij de werking van het voorbije jaar. Het MAP voorzag in verschillende categorieën van vergoedingen. Denken we maar aan de gebiedsgerichte vergoedingen,

De Vilder

bescherming binnen groengebieden, vergoedingen voor mestafzetkosten en voor opslag, en dergelijke meer. Bestaat er een overzicht van de diverse uitgekeerde vergoedingen ?

Bij het in voege treden van het MAP vernamen we langs verschillende kanalen dat – een beperkt aantal – landbouwers na het afsluiten van de aangifte-datum toch nog correcties indienden op hun aangiften van 1995. Hoe is de Vlaamse Landmaatschappij op deze laattijdige correctie-aanvragen ingegaan ? Hoe wordt nagegaan of aan de decretale voorwaarden voor een vergoeding in het kader van de mestwetgeving wordt voldaan ?

Tijdens de MAP-discussie in het Vlaams Parlement was dikwijls sprake van de zogenaamde slapende vergunning. Er zou een inventaris komen. Hoe ver staat het daarmee ? Is de mestproductie in Vlaanderen toegenomen ? Overigens zou de Vlaamse regering de bepalingen van het vergunningenbesluit herzien als de discrepantie tussen de toegenomen mestproductie en de afname ervan te groot zou worden.

Is de totale toename van de mestproductie ten gevolge van de vergunningen die werden verleend in het kader van de beperkte uitbreidingsmogelijkheden voor gezinsveeteeltbedrijven en ten gevolge van de na 31 december besliste ARAB-dossiers, inmiddels groter geworden dan 900.000 kg P205, het equivalent van 180.000 mestvarkens ? Zo ja, dan herinner ik eraan dat de Vlaamse regering onmiddellijk de bepalingen van hoofdstuk IV van het besluit van de Vlaamse regering van 20 december 1995 tot uitvoering van de artikelen 33 en 34 van het Mestdecreet dient te herzien.

In verband met de landbouwers die hun activiteiten uitoefenen in de gebieden met verscherpte bemestingsnormen, zoals bijvoorbeeld waterwinningsgebieden, zal ik een vrij concreet voorval aankaarten. De bemesting wordt beperkt, en de boer moet de mest voor maanden opslaan en zorgen voor burenenregelingen. Hij heeft hierdoor nood aan een grotere opslagcapaciteit. Dan botst hij echter op de gemachtigde ambtenaren van Stedenbouw die zich verzetten tegen bijvoorbeeld de bouw van silo's. Hier is dringend overleg nodig tussen de ministers voor Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. De landbouwer kan in deze situatie niet tweemaal het slachtoffer worden. Ik ga akkoord met de verscherpte bemestingsnormen en met de uitrijregelingen, maar vraag wel om de landbouwer de

kans te geven om zich inzake ruimtelijke ordening te organiseren.

Ik sta even stil bij een heel ander aspect van ons milieubeleid, namelijk het gemeentelijk milieubeleid en de gemeentelijke milieuconvenanten. Als men inspraak van de burgers vraagt in belangrijke dossiers, zoals het Milieubeleidsplan en het Ruimtelijk Structuurplan, dan kunnen de gemeentelijke milieu- en adviesraden daarin een belangrijke rol spelen. Ze kunnen die rol echter alleen spelen als ze voldoende logistiek én financieel worden ondersteund door de gemeente. Ik leg de nadruk op het woord én, omdat in het voorstel tot convenant dat aan de gemeenten werd bezorgd, de uitdrukking en/of wordt gebruikt. Een decretale verplichting, via het convenant afgesloten tussen het Vlaams Gewest en Steden en Gemeenten, zou aan dit euvel kunnen verhelpen. Het zou niet alleen de inspraak, maar ook de betrokkenheid van de burger bij het beleid verstevigen en onderbouwen.

Tot slot wens ik nog een vrij persoonlijke opmerking te maken over de problematiek van de convenanten. Er wordt duidelijk gesteld dat politici geen stemrecht kunnen hebben in de milieu-adviesraden en er ook geen voorzitter van kunnen worden. Ik ben daarmee akkoord als het gaat over politici die op de plaats waar de gemeentelijke milieuraad actief is, een gemeentelijk politiek mandaat uitoefenen. Maar ik vraag me af waarom politici die niet in de gemeentepolitiek actief zijn, moeten worden uitgesloten. Met uw goede bedoelingen spoelt u het kind met het badwater weg. Uw maatregel treft immers ook de politici die het milieu wel een goed hart toedragen. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, als u mij toestaat zou ik even willen ingaan op de vele precieze vragen van de heer De Vilder. Ik heb hier niet de nodige documentatie bij de hand om hem even precieze antwoorden te geven. Ik zal hem dus schriftelijk antwoorden. Maar ik wil toch alvast dit zeggen. Op het gebied van de vergoedingen doet zich geen probleem voor met betrekking tot het bedrag. Dat bedrag is vanuit het Minafonds overdraagbaar. Wat de mestproductie betreft, zal ik hem de precieze cijfers bezorgen. Wat de slapende vergunningen betreft, woedt er nog een hele discussie over het ogenblik waarop die precies zijn vervallen. Ook daaromtrent zal ik u de stand van zaken meedelen.

Kelchtermans

Wat opslagruimtes betreft, is er inderdaad een probleem. Dat wordt met de minister van Ruimtelijke Ordening besproken. Er doet zich een probleem voor inzake noodoplossingen. Sommige suggesties die worden gedaan, bevinden zich in een schemerzone. Het is niet duidelijk of men al dan niet vergunningsplichtig is. Daarover wordt momenteel gediscussieerd.

Wat de convenant betreft, ben ik van mening – al stel ik voor dat we dat in de commissie nog eens bespreken – dat mandatarissen van een hiërarchisch hoger niveau geen zitting mogen hebben in een adviesraad van een lager niveau. Dat zou immers bevoogdende gevolgen kunnen hebben. Hun verantwoordelijkheid situeert zich op een ander niveau. Dat is mijn standpunt, maar ik wil de reacties van de commissieleden hierop nog wel horen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me beperken tot enkele concrete opmerkingen en laat het laatste woord aan de heer Voorhamme. Allereerst wil ik hier onze tevredenheid uitdrukken over het feit dat wij nu, in tegenstelling tot vorig jaar, over een volledig programma beschikken. U begrijpt dat dit noodzakelijk is om een inzicht te krijgen in alle middelen die worden aangewend voor openbare werken.

Het programma is weliswaar indicatief, maar ik meen uit de begrotingsdiscussies begrepen te hebben dat u een beoordelingskader zult voorstellen. Dat kader zal op een objectieve wijze de behoeften aan onderhoud, verkeersveiligheid en leefbaarheid definiëren. Wij hopen dat dit weldra zal worden voorgelegd aan het parlement. Als het indicatief programma daardoor zou worden gewijzigd, dan hopen wij dat de aangepaste versie zal worden overgemaakt.

Ik wil deze programma's hier niet in detail bespreken, want dat zou leiden tot een technische discussie. Bovendien zijn de invalshoeken meestal specifiek en vaak regionaal gebonden. Ik kan evenwel niet nalaten om u te herinneren aan de nadrukkelijke oproep van mevrouw Tyberghien tijdens de bespreking van de begroting van vorig jaar. Het ging over de streek die u onlangs nog hebt bezocht. Ik denk dat de noodzakelijke waterbeheersingswerken ter voorkoming van overstroming een belangrijke zaak zijn. Drie jaar geleden hebben

overstromingen de IJzervlakte getroffen. U bent er zelf nog poolshoogte gaan nemen. Vandaag gaan de betrokkenen met angst de winter tegemoet. De weiden zijn drassig. Als de regen aanhoudt, zullen we met soortgelijke problemen worden geconfronteerd. De reflectieperiode is voorbij, en er is nu nood aan een optreden in het belang van de plaatselijke bevolking.

In verband met de havens wens ik op te merken dat het eenmalige, uitzonderlijke krediet van 1 miljard frank de ontsluitingsproblematiek van de verschillende havens helpt aan te pakken. Ook u beseft echter dat daarmee het probleem niet is opgelost. De haven van Zeebrugge en de Brugse regio wachten met spanning op de start van de aangekondigde werkgroep over de ontsluitingsproblematiek. Dit zal verregaande consequenties hebben voor de draagkracht van de leefomgeving. De werkgroep moet een antwoord bieden op de vraag hoe het met de ontsluiting van deze haven zit. Wij hopen dat deze start niet lang zal uitblijven.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik heb in de commissie ruimtelijke ordening enige tijd geleden vragen gesteld over deze werkgroep. De commissievoorzitter, die nu afwezig is, heeft toen geoordeeld dat mijn vragen niet ontvankelijk waren. Blijkbaar beschikt u over betere informatie dan ik. Ik had vragen gesteld over de bedoeling, de samenstelling en de timing van de werkzaamheden van deze werkgroep. Misschien kunt u of de minister nu op mijn vragen antwoorden ?

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Bogaert, de Vlaamse regering heeft er zich bij het opstellen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen toe verbonden om, voorafgaand aan het definitieve vastleggen van dit plan, duidelijkheid te creëren omtrent het traject en het statuut van de ontsluitingsweg. Met dit doel zal een werkgroep van kabinetten worden opgericht. Ik heb mijn ambtgenoten verzocht hun vertegenwoordiger in die werkgroep aan te duiden, zodat kan worden verwacht dat we kort na nieuwjaar de werkzaamheden kunnen opstarten. Het ligt dus zeker niet in mijn bedoeling om er mee te wachten tot de ultieme fase vóór het definitieve vastleggen van het Ruimtelijk Structuurplan.

De heer Jean-Marie Bogaert : U praat over de ontsluitingsweg. Gaat het daarover of gaat het over de ontsluiting van Zeebrugge ?

Baldewijns

Minister Eddy Baldewijns : Het gaat over de vraag of de ontsluitingsweg naar Zeebrugge al dan niet het statuut van autoweg zal krijgen, over welk traject precies zal worden gevolgd en dergelijke meer. Daarover bestaan diverse suggesties, maar er moet duidelijkheid in komen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik las hierover een aantal krantenartikels geïnspireerd door informatie van de heer Coens. Daarin stond dat de minister van Openbare Werken formeel had beloofd dat het statuut van de weg over de volle lengte van het traject – tot en met Zeebrugge en dus niet alleen tot Zelzate – zou veranderen van expresweg naar autosnelweg. Maar ik zie de minister ontkennend knikken. Natuurlijk is ook op dat punt goede informatie belangrijk.

Minister Eddy Baldewijns : In deze werkgroep zullen we zowel de categorie waartoe de weg behoort als het traject moeten bepalen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : De heer Bogaert kan terzake een aantal parlementaire stukken raadplegen. Ten eerste heb ik een parlementaire vraag gesteld over de oprichting. In het Bulletin van Vragen en Antwoorden kunt u het antwoord op deze vraag lezen, mijnheer Bogaert. Ten tweede kunt u inzake de afwerking van de mogelijke omvorming het Fysisch Programma bestuderen. Volgens dit document wordt het gedeelte voorbij Maldegem daadwerkelijk omgevormd. Het tijdschema staat echter nog niet vast.

De heer Jean-Marie Bogaert : Dit wordt toch niet aangekondigd voor de eerstkomende vier jaar ?

De heer Joachim Coens : Over drie jaar moet ermee van start worden gegaan.

De heer Jean-Marie Bogaert : Na 1999 ?

De heer Joachim Coens : Ja.

De heer Jean-Marie Bogaert : De omvorming zal dus na 1999 plaatsvinden, of een andere keer, maar niet in de eerste vier jaar. Nochtans wordt in die eerste vier jaar wel in het verheffen van het traject tussen Antwerpen en Zelzate tot autosnelweg voorzien. Dat is de kern van de discussie. Als men zo tewerk gaat, werpt men nog een bijkomende hindernis op voor de ontsluiting van Zeebrugge.

In dat verband heb ik – u waarschijnlijk ook – een uitnodiging gekregen om vrijdag naar Zeebrugge te gaan. Daar zou immers een studie, die – naar ik aanneem – werd gemaakt in een gezamenlijke opdracht van de Vlaamse regering en het MBZ, worden voorgesteld. Deze heeft als onderwerp niet zozeer het statuut van een ontsluitingsweg, maar toch duidelijk de ontsluiting van Zeebrugge over het gehele traject, rekening houdend met de diverse vervoerswijzen : ze is niet gericht op één keuze daaruit.

Minister Eddy Baldewijns : We hebben het blijkbaar over twee verschillende zaken. Ten eerste is er de ontsluiting van de Zeebrugse haven. In dat verband mogen we ons blikveld niet beperken tot het autoverkeer, maar moeten we zeker de andere mogelijkheden bestuderen. Ten tweede is er de A19, die voor een deel het statuut van een autoweg heeft, maar waarvoor men ook de nodige helderheid moet verschaffen over de aard van het traject. Op dat punt is beslist dat er een duidelijke oplossing moet komen vóór de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De heer Joachim Coens : Dit alles heeft niets te maken met het al dan niet omvormen van de N49, want daar gaat het slechts over de aansluiting op de verbinding met Westkapelle en moet het traject van de verbinding met Jabbeke worden bepaald. Ik wou er slechts op aandringen dat de werkgroep ook effectief vooruitgang zou boeken. Verschillende trajecten worden immers aangegeven in het Ruimtelijk Structuurplan. Als we een goede planning willen, zullen keuzes moeten worden gemaakt.

U hebt tijdens de begrotingsbesprekingen ook het havendecreet aangekondigd. We moeten daarvan de verdere bespreking afwachten. Als de concrete toepassing op slechts één haven slaat, dan heeft dat decreet weinig kans op slagen.

Ik wil nog een klein probleem aankaarten dat zich voordoet in de administratie Openbare Werken. Ik denk aan de dreiging van de verdwijning van een zekere knowhow. De vergrijzing van het personeel van de wegenadministratie is een slechte zaak. Niet alleen bij regiewerklieden, maar ook bij de ingenieurs, zijn de continuïteit en de overdracht van kennis in gevaar. Ik hoop dat u daarop een antwoord kunt bieden. Deze situatie reflecteert zich gedeeltelijk in het aantal beleidsvoorbereidende en beleidsondersteunende opdrachten die u noodzakelijkerwijze moet uitbesteden. Die opdrachten zijn nodig, omdat uw eigen administratie niet kan volgen. Ik noem een aantal studieopdrachten :

Coens

afbakening van stedelijke gebieden, organisatie van het openbaar onderzoek en de communicatie van het RSV, de voorbeeldplannen en het onderzoek naar de prijsvorming. Ik vermeld dit los van het feit of die al dan niet intern kunnen gebeuren.

Minister Eddy Baldewijns : Ik dank u voor de suggesties. Het is inderdaad zo dat dit departement te maken heeft met een vergrijzing van het personeel, en dan zeker van het ingenieurscorps. Inzake ruimtelijke ordening zijn de eerste stappen gezet om mensen met de nodige knowhow en planologen aan te trekken. Deze operatie is niet zo eenvoudig, maar is wel lopende. Ik ben mij ervan bewust dat we ook bij de sector wegen te maken hebben met vergrijzing van het personeel.

De heer Joachim Coens : Die kennis is niet noodzakelijk buiten de administratie aanwezig.

Minister Eddy Baldewijns : Dat is nog een ander punt dat ik wil aansnijden. We beschikten in dit departement over mensen die voorbereidend werk leverden in het kader van infrastructuurwerken. We vragen nu een andere benadering en een ander denken rondom het mobiliteitsprobleem. Dat vraagt enige soepelheid. Ik onthoud uit uw pleidooi dat we mensen nodig hebben die met deze soepelheid kunnen omgaan en die de nodige kennis terzake hebben.

De heer Joachim Coens : U zegt terecht dat het niet eenvoudig is om die mensen op de markt te vinden. De planologen waaraan wij nood hebben, zijn niet altijd te vinden.

Dat probleem doet zich ook voor bij de opstelling van de milieuconvenanten. Het aantal verkeersdeskundigen is relatief klein om te kunnen komen tot de oplossing van het probleem. Dit is een belangrijke opdracht voor de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde. Ik wacht vol spanning op uw nieuw decreet terzake, dat nog steeds in voorbereiding is.

Dit eenvoudig decreet kan niet lang meer op zich laten wachten, gezien de grote nood op het terrein aan mensen die op een wetenschappelijk onderbouwde manier deze problemen kunnen oplossen en die wetenschappelijke ondersteuning kunnen geven aan de beleidsniveaus die met de mobiliteitsconvenanten bezig zijn. Hiervoor hebben we meer mensen met een degelijke vorming nodig. Mobiliteitsconvenanten zijn mooi, maar ze moeten op het terrein worden uitgevoerd en ze moeten oplossingen bieden voor praktische problemen en knooppunten. Dit vereist een wetenschappelijke benade-

ring. De mobiliteitsproblemen moeten worden opgelost.

Ik sta zeker open voor andere vervoermodi. Deze andere vervoermodi moeten trouwens de oplossing vormen. Ik denk hierbij aan het spoorverkeer. In aansluiting met wat ik vanmiddag met u heb besproken, maak ik mij oprecht zorgen over het gebrek aan betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap en in het bijzonder van u, mijnheer de minister, bij de beslissingen van de NMBS en het overleg tussen de federale regering en de NMBS.

Het gaat hier inderdaad om gescheiden bevoegdheden, maar de milieuconvenanten zijn tot mislukken gedoemd als het spoor niet meestapt. U hebt in de begrotingsbespreking zelf erkend dat de NMBS een onbekende factor is in dit mobiliteitsconvenantenbeleid.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Coens, ik heb daarstraks op uw actuele vraag geantwoord dat we in het ontwerp van de regionale beheersovereenkomst een zekere overeenstemming gevonden hebben wat betreft de problematiek van de mobiliteitsconvenant. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden gecreëerd wat de informatieverschaffing betreft en het uitwisselen van informatie tussen de Vlaamse Vervoermaatschappij, de NMBS enzovoort, maar ook wat het verfraaien en herinrichten van de stationsomgeving betreft. Men schrijft zich op het lokale vlak duidelijk in in de visie van het convenant, ook vanuit de NMBS. Op dat terrein zullen we met de regionale overeenkomst al een stap vooruit hebben gezet.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, die regionale overeenkomsten zoals de samenwerkingsafspraken tussen de NMBS, De Lijn, de administratie, het Vlaams Gewest enzovoort, mogen ons geen valse hoop geven. Er zijn heel wat zaken die alleen in de federale beheersovereenkomst kunnen worden beslist.

Het gaat over het minimum aantal treinkilometers, de specifieke dienstverlening, de lijst van de IC-stations, het onderhoud van de stations, de vraag hoe de boekhouding zich zal verhouden en op welke wijze en hoe autonoom de NMBS beslist over zijn treindiensten. Al deze zaken zijn essentieel, en kunnen alleen maar gebeuren door in te breken in de federale regeerovereenkomst. Als u uw stem daarin opeist, geeft u trouwens uitvoering aan een resolutie die unaniem is gestemd in dit Vlaams Parlement.

Coens

Ik hoop dat er nog tijd is. Er was vandaag pas een eerste discussie in de federale commissie, die verdergaat begin volgend jaar. De volgende commissievergadering is gepland voor 7 januari 1997 en pas in februari wordt de beheersovereenkomst afgesloten. U hebt dus nog tijd om er uw stem tussen te gooien. Vlaanderen, samen met het Vlaams Parlement, rekent daarvoor op u, mijnheer de minister. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, het is met oprecht genoegen dat ik als laatste het woord neem. Er is natuurlijk al heel veel gezegd.

Laat mij toch over Openbare Werken nog de volgende bedenkingen maken, mijnheer de minister. Vooral voor het wegenbeleid moeten we stellen dat de begroting voor 1997 nog enigszins kan voldoen omdat we – laat ons het maar zeggen – een miljard frank hebben gekregen uit de GIMV-opbrengsten. Dat mag ons echter niet blind maken voor het feit dat die GIMV-inkomsten moeten worden beschouwd als een eenmalige operatie. Bijgevolg kent het investeringsfonds voor de wegen een structurele daling.

Dat houdt een waarschuwing voor de komende jaren in. Want zelfs met wat er nu vooropgesteld is, bereiken we niet het bedrag dat volgens het Vlaams infrastructuurplan jaarlijks moet worden uitgetrokken voor het hoogst noodzakelijke onderhoud en het structureel en gewoon onderhoud voor de wegen. Bijgevolg moeten we in de komende jaren een beleid voeren dat erop gericht is zo efficiënt mogelijk de middelen aan te wenden aan de ene kant en op zoek te gaan naar eventuele alternatieven aan de andere kant.

Hier wil ik nog iets aan toe voegen. Zo efficiënt mogelijk te werk gaan, doet u met alle middelen. De politiek van mobiliteitsconvenanten is een manier om tussen de verschillende niveaus een combinatie tot stand te brengen die tot efficiëntie moet leiden en die dus uiteindelijk tot een besparing van middelen leidt. U hebt zelf tijdens een bespreking in de commissie gezegd dat u een afwegingskader zult opmaken voor het wegenprogramma. Ik wil u er trouwens nog eens aan herinneren dat de CVP en de SP een motie van aanbeveling hebben ingediend die dat uitdrukkelijk onder-

streept en pleit voor een objectivering van de wegenplannen.

Als we al over enkele – schaarse – middelen beschikken, dan moeten we objectieve criteria opstellen voor een selectie. Die selectie is nodig. Daarmee heeft Vlaanderen het blijkbaar niet altijd zo gemakkelijk.

We moeten op dit niveau een debat voeren over mogelijke alternatieve financieringen. We beschikken over eventuele bijkomende bronnen. Het is goed dat de minister van Begroting nog hier is. Het verhaal over de Liefkenshoektunnel dat hier vaak aan bod komt, heeft de laatste tijd een andere wending genomen. Blijkbaar kunnen de opbrengsten uit de Liefkenshoektunnel ervoor zorgen dat bij de begrotingscontrole meer middelen ter beschikking komen. Het moge duidelijk zijn dat middelen voor wegen en infrastructuurwerken, bij een begrotingscontrole ook aan die post moeten worden toegewezen.

We moeten ook nog eens discussiëren over road pricing. Daar bestaat nog geen Nederlandse term voor. Ik weet dat dit geen populair thema is, maar het komt op ons af. We kunnen ons tegen de volgende eeuw op een aantal Europese richtlijnen voorbereiden. Sommigen pleiten om te wachten tot die Europese regeling totstandkomt. Ik vind dat een verkeerde en tamelijk risicovolle politiek.

Ik geloof in uw standvastigheid, mijnheer de minister. Onze ervaring met de vignetten voor vrachtwagens was toch niet erg gelukkig. Een algemene Europese ontwikkeling zal leiden tot een nieuwe financiering, waarvan de opbrengst in de eerste plaats dreigt naar de federale begroting te vloeien of anders nog maar eens in de algemene Vlaamse pot zal verdwijnen.

Als we nu reeds een systeem van rekeningrijden zouden ontwikkelen, dan zou dit kunnen dienen als supplementaire financiering voor de aanpak van de knelpunten waar we met de huidige begroting niet uitraken. We moeten niet wachten op Europa, maar zelf bij wijze van experiment initiatieven nemen. We verwachten van u dan ook spoedig voorstellen, bijvoorbeeld tegen de begroting 1998.

Ik kom nog even terug op iets dat de heer Gabriëls heeft aangehaald, namelijk de IJzeren Rijn. Deze zaak heeft veel te maken met uw huidig beleid inzake ontsluiting van havens. Ook in deze begroting leeft de bekommernis om bijzondere aandacht te schenken aan de havens. De IJzeren Rijn is daar een essentieel onderdeel van.

Voorhamme

Waarom beginnen we daar opnieuw over ? Ik vernam immers het volgende bericht : Nederland heeft principieel beslist om de Betuwelijn uit te bouwen. Het is dus niet meer angstig voor de IJzeren Rijn, zijn Lijn komt er sowieso. De Nederlanders hebben dus te kennen gegeven te willen meewerken aan de IJzeren Rijn. Nu zou ook de Duitse Bundesbahn duidelijk bereid zijn om zijn spoornetwerk af te stellen op een mogelijke IJzeren Rijn.

Het moment is gekomen om initiatieven te nemen. We moeten het creatief denken niet enkel aan de NMBS overlaten, we moeten ook aan Vlaamse kant inspanningen leveren om creatief te denken en de NMBS op het goede spoor te zetten. We kunnen niet van de NMBS eisen iets te doen, zonder zelf concrete voorstellen te doen. Deze voorstellen kunnen misschien al inspelen op de toekomstige liberalisering van de spoorwegen. Uiteindelijk is de IJzeren Rijn in de eerste plaats de ontwikkeling van een goederentraject.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : De heer Voorhamme heeft terecht gezegd dat de IJzeren Rijn belangrijk is voor de ontsluiting van de Vlaamse havens. In het Structuurplan Vlaanderen loopt het traject van de IJzeren Rijn, die alle havens zou moeten ontsluiten, over De Panne, Lichtervelde, Tielt, Gent en Antwerpen. Ik zie daar maar één haven, Antwerpen. Natuurlijk is dat onze grootste haven, maar hoe ziet u dit als een ontsluiting van alle havens ?

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : We moeten de komende maanden inderdaad werk maken van een havendecreet. Ik ben ten zeerste bekommerd om de ingewikkelde problemen die zich voordoen bij de verdere ontwikkeling van de linkeroever van de Antwerpse haven.

De heer Joachim Coens : Ik ben niet alleen bezorgd om mijn haven, maar ook om de uwe.

De heer Robert Voorhamme : Ik geef de regering een pluim voor haar coherent werk en voor haar beleidsoverschrijdende voorstel dat onze binnenvaart ten goede zal komen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 21.53 uur.*
